Poštnina plačana v gotovini.
Leto XVI., štev. 41

Ljubljana, torek 19. februarja 1935

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 6. — Tel. 2492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

JNS in volitve

Slovenski klerikalci, ki že nekaj let tavajo od poraza do poraza brez svoje prave zastave, skušajo prikazati svojim čitateljem v »Slovencu« zadnji komunike predsedstva JNS kot prostovoljno likvidacijo stranke. Je že pač taka človeška narava, da želi težave, ki so se zgrnile nad njo, podeliti vsaj malo s sosedi, ker jo potem tolaži zavest, da je drugim tudi težko. Tako bi tudi klerikalni generali svoje preostale zveste, ki se upravičeno vprašujejo, kam jih vodijo nerazumljiva pota njihovih voditeljev, radi tolažili s tem, da je tudi članstvo JNS danes v težki dilemi. Radi privoščimo klerikalnim neugnancem uporabo te bridke tolažbe v današnjih težkih časih, ko vstaja že v duši njihovih najzvestejših vprašanje, ali ni že dovolj opozicije in ali ni že zadnji trenutek, da pripno svojo razbito barko na močnejši brod, ki bi jih pripeljal v varno pristanišče sodelovanja pri upravljanju državnih poslov.

Mi dobro vemo, kam merijo napadi nepomirljivega klerikalizma. Ne gre jim toliko za JNS kakor za to, kar se pod tem imenom zlasti v naših krajih razume: za nacionalno fronto, za organizirano politično vojsko vseh pozitivno jugoslovensko usmerjenih elementov, ki čvrsto čuva in brani med Slovenci osnove kraljevega manifesta. Razbijati to vojsko znači rušiti ono, kar ta vojska čuva. Zato je treba reči gospodi: vaša tako prozorna namera se ne bo nikdar posrečila in vsi napori v tem pravcu so danes mnogo, mnogo bolj brezuspešni, nego so bili kdajkoli prej. Nacionalna fronta se ne da likvidirati.

Ob tej priliki naj poudarimo, kar smo o JNS že ponovno rekli. JNS ni stranka v starem smislu te besede, ki bi bila sama sebi namen. JNS je bila ustanovljena kot sredstvo za izvajanje nove državne politike, instelirane z manifestom 6. januarja 1929 in potrjene z ustavo 3. septembra 1931. »Slovenec« se dela, kakor da on tega ne ve, ali poslednji član nacionalne fronte v zadnji gorski vasi je v svoji stranki vedno videl le orodje za izvedbo velikih ciljev konsolidacije in obnove jugoslovenske države, ki so jo stare partizanske metode pritirale na rob propada. Vera v jugoslovensko idejo je ona avtoriteta, ki drži nacionalno fronto in ki je omogočila, da so se v zadnjih letih dosegli v državni in narodni politiki uspehi, na katere sme biti ponosen vsak pošten Jugosloven. Nacionalna fronta je s svojo politiko narodnega izmirjenja, od katere je bil le oni izključen, ki se je sam hotel izključiti, omogočila notranjo okrepitev države do one višine, ki je dala možnost za širokopotezno zunanjo politiko našega naroda, za utrditev našega miru in za povečanje ugleda Jugoslavije, kar vse je bilo pogoj, da se sedaj lahko pristopa k pritegnitvi tudi še onih, ki so doslej stali ob strani, pa imajo resno voljo se uveljaviti na pozitivni jugoslovenski osnovi pri upravljanju državnih poslov.

V trenutku, ko se poleg takih pozitivnih elementom pojavljajo spet stari partizanski atavizmi in se celo poskuša izzvati nova borba za temeljna načela našega državnega in narodnega življenja, je bilo za JNS jasno, da je treba za vsako ceno čuvati edinstvo nacionalne fronte. Strankin interes se mora umakniti državnemu in narodnemu, to je za pravega pristaša nacionalne fronte jasno; le zagrizeni partizani, ki mislijo, da znači to »spuščati zastavo«, kaj takega razumeti ne morejo.

Brez ozira na morebitne osebne odnošaje med raznimi vodilnimi politiki stranka kot taka, t. j. ogromna večina njenih pristašev ne da, da zavlada v tem pogledu kakršenkoli dvom. Zato se tudi — kar odkrito priznamo — delu strankinega vodstva v širokih vrstah organiziranih pristašev zamerja, da takoj od začetka ni bila rečena jasna in odločna beseda. Organizacije JNS širom naše domovine ne bodo dale nikomur iz svojih vrst, da zapade v usodepolno in kvarno pogreško voditeljev izvenparlamentarne opozicije, ki so šli v pasivno resistenco deloma tudi zato, ker osebno niso bili zadovoljni z obstoječim stanjem. Vojska nacionalne fronte bo zato aktivno s preizkušeno svojo disciplino sodelovala v delu za zmago nacionalne liste, katero sestavlja predsednik kr. vlade g. Jevtić, ki je z večino svojih tovarišev iz vlade sam član te nacionalne fronte. Za sodelovanje JNS pri državnih poslih je vedno edino merodajno merilo, kako služijo možje, ki nosijo trenutno državno oblast, načelom državnega in narodnega edinstva ter jugoslovenski ideji. Prevelika je vdanost članstva JNS ideji države in jugoslovenstva, da bi zavoljo osebnih, ali celo partizanskih momentov dopustilo zavirati današnje nosilce državne eksekutive pri opravljanju njihovih poslov.

Poznavajoč pravo razpoloženje na strani opozicije, se članstvo JNS prav dobro zaveda, da je treba napeti vse sile, da se čim bolj podpre lista nacionalne konsolidacije v prepričanju, da tako najbolje služi državni in narodni stvari. Ako vidijo »Slovenec« in z njim naši klerikalci v tem prostovoljno »likvidacijo JNS«, svobodno jim. Ljudje s staro miselnostjo ne morejo razumeti, da je mogoč obstoj političnih formacij, katerih edini cilj in namen je služiti državi in se tej službi posvetiti brez kompenzacij, pogajanj in kupčij. To »Slovencu« ne gre v glavo. Razumemo. Morda se bo malo bolje orientiral in znašel po volitvah 5. maja, ko bo videl, da ni merodajno, ali nastopajo v naši ožji domovini narodni ljudje pod firmo JNS, narodnega bloka, nacionalne fronte ali pa Jevtićeve državne nacionalne liste. Merodajno je le to kako bodo obračunali z onimi, ki se še vedno ne morejo znajti v novi miselnosti, in kako bodo manifestirali odločno voljo večine slovenskega ljudstva služiti državi in narodu v znamenju načel državnega in narodnega edinstva.

Naloge Narodne banke

Novi guverner g. Radosavljević o zgodovinskem razvoju Narodne banke in o njenih nalogah pri krepitvi narodnega gospodarstva

Beograd, 18. februarja pa. Dopoldne je bila prva seja upravnega odbora Narodne banke pod predsedstvom novega guvernerja g. Radosavljevića, ki je pri tej priliki v daljšem govoru pojasnil dosedanji in bodoči program Narodne banke. Seji so prisostvovali tudi vsi člani nadzornega odbora, s katerimi se je želel guverner dr. Radosavljević seznaniti.

Novega guvernerja je pozdravil dosedanji vršilec dolžnosti guvernerja, viceguverner dr. Meljko Čingrija. V svojem odgovoru na pozdrav je guverner dr. Radosavljević med drugim dejal:

Ko prevzemam posle guvernerja Narodne banke, mi je prva dolžnost, da izrečem svojo zahvalo poklicanim činiteljem za visoko zaupanje, ki so mi ga izkazali.

V tem zame tako svečanem trenutku mi dovolite, da obudim nekatere svoje spomine, ki se nanašajo na Narodno banko. Ti spomini so takšni, da lahko rečem, da nisem tujec v tej hiši. Še kot mlad študent, ko sem vzel v Monakovem v obdelavo doktorsko disertacijo »Razvoj narodne moči v Srbiji«, sem prišel v prve stike z Narodno banko, katere zgodovina je obenem tudi zgodovina celega dela narodnega razvoja.

Zgodovinski razvoj Narodne banke

Ko sem stopil v ministrstvo za narodno gospodarstvo, po vojni ministrstvo za trgovino in industrijo — kot šef oddelka za kreditne ustanove, je postal ta stik še tesnejši, tembolj, ker sem večkrat nadomeščal vladnega komisarja v Narodni banki. Narodna banka je živela pred vojno v Srbiji tako rekoč v vojni z narodnim gospodarstvom, poglavitno zato, ker ni imela podružnic in ker je podružnice trdovratno odklanjala, drugič pa zaradi famozne srebrne valute, ki je bila res anahronizem v evropski zakonodaji.

Z balkanskima vojnama in s teritorialnim razširjemjem Srbije je vprašanje podružnici dozorelo. Z zadovoljstvom se spominjam pokojnega Stojana Protića, tedanjega finančnega ministra, kako mi je dal nalog, da naj proučim organizacijo podružnic emisijskih bank v Avstriji, Nemčiji, posebno pa v Belgiji, katere Narodna banka je tudi služila za vzorec pri ustanavljanju naše Narodne banke. Rezultati tega proučevanja so se s pridom porabili pri otvoritvi podružnic v Skoplju in Bitolju.

Prav tako je prišlo na vrsto tudi vprašanje valutne ureditve. Čutila se je živa potreba, da se Srbija glede valutne ureditve prilagodi stališču mednarodnega denarnega tržišča. Med balkanskimi valutami je v tisti dobi bila najbolje urejena grška valuta. Po nalogu pokojnega finančnega ministra dr. Lazarja Pačua sem imel proučiti v Atenah sistem in stanje grške valutne ureditve, in že v začetku leta 1914. je bila naša denarna ureditev v načelu izgotovljena: Ukine se srebrni denar in uvedejo bankovci Narodne banke, ki naj temelje na zakonskem kovinskem denarju. Šele po svetovni vojni se je ta ideja mogla izvesti, in sicer v času, ko se je ustanovila tudi Narodna banka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (1920).

V živem spominu mi je vse delo pri preurejanju stare Narodne banke v emisijsko ustanovo naše kraljevine. Kot uradnik ministrstva sem prihajal v stik z guvernerjem banke Veljkovićem. Doživel sem čast, da sem bil eden izmed delegatov države pri razgovorih za ustanovitev novega bančnega zavoda. Potrebno je bilo dosti časa, da so se prebrodila nekatera vkoreninjena in nesodobna stališča in da se je prejšnja Narodna banka preuredila po modernih načelih. Potrebne so bile nove definicije bančnega delovanja, njenih nalog in smotrov. Prvič je takrat dobila Narodna banka nalogo skrbeti za narodno valuto. Narodna banka je imela organizirati žiropromet, o katerem ni bilo prej niti govora zaradi nezadostne mreže bančnih podružnic. Dalje je imela banka nalogo, olajšati državi delo pri njeni blagajniški službi.

S stališča razvoja narodnega denarja je bila Narodna banka kot emisijska ustanova velevažnega pomena. V zvezi z razgovori za sklenitev pogodbe z Narodno banko l. 1920., se s spoštovanjem spominjam pokojnega Marka Stojanovića, tedanjega viceguvernerja, ki je bil posebljena tradicija banke, vreden vsakega spoštovanja, prav tako pa tudi tedanjega guvernerja in sedanjega častnega guvernerja g. Đorđja Vajferta.

Stabilizacija dinarja

Narodna banka je nato šla z naglimi koraki po poti svojega razvoja. Postala je velika banka visokega evropskega čina, ki je dajala močne impulze gospodarstvu našega naroda. Vedno je lojalno sledila državi pri okrepitvi in zaščiti valute. Na ta način je izvršila veliko delo dejanske stabilizacije dinarja, ki je neločljivo zvezano z imenom sedanjega finančnega ministra dr. Milana Stojadinovića in njegovim neutrudljivim delom za to stabilizacijo. Pri tem delu sem sodeloval tudi jaz in zato se lahko tega z ponosom spominjam. Zakon o stabilizaciji dinarja iz leta 1931. je imel biti izvedba poslednje etape za konsolidiranje narodne valute. Od tistega časa je Narodna banka prevzela odgovornost za to delo. Tako so prišla najtežja leta v življenju Narodne banke, ne samo zaradi strahovite gospodarske svetovne krize, ki silno pritiska tudi našo državo. Toda Narodni banki se je vzlic temu posrečilo, da je prebrodila vse to z neokrnjenim ugledom.

Z odločnimi ukrepi vlade v začetku tekočega leta so se razčistila nekatera pojmovanja, ki niso bila več na mestu in Narodna banka je dobila sposobnost, da je postala še čvrstejši nosilec gospodarskega življenja. Olajšave narodnemu gospodarstvu v obliki znižanja obrestne mere smo vsi toplo pozdravili. Velika zasluga Narodne banke je, da je odobrila novo orientacijo in na tak način pripomogla k oživljenju dela za izboljšanje in napredek naše gospodarske bodočnosti.

Narodna banka in gospodarski razvoj

Za likvidacijo vseh težkoč, ki nas še čakajo, bo treba še več let dela. Pri tej akciji bo Narodna banka požrtvovalno sodelovala z vlado. Ker poznamo činitelje, ki obvladujejo gospodarski položaj, moramo mi v Narodni banki pri vsakem našem delu upoštevati to, kaj lahko sami damo in kaj se sme od nas zahtevati, ne da bi prekršili svoje naloge.

Ohranitev stalnosti denarja je vrhovna naloga emisijske banke. Gospodarsko blagostanje in finančni napredek se brez tega ne dasta niti misliti. Deklaracija vlade od 3. januarja je v tej smeri dragocena vzpodbuda za naše delo.

Razdejanje, ki ga je napravila gospodarska kriza, nas je pa po drugi strani obogatilo z novimi izkustvi. Mi jih moramo vedno imeti pred očmi in jih ne smemo prezreti. Toda treba je znati izrabiti tudi tuja izkustva, kolikor je to mogoče in smotreno. Pri tem delu ne smemo biti ozkosrčni tako zelo, da bi onemogočili zdravo zasebno iniciativo, toda tudi ne tako zelo širokogrudni, da bi prišlo do nove neracionalne uporabe kapitala. Ne pozabimo, da je emisijska banka osrednja denarna rezerva in da mora njen kredit služiti takšnemu finansiranju, da se doseže maksimum efekta v narodni proizvodnji.

Ker poznamo položaj našega zasebnega denarništva in ozke meje sedanje privatne aktivnosti, je naša dolžnost, da pomagamo v denarništvu, ker je le-to važen činitelj v gospodarskem življenju. Znano dejstvo je, da je mnogo narodnega kapitala neizkoriščenega v današnjem času, ko ostajajo mnoge zakonite potrebe po kreditu nepokrite. To nam daje pravico, da se pobrigamo za ukrepe, kako bi ta kapital spravili spet nazaj v narodno gospodarstvo.

Ali je potrebno, gospodje, da posebej naglasim, kako zelo cenim vaše sodelovanje, in da poudarim svojo pripravljenost, da zastavim vse svoje sile, da bo naše skupno delovanje čim učinkovitejše in plodovitejše za državo in za narodno gospodarstvo? Ko mi je bilo svoječasno s pristojne strani ponujeno, da prevzamem to visoko mesto, sem se čutil izredno počaščenega. Moj sklep, da se odzovem visoki ponudbi, je temeljil na prepričanju, da bom ne samo pri teh činiteljih našel potrebno podporo, temveč tudi to, kar želim posebej podčrtati, da sem vedel, da se smem zanesti na lojalno in iskreno sodelovanje gg. viceguvernerja in članov upravnega in nadzornega odbora. Z mnogimi izmed gospodov me veže že staro prijateljstvo, do drugih pa gojim globoko spoštovanje. Posebno priznanje bi želel pri tej priliki izkazati gosp. viceguvernerju dr. Čingriji, ki je z velikim razumevanjem in taktom ves ta čas opravljal posle guvernerja. Prepričan sem, da nas vse navdajajo iskrene želje, da služimo splošni blaginji in naši ustanovi, in zato se že vnaprej veselim našega bodočega skupnega delovanja v Narodni banki, to pa pomeni delovanja za splošno blaginjo. V tej želji vas, gospodje, vse iskreno pozdravim.

Izpremememba kreditnih pogojev

Na isti seji upravnega odbora so določili tudi dnevni red 15. rednega občnega zbora delničarjev Narodne banke, ki bo 10. marca in sprejeli in podpisali poročilo upravnega odbora, ki se ima predložiti temu zboru. Med drugim so sklenili, da se predlaga finančnemu ministru, naj se vzamejo iz prometa bankovci Narodne banke po 100 Din, ki imajo datum izdanja 5. januarja 1905 in napis »Narodne banke kraljevine Srbije«. Razen tega so določili tudi delokrog podružnice banke na Sušaku, ustanovljene dne 11. februarja 1935. **Naposled so v svrho izboljšanja pogojev za podeljevanje kreditov narodnemu gospodarstvu izpremenili člen 24. pravil Narodne banke o podeljevanju kreditov;** po tej izpremembi je določena maksimalna provizija v višini 2% za žiro-banke pri reeskontu menic pri Narodni banki, in sicer na 1.5%.

Po končani seji upravnega odbora je guverner Narodne banke dr. Radosavljević predsedoval tudi seji izvršilnega odbora Narodne banke.

Zasedanje tarifnega odbora

Na dnevnem redu so važne tarifne izpremembe — Programatični nagovor prometnega ministra

Beograd, 18. februarja AA. Danes se je v dvorani industrijske zbornice v Beogradu vršila prva seja tarifnega odbora pri prometnem ministrstvu. Dnevni red se nanaša na pomembne reforme v tarifni politiki državnih železnic, med katerimi je prva že prišla v javnost in stopi v veljavo 1. marca (znižanje potniške tarife).

Upoštevajoč velikansko važnost tarifnega odbora, ki kot posvetovalen organ ministrstva aktivno sodeluje pri izvajanju tarifne politike državnih železnic, je prišel prometni minister g. Vujić osebno na sejo.

G. ministra sta pozdravila predsednik odbora Josip Cugmas in najstarejši član odbora Vasa U. Jovanović, svetnik Industrijske zbornice. Na pozdrav je odgovoril minister z govorom, v katerem je poudaril veliko važnost prometnih vprašanj, ki jih je treba pravilno urediti. Predvsem gre za problem, da se vsem panogam gospodarskega življenja po možnosti kolikor le mogoče ustreže. Tu je glavno vprašanje tarifno. Dosedanje tarifne obremenitve, kakor da bi bile v glavnem mehanično in formalno izvedljive v enaki meri za vse, to je za tranzit in za uvoz in izvoz in za notranji promet v državi, nikakor niso mogle prav delovati na razvoj gospodarskega življenja. Tarifna politika se mora prilagoditi realnim razmeram v državi. Pri izdelovanju tarifnih postavk moramo imeti pred očmi vsekako tudi reperkusije in izgube, ki jih bodo zaradi znižanj imele železnice, in ki jih bo treba na drugi strani nadoknaditi. Pred očmi je treba imeti tudi potrebo, da se enako ustreže vsem potrebam prometa. Upoštevati je treba tudi zahteve gospodarstva, po drugi strani pa splošne državne in narodne interese.

Prepričan sem, da vas bodo pri vašem delu vodili življenjski interesi našega gospodarstva in našega državnega življenja in da boste pri svojem delu dali tisto, kar se od vas pričakuje.

Nato je govoril ravnatelj drž. železnic g. Jojić, potem so pa prišli na dnevni red, ki obsega tele točke: 1) Razmerje železniških tarif do prejšnjih predlogov tarifnega odbora glede izpremembe lokalne tarife za blago. 2) Reforma tarife za žitarice in mlevske pridelke. 3) Izvajanje pristaniških tarif za blago, ki prihaja po morju iz inozemstva na Sušak in ki se iz javnih skladišč potem z ladjami prepelje v druge luke in odondot v notranjost države. 4) Reforma tarife za prevoz mesa z vagoni v ledenice. 5) Predlogi industrijskih zbornic v tehle vprašanjih: a) revizija železniške blagovne tarife, b) revizija železniške potniške tarife, c) reguliranje odnošajev med železnico, avtomobilom in rečno plovbo, in d) revizija železniške prometne službe.

Nemška taktika

Na nemško noto, ki stremi po ločenih pogajanjih, bosta odgovorili Francija in Anglija skupno

Pariz, 18. februarja. d. O predzgodovini nemškega odgovora na londonske predloge se sedaj doznava, da je bil definitivno sestavljen na podlagi trdovratnega vztrajanja Hitlerja pri svojih nazorih. Stališče Nemčije, da pristane načelno samo na letalsko konvencijo s pridržkom, da bodo izpolnjene posebne nemške želje glede varnosti, dočim kratkomalo odklanja v ostalem splošni sistem zagotovitve miru, ki bi obstojal iz omrežja kolektivnih pogodb, pripisujejo Hitlerjevemu odporu, ki ni hotel za nobeno ceno pristati na francoske želje.

Po trditvah v političnih krogih stremi nemška politika za tem, da bi izločili letalsko konvencijo iz kompleksa ostalih predlogov od 3. februarja in sklenili o tem poseben dogovor. Nadaljnji cilj nemške taktike je obisk angleških ministrov v Berlinu. To žele seveda že iz prestižnih razlogov in v gotovi meri kot protiutež uspehom, ki jih je dosegel Laval v Rimu in Londonu. Vesti, ki predstavljajo Simonov obisk v Rimu kot mogoč in celo verjeten, pa so za sedaj še prezgodnje. Francosko-angleški razgovori glede nemškega odgovora bodo trajali še več dni. Nemška taktika je prozorna in zasleduje cilj, da bi napravila razorožitvene določbe versajske pogodbe za mrtve črke, ne da bi pri tem Nemčija prevzela obveznosti, ki bi mogle omejiti svobodno njenega postopanja. Med diplomatskimi pogajanji ima Nemčija to prednost, da se lahko neprestano in neovirano oborožuje, kar avtomatično povečuje njen pomen.

Laval: Francija in Anglija bosta odgovorili skupno

Pariz, 18. februarja. č. Francoski zunanji minister Laval je včeraj sprejel pariške novinarje in jim podal daljšo izjavo o nemškem odgovoru na angleško-francoske predloge in o nadaljnji diplomatski akciji za ureditev aktualnih evropskih vprašanj. Med drugim je dejal:

Čeprav je nemška vlada v svoji noti izrazila željo, da bi se pogajala posebej z vsako izmed prizadetih držav, in sicer najprej z Anglijo in nato šele s Francijo, bosta francoska in angleška vlada vendarle dali skupen odgovor na nemški odgovor, v katerem bosta potrdili, da sta prejeli odgovor na svoje predloge dne 3. januarja.

Francoski odmev naših volitev

Pariz, 18. februarja. AA. O priliki razpisa volitev v Jugoslaviji priobčuje »Ere Nouvelle« uvodnik, v katerem pravi med drugim: »V vsej Jugoslaviji se kaže veliko zanimanje za poslanske volitve, ki se bodo vršile 5. maja t. l. Prihod g. Bogoljuba Jevtića na vlado pomeni začetek popuščanja napetosti.«

Pisec ugiba nato o raznih političnih kombinacijah in grupacijah pri volitvah in končuje: »V vsej sedanji situaciji je značilna le ena reč, to je, da gre v glavnem za to, da se najde ureditev v okviru jugoslovenskega edinstva. Uprava države je izročena modremu državniku in diplomatu, ki je užival popolno zaupanje pokojnega kralja Aleksandra. Uspeh g. Jevtića tako na mednarodnem polju, kakor v njegovi domovini ga dela za najprimernejšo osebnost za vodstvo državnih poslov.«

Povratek bana dr. Puca iz Beograda

Beograd, 18. februarja p. Ban dravske banovine g. dr. Puc, ki se je štiri dni mudil v Beogradu, je nocoj odpotoval v Ljubljano. V teku svojega bivanja v Beogradu je bil sprejet od predsednika vlade in vseh resornih ministrov, pri katerih je interveniral v zadevah dravske banovine.

Pupin nevarno obolel

Beograd 18. februarja p. Iz Washingtona je prispela vest, da je sloviti izumitelj in profesor prve ameriške univerze, jugoslovenski rojak Nikola Pupin nevarno obolel. Zaradi visoke starosti se zdravniki boje, da bo nastopila katastrofa. Predsednik Roosevelt se je osebno zanimal za zdravje slovitega učenjaka in naročil najboljše zdravnike v želji, da rešijo zaslužnemu učenjaku življenje.

Sestanek gospodarskega sveta Male antante

Praga, 18. februarja. g. Danes se je pričela konferenca stalnega gospodarskega sveta Male antante, ki se bo predvsem bavila s trgovsko-političnimi vprašanji in bo trajala do konca meseca. Pred konferenco je zunanji minister dr. Beneš sprejel predsednike posameznih delegacij. Po konferenci si bodo delegati ogledali industrijski revir v Moravski Ostrovi. Rumunski delegaciji predseduje bivši trgovinski minister Teodorescu, jugoslovenski delegaciji sekcijski načelnik v zunanjem ministrstvu Pelivanović, češkoslovaški pa pooblaščeni minister Friedmann, šef trgovinsko-politične sekcije zunanjega ministrstva. V vseh treh delegacijah so tudi zastopniki ostalih zainteresiranih ministrstev.

Komunistični izgredi v Črni gori

Cetinje, 18. februarja. AA. Danes okoli 11. je manjša skupina delavcev in študentov-komunistov, ki so jih pri zadnjih neredih na beograjski univerzi odstranili iz Beograda, skušala prirediti neprijavljeno zborovanje na cetinjskem trgu, kjer je bilo dosti kmetov, ki so prinesli na prodaj svoje pridelke. Policija je zapovedala zbranim, da se takoj razidejo, ko pa tega niso hoteli storiti, so policijski organi intervenirali in množico razgnali. Pri tej priliki so komunisti s kamenjem znatno ranili štiri policijske organe in tri meščane.

Tudi v Podgorici se je zbralo več študentov in delavcev, da prirede neprijavljeno zborovanje, toda policija jih je hitro razgnala. Pri tem je dobil v osebnem spopadu, ki je nastal med Milošem Stejevićem, trgovcem iz Podgorice in Ljubomirjem Radulovićem, brivcem, Stejević smrtno rano od strela, ki ga je sprožil nanj Radulović iz revolverja. Tudi Radulović je ranjen, ker se je Stejeviču posrečilo sprožiti revolverski strel nanj, še preden je rani podlegel.

Iz sodne službe

Beograd, 18 februarja p. Z odlokom ministra pravde so imenovani za sodniške pripravnike na področju apelacijskega sodišča v Ljubljani diplomirani pravniki Fr. Furlan, dr. Anton Drmelj in dr. Fran Bajc.

Kongres denarnih zavodov o kmečki zaščiti

Obširen referat predsednika Udruženja bank v Beogradu — Razmerje med kmečkimi dolgovi in vrednostjo kmečke posesti

Beograd, 18. februarja. r. Včeraj se je vršilo v Novem Sadu važno zborovanje zastopnikov zasebnih denarnih zavodov in zavarovalnic. Razpravljali so o položaju našega denarništva v zvezi z dosedanjimi ukrepi vlade za omiljenje gospodarske krize ter o ukrepih, ki bi jih bilo treba še izdati, da se odstrani sedanje mrtvilo na denarnem trgu in normalizirajo kreditni odnošaji, kar bi neposredno poživilo vse narodno gospodarstvo. Za zborovanje je vladalo v gospodarskih krogih veliko zanimanje in je bilo zastopanih 543 denarnih zavodov, od skupnih 620, kolikor jih je v Jugoslaviji.

Po otvoritvi zborovanja je predsednik g. Slepčević predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, nakar je podal predsednik beograjskega udruženja bank dr. Vlada Marković obširen referat, v katerem je orisal sedanji položaj denarnih zavodov in podvrgel stvarni kritiki ukrepe vlade. Poleg splošnega položaja denarnih zavodov je v svojem referatu obširno razčlenil problem kmečkih dolgov ter izjavil mišljenje, da je bilo dosedanje reševanje tega problema napačno in da je treba ta problem reševati v sklopu celotnega narodnega gospodarstva.

Posledice kmečke zaščite za denarne zavode

Analizirajoč dosedanje zaščitne ukrepe na korist kmeta je dr. Marković ugotovil, da je manjkalo pri tem prave osnove. Predvsem je manjkala od vsega začetka točna statistika. Izvzeti bi se bili morali konzumni krediti, to je dolgovi kmetov trgovcem in obrtnikom za vsakdanje potrebščine, nadalje dolgovi, ki izvirajo iz delitve kmečkega premoženja potom nasledstva, dolgovi med kmeti samimi in naposled dolgovi pri zadrugah, kojih člani so dolžniki sami. Ni se tudi smelo zaščito generalizirati, temveč bi se bilo to vprašanje moralo reševati individualno. Pogrešno je tudi, da je bila zaščita izvedena izključno na škodo upnikov, ne pa z žrtvami celotnega narodnega gospodarstva.

Tem napakam so sledile še druge, med katerimi je glavna ta, da se je odplačevanje kmečkih dolgov stalno odlagalo, tako da se bo prav za prav pričelo z amortizacijo šele 15. novembra 1935. Napačno se je postopalo tudi v pogledu obrestovanja, ker so se obresti na eni strani kapitalizirale, na drugi strani pa zniževale na škodo upnikov. Zlasti najnovejše znižanje obrestne mere za kmečke dolgove predstavlja hud udarec denarnim zavodom. Vsi ti ukrepi so povzročili mučen položaj v pogledu kreditnih odnošajev. To ne samo pri onih, ki v glavnem ali vsaj v veliki meri kreditirajo kmečkemu prebivalstvu, marveč tudi pri denarnih zavodih, ki dajejo takim zavodom kredite. Ta položaj je v toliko težji, ker se sploh ne ve, kako daleč bo to šlo in kdaj bo vprašanje kmečkih dolgov definitivno rešeno. Stalno menjanje zakonov in uredb ne daje nade, da je najnovejša uredba že poslednja.

Izraz te težke situacije denarnih zavodov se vidi v vedno večjem številu onih zavodov, ki so se prijavili za razne vrste zaščite. Dosedaj je pod zaščito že 199 denarnih zavodov in 185 kreditnih zadrug. Vse pa kaže, da se bo to število še povečalo. Pri bodočem reševanju gospodarskih problemov se mora denarništvo vsekakor bolj upoštevati, kajti treba je pomisliti, da razpolagajo zasebni denarni zavodi s kapitalom nad 11 milijard, kar je mnogo več kakor pa ga morejo dati našemu gospodarstvu na razpolago državni in od države privilegirani denarni zavodi. Rušiti zasebni kapital pomeni isto kakor rušiti celokupno gospodarstvo. Kakršen je položaj danes, bi kmečki dolžniki sami bolj želeli, da se jim stavijo na razpolago novi krediti za ureditev starih dolgov, kakor pa tako urejevanje kmečkih dolgov. Z dosedanjim napačnim reševanjem tega problema so prišli v zelo težaven položaj baš kmetje sami, ker so izgubili ves kredit, a v še težji položaj oni, ki imajo svoje hranilne vloge pri privatnih denarnih zavodih.

Stanje kmečkih dolgov

Dr. Marković je v svojem nadaljnjem govoru navajal statistične podatke o stanju kmečkih dolgov in ugotovil, da so dolgovali kmečki dolžniki zasebnim in avtonomnim denarnim zavodom 31. decembra 1933 vsega 1536 milijonov dinarjev, razen tega pa Privilegirani agrarni banki 729 milijonov dinarjev. Kmečke hranilne vloge pa so istočasno znašale 1490 milijonov Din. Pri primerjavi statističnih podatkov za leto 1932 in 1933 prihaja do zaključka, da so kmečki dolžniki plačali zasebnim denarnim zavodom in avtonomnim hranilnicam na račun svojih dolgov v dobi 21 mesecev 73 milijonov, kar znaša okrog 8 odst. letno. V istem času pa so isti denarni zavodi izplačali kmečkim vlagateljem 697 milijonov dinarjev, to je skoro 50 odst. vseh njihovih hranilnih vlog.

Po uradnih podatkih, ki jih je zbrala Privilegirana agrarna banka v drugi polovici leta 1932, naj bi znašali kmečki dolgovi okroglo 7 milijard Din. Ti uradni podatki pa niso zanesljivi. Ugotovljeno je, da so mnogi v domnevi, da se bodo dolgovi brisali ali na kak drug način od strani države odplačali, prijavili mnogo več, kakor pa so v resnici dolgovali, ker je tudi za tem bila spekulacija. Koliko točno znašajo kmečki dolgovi, se ne da ugotoviti, računa pa se, da je zadolženih morda nekaj več kakor 30 odst. vseh kmečkih posestnikov. Pred par leti je bil dohodek narodnega gospodarstva iz skupnega zaslužka kmetijstva proračunan na okroglo 31 milijard. Ta dohodek je zaradi splošne krize danes mnogo manjši in znaša največ 10 milijard. Vzemimo, da je vrednost kmečke posesti v Jugoslaviji danes 100 milijard in če upoštevamo podatke PAB kot točne, ne da bi se pri tem odbile hranilne vloge kmečkih vlagateljev, potem znašajo kmečki dolgovi 7 odst. od kmečkega premoženja. To je relativno malo in dokazuje, da ni bilo nikake potrebe za uvedbo generalne zaščite. Žal se je to vprašanje tretiralo vedno kot politično vprašanje, a najnovejša uredba o zaščiti kmetov je izraz volilne politike.

Druga slika o kmečki zadolženosti

Dodatni referat je imel tajnik udruženja bank v Novem Sadu dr Robert Pavlović. Na podlagi podatkov, ki jih je zbralo udruženje bank, je ugotovil, da je številka 400 milijonov, kolikor da bi morali plačati kmetje na obrestih in amortizaciji denarnim zavodom za svoje dolgove, znatno pretirana. Če se vzame, da je v naši državi 13.7 milijona hektarov obdelane zemlje, ki predstavlja vrednost 47.9 milijard, računajoč ha po 3500 Din, in se temu prištejejo vrednost kmečkih hiš v višini 6.6 milijard, vrednost živine 5 milijard in vrednost poljedelskega orodja 275 milijonov, potem predstavlja skupna vrednost kmečkih posestev 59.775 milijonov. Tudi če bi kmečki dolgovi zares znašali 7 milijard, kakor je to izjavil kmetijski minister, je zadolžitev kmečke posesti v primeri z njeno vrednostjo razmeroma nizka.

Dr. Pavlović je nadalje ugotovil, da so vojvodinski kmetje od 20. aprila 1932 do 31. decembra 1934 plačali 140 milijonov svojih dolgov, kar predstavlja 70 odst. vseh zapadlih obveznosti. To je docela normalno stanje.

V svojem referatu je dr. Pavlović razčlenil kmečke dolgove po višini. 12 odst. kmečkih dolgov znaša pod 500 Din, 15 odst. od 500 do 1000 Din, 24 odst. od 1000 do 2000 Din, 11 odst. nad 2000 do 3000 Din. Nad 4000 Din je zadolženih samo 18 odst. vseh kmečkih dolžnikov. Tudi če se upoštevajo vsi kmečki dolgovi ne samo pri zasebnih denarnih zavodih in zadrugah, marveč tudi pri agrarni banki, Državni hipotekarni banki in pri zasebnih upnikih, znašajo obveznosti kmečkih dolžnikov na obrestih in na amortizacijskem obroku samo 339 milijonov, ne pa 400 milijonov. Upoštevajoč dejstvo, da so kmečki dolžniki pravočasno poravnali 60 odst. svojih zapadlih obveznosti, potem bi pri 4.5 odst. obrestni meri potrebovali samo še 40 milijonov, da v celoti zadoste svojim obveznostim. Zato je bilo nepotrebno najnovejše odlaganje kmečkih dolgov.

V svojem nadaljnjem referatu se je dr. Pavlović podrobno bavil s problemom obrestne mere, v zvezi z reševanjem hranilnih vlog pri zasebnih denarnih zavodih. Staro pravilo je, da se štednja dviga z rentabilnostjo naloženega denarja. Če se sedaj z uredbo o zaščiti kmečkih dolžnikov zniža obrestna mera za kmečke dolgove na 4.5 odst., potem je zasebnim denarnim zavodom, ki imajo kmečke dolžnike, nemogoče plačati za hranilne vloge primerno obrestno mero. Zato bo najvažnejša posledica za znižanje obrestne mere na 4.5 odst. ta, da se bo zamnjšala rentabilnost hranilnih vlog pri denarnih zavodih in lahko se zgodi, da bodo vlagatelji svoje vloge kot nerentabilne odpovedali. Z drugimi besedami zaradi 40 milijonov neplačanih obresti za kmečke dolgove pri denarnih zavodih ne bi bilo treba omajati 8 milijard vlog, s katerimi zasebno denarništvo hrani narodno gospodarstvo. Končno pa je dr. Pavlović naglasil, da znižanje obrestne mere za kmečke dolgove ni bilo pravično že z ozirom na kmečke vlagatelje, ki so često bolj siromašni, kakor pa so kmečki dolžniki.

O referatih se je razvila zelo živahna debata, ki je mestoma presegala meje dopustne kritike, tako da je moral navzoči policijski komisar večkrat opominjati govornike, da kongres ni politični shod. Po končani razpravi je bila sprejeta obširna resolucija, ki ugotavlja v teku debate ugotovljeno stanje zasebnega denarništva in v svojem drugem delu apelira na vlado, naj čimprej pristopi k razumnemu reševanju celokupnega gospodarskega problema v svrho čim prejšnje ureditve in normalizacije kreditnih odnošajev v državi. (Resolucijo in predloge je objavilo že ponedeljsko »Jutro«.)

Na potu v Abesinijo

Veliki fašistični svet odobril vojaške ukrepe vlade zaradi spora z Abesinijo — 70.000 miličnikov pod orožjem

Rim, 18. februarja. k. V noči na nedeljo je veliki fašistični svet zaključil svoje zasedanje. Poslednja seja je dejansko prinesla odločitev glede nadaljnjega postopanja Italije napram Abesiniji. Veliki fašistični svet je delno mobilizacijo italijanske vojske potrdil in odredil, da se morajo izvajati tudi vse nadaljnje posledice tega ukrepa.

Uradni komunike pravi med drugim:

Mussolini je poročal velikemu fašističnemu svetu, da se je nad 70.000 miličnikov iz vseh krajev države prostovoljno prijavilo za službo pri oddelkih, ki so določeni za vzhodno Afriko. V istem času je prejelo vojno ministrstvo tudi tisoče prijav bivših bojevnikov in drugih državljanov. Veliki fašistični svet je z navdušenjem odobril vojaške ukrepe, ki so bili v zadnjem času izvedeni, da se zagotovi varnost in mir italijanskim kolonijam v vzhodni Afriki, pa tudi vse odredbe, ki jih bo ministrski predsednik in vojni minister izdal za obrambo italijanskih interesov in kolonialnega prebivalstva. Veliki fašistični svet ugotavlja, da je bila izvršena mobilizacija kontingentov letnika 1911 v popolnem redu in disciplini. Obenem pozdravlja oddelke, ki odpotujejo v Somalijo, ter sporoča narodu, da so bile izdane vse odredbe, ki so bile potrebne, da italijanska vojska ohrani in izpopolni svoje sile ter tako uspešno izvrši svojo dolžnost v vsakem primeru.

Nadaljnji del komunikeja se nanaša na gospodarsko-korporacijsko situacijo ter določa uredbo 40-urnega dela na teden.

Zaradi poročil fašističnih listov in še bolj zaradi komunikeja velikega fašističnega sveta o sporu z Abesinijo je zavladala včeraj dopoldne v italijanski javnosti mrzlična napetost. Čeprav so še ob koncu preteklega tedna tudi v Italiji malone pričakovali, da bo spor z Abesinijo vendarle urejen po diplomatski poti, ne da bi že mobilizirane oddelke v celoti odpravili v vzhodno Afriko, prevladuje sedaj v vseh krogih prepričanje, da je vojna med Italijo in Abesinijo neizogibna. Včeraj popoldne je Mussolini pregledal v vojašnici prvega grenadirskega polka v Rimu dva bataljona miličnikov, ki so se odpravljali v Afriko. Tudi drugod in zlasti v južnih italijanskih mestih so bile včeraj izvršene take parade. V Neaplju je bataljon fašističnih miličnikov defiliral mimo prestolonaslednika Umberta. Ponoči so zapustili Rim večji oddelki vojaštva in fašistične milice. Posebni vlaki so jih odvedli v Neapelj, kjer se bodo vkrcali na italijanske vojne ladje.

Vse kaže, da se je fašistični režim ne glede na ponovno intervencijo angleškega, francoskega in japonskega poslanika v Rimu odločil tudi z orožjem izsiliti zadoščenje, ki ga je zahteval od Abesincev zaradi incidentov pri Ualualu in Afduabu. Čeprav je v Abesiniji sedaj še deževna doba, ki bi mogla italijansko vojsko znatno ovirati pri prodiranju na abesinsko ozemlje, pa so Italijani vendar odločeni, da čez dva ali tri mesece dejansko prično pohod proti Addis Abebi, če dotlej ne dobijo zahtevanih jamstev, da se incidenti ne bodo več ponovili, in če ne bo abesinska vlada pristala na razmejitev Somalije in Abesinije po italijanskem načrtu, tako da bi Italija pridobila nad 100 kvadratnih km novega ozemlja na zapadu Somalije.

Novi oddelki vkrcani

Neapelj, 18. februarja. AA. Prebivalstvo je danes navdušeno pozdravilo miličnike, ki so se vkrcali za pot v vzhodno Afriko. Parnik »Gange« je odplul iz luke ob 12. Na njem je tudi okoli 200 ton vojnega materiala.

London, 18. februarja. AA. Reuterjev urad poroča iz Neaplja, da je danes odpotovalo v italijansko Somalijo 2000 vojakov redne italijanske vojske.

Prihod maršala Balba v Rim

Rim, 18. februarja w. Guverner Libije letalski maršal Balbo je s svojim generalnim tajnikom, letalskim poveljnikom Libije ter več drugimi častniki prispel z letalom v Rim, kjer se bo udeleževal dela vrhovnega obrambnega sveta.

Velikopotezna italijanska akcija

Pariz, 18. februarja. g. Včerajšnja posvetovanja velikega fašističnega sveta in objavljeni komunike smatrajo pariški politični krogi za znak velikopotezne italijanske akcije v Abesiniji. »Matin« javlja, da bo v kratkem mobiliziranih več letnikov italijanskih čet. Rezervisti dveh letnikov so že dobili poziv, naj bodo pripravljeni. »Quotidien« javlja iz Rima, da je že pripravljenih 100.000 mož za odhod v Afriko, in sicer 30.000 mož v Florenci in v Messini ter 70.000 prostovoljnih miličnikov, katerih prvi oddelki so že odšli.

Angleško mnenje

London, 18. februarja. g. V zvezi z odhodom prvih kontingentov italijanskih čet na italijansko-abesinsko mejo piše »Times«, da je treba obžalovati, ker abesinska vlada še ni sprejela pametnega italijanskega predloga, da se naj ustvari nevtralni pas med italijanskimi in etiopskimi četami. Vlada v Addis Abebi morda misli, da bi sprejem tega predloga zmanjšal njene zahteve po spornem ozemlju Somoli.

Zopet uboj v mariborski okolici

Maribor, 18. februarja.

Ni se še poleglo razburjenje zaradi umora v Ljutomeru in zaradi umora izvršenega nad Štefanom Žumerjem v Gornji Gorici pri Račjem, ko je nocoj v Zimici pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah prišlo do novega uboja, čegar žrtev je postal neki viničar. Šofer Štracar, uslužben pri tukajšnji stavbni tvrdki Nassimbeni, se je odpeljal danes s tovornim avtomobilom v Slovenske gorice. Ustavil se je na poti v Šauperlovi gostilni v Zimici pri Sv. Barbari. V gostilni je bil tudi neki viničar iz okolice, ki ga pa tam nihče izmed navzočih ni poznal. Ko sta sedela pri mizi, je prišlo med šoferjem Štracarjem in viničarjem zaradi malenkostnega vzroka do prepira. Beseda je dala besedo in Štracar je v razburjenju segel po samokresu, ki ga je imel pri sebi, ter ga naravnal proti viničarju. Počil je strel, viničar se je zrušil na tla in v nekaj minutah izdihnil.

O tragičnem dogodku, ki je pretresel vse vaščane, so bile obveščene mariborske oblasti, ki so takoj uvedle preiskavo. Orožništvo je na sledu za storilcem identitete mrtvega viničarja še niso mogli ugotoviti. Na kraj dogodka je odšla sodna komisija, ki bo dognala podrobnosti uboja in vzroke smrti nesrečnega viničarja.

Pred usmrtitvijo Laknerja in Pančurja

Rabelj Hart je že na potu v Maribor — Justifikacija bo izvršena najbrže v sredo zjutraj

Maribor, 18. februarja.

Danes je prejel višji sodni svetnik dr. Tombak obvestilo, da je najvišja instanca potrdila obsodbo Laknerja in Pančurja na smrt na vešalih. Kakor znano, je prišlo dne 4. julija 1934 zvečer do tragičnega dogodka in upora v tukajšnji moški kaznilnici, ki ga je zasnoval Ivan Lakner skupno s Pančurjem in Lombarjem. Žrtev upora je postal kaznilniški paznik Ivan Peterin, ki so ga imenovani trije zločinci podrli na tla in smrtno nevarno poškodovali. Peterin je zaradi posledic poškodb umrl. Lakner je hotel takrat pobegniti. Skočil je skozi okno drugega nadstropja in so ga nezavestnega spravili na varno.

Pri sodni obravnavi, ki se je vršila v moški kaznilnici, je veliki kazenski senat mariborski obsodil Laknerja in Pančurja na smrt na vešalih, Lombarja pa na poostreno dosmrtno ječo. Proti tej razsodbi se je Pančur pritožil, dočim je Lakner izjavil, da mu je vseeno in ni vložil nikake pritožbe.

Krvnik Hart iz Sarajeva bi imel priti v Maribor že z današnjim popoldanskim brzim vlakom. V svoji pisarni ga je čakal do 7. zvečer višji sodni svetnik dr. Tombak, da bi se z njim podrobneje dogovoril glede justifikacije, vendar pa Harta ni bilo in pride najbrž z nočnim brzim vlakom. V tem primeru bo jutri dopoldne obema obsojencema prečitana odločitev zadnje instance. Če pride krvnik Hart danes ponoči, bo smrtna obsodba izvršena v sredo zjutraj. Obsojenca bosta obešana na dvorišču tukajšnje moške kaznilnice. Dostop k izvršbi obsodbe bodo imeli le zastopniki sodnih oblasti in novinarji.

Moskovski turnir

Moskva, 18. februarja. n. V soboto je bilo odigrano drugo kolo velikega mednarodnega šahovskega turnirja v Moskvi. Sovjetski mojstri so pripravili velemojstrom zapadne Evrope zopet majhno presenečenje. Ragozin je namreč gladko porazil izredno nadarjenega mladega madžarskega velemojstra Lilienthala, ki je žel na lanskih turnirjih po Evropi uspeh za uspehom in ga Aljehin sam smatra za enega najbolj nadarjenih in nevarnih šahistov mlajše generacije.

Jugoslovenski mojster Vasja Pirc iz Maribora je imel za nasprotnika sovjetskega mojstra Čechoverja. Borba je bila zelo napeta in je končno Pirc zmagal v elegantnem stilu.

Partija med bivšim svetovnim prvakom Capablanco in sovjetskim prvakom Botvinnikom je bila vseskozi solidno zgrajena. Oba šahovska šampijona sta igrala silno previdno. Igra se je končala že po 24. potezah remis.

Moskovski prvak Rjumin, ki je v prvem kolu porazil Capablanco, je izvojeval drugo zmago. Svetovna prvakinja Vera Menšikova niti oddaleč ni bila kos Rjuminu, ki je v sijajni formi in je kmalu podlegla.

Spielmann je imel tudi v drugem kolu za nasprotnika sovjetskega mojstra. Toda dočim je doživel v prvem kolu v borbi z Botvinnikom občuten poraz, ima zabeležiti v drugem kolu lep uspeh. Premagal je namreč po hudi borbi leningrajskega prvaka Alatorceva. Moskovski mojster Kan je porazil ukrajinskega prvaka Bogatyrčuka.

Partiji dr. Lasker-Stahlberg in Romanovskij-Löwenfisch sta se končali remis, igri Flohr-Lisicyn in Goglidze-Rabinovič pa sta bili po osemurni borbi prekinjeni.

Stanje po II. kolu: Rjumin 2, Pirc, Botvinnik, dr. Lasker, Romanovskij, Ragozin in Löwenfisch 1 in pol, Flohr in Rabinovič 1 (1 prekinjena igra), Spielmann in Kan 1, Lisicyn pol (1), Capablanca, Stahlberg, Lilienthal, Bogatyrčuk in Čechover pol, Goglidze 0 (1), Alatorcev in Menšikova 0.

Tretje kolo

Moskva, 18. febr. n. V tretjem kolu je doživel jugoslovenski mojster Pirc svoj prvi poraz. Premagal ga je madžarski velemojster Lilienthal. Capablanca je premagal Alatorceva, Rjumin Romanovskega, Botvinnik Menšikovo, Löwenfisch Stahlberga, Lisicyn Rabinoviča.

Remis so se končale partije: Lasker-Bogatyrčuk, Flohr-Ragozin, Kan-Čechover in Goglidze-Spielmann.

V II. kolu prekinjena partija Flohr-Lisicyn se je končala s Flohrovo zmago.

Po III. kolu vodi še vedno Rjumin s 3 točkami.

Novo pojasnilo glede priznaniške takse

V teku časa se je izvajanje tar. št. 33 taksne tarife, zlasti glede potrdil na plače privatnih nameščencev in uradnikov kompliciralo z raznimi pojasnili, tako da za interesirane zasebne ustanove in zasebniki niso bili na jasnem, kdaj in kako je treba izvajati te določbe.

Da bo izvajanje teh zakonskih določb, ki so po svojem bistvu popolnoma jasne tudi za vse gospodarske ustanove in zasebnike razumljivo, in da se bodo mogle brez strahu zastran zakonskih posledic po njih ravnati, je finančno ministrstvo izdalo tole pojasnilo:

Takso na potrdila o prejemu plače imajo plačati vsi zasebni nameščenci in uradniki, *če sprejemajo plače po podpisanem ali nepodpisanem seznamu, po nalogu, izdanem blagajni za izplačilo v kuverti, podpisani ali nepodpisani, ki se shrani med akti do prihodnje plače, ali pa ako se knjiži na tekoči račun dotičnega uradnika* (po dosedanjem pojasnilu se je zahtevala plačilo te takse v vsakem primeru, če je bil izdatek za plače le kjerkoli v knjigah zabeležen). Pri izvajanju določb tarifne številke 33 taksne tarife se smatra za zasebnega nameščenca ali uradnika vsaka oseba, ki služi pri zasebnih zavodih ali ustanovah, pri podjetjih ali zasebnikih, če je dogovorjena mesečna plača in če oseba opravlja dela, za katera ima potrebno kvalifikacijo. Druge uslužbene osebe, ki prejemajo svoje plačilo po dnevih, tednih ali štirinajstdnevno, imajo plačati takso na potrdilu samo tedaj, če prejetje denarja potrdijo s svojim podpisom. Zato je ta taksa nepotrebna tam, kjer ni navedenih pogojev. Ugotovitev plačevanja po knjigah podjetja samega ni razlog za pobiranje te takse, če ne obstoje še kateri drugi gori navedeni moenti (seznam izplačil, blagajniški nalog, kuverta ali tekoči račun)

Potres v Bolgariji

Sofija, 18. februarja AA. Davi ob 8.41 je sofijska potresomerska postaja zabeležila precej hud potres z epicentrom 220 km jugovzhodno od prestolnice. Potres se je posebno hudo občutil na južnem Bolgarskem.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za torek: Jasno, ponoči mraz, podnevi milo.

Državna razredna loterija

Dne 15. februarja so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 3.000 srečka štev.: 33.065

Din 1.000 srečke štev.: 122, 10.891, 15.743, 15.757, 15.797, 17.451, 17.479, 24.897, 33.005, 33.058, 51.566, 51.570, 51.590, 62.081, 89.867, 89.888, 95.773.

Dne 16. februarja so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 2.000 srečki štev.: 17.411, 95.769

Din 1.000 srečke štev.: 5.826, 15.733, 15.762, 17.453, 17.459, 17.471, 17.494, 24.815, 24.828, 24.872, 33.064, 33.066, 75.663, 89.886, 95.794.

Srečke za tekoče kolo so vse razprodane.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 10

Brez posebnega obvestila.

Potrtih src naznanjamo tužno vest, da je naš ljubi oče, stari oče, gospod

Simon Narat

cinkarniški upokojenec

dne 17. t. m. ob 1. uri zjutraj v 80. letu starosti, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v torek 19. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Komenskega 12, na okoliško pokopališče v Celju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi v sredo 20. t. m. ob 7. uri zjutraj.

Celje—GRAZ, dne 18. februarja 1935.

Žalujoče rodbine:

Narat, Verbnik, Dunkler, Korošec, Dečman

in ostalo sorodstvo.

Naši kraji in ljudje

Za napredek gasilstva

Po občnih zborih vseh gasilskih žup — Veliki uspehi preureditve gasilskih organizacij po odredbah zakona

Ljubljana, 18. februarja

Pred dvema letoma so bile gasilske organizacije v naši državi preurejene po določilih zakona o gasilstvu. Konec februarja lanskega leta so bila končana zadnja dela preureditve gasilskih čet in žup in je tako naše gasilstvo stopilo v novo življenje in v novo dobo svojega razvoja. Mnoge jugoslovenske gasilske organizacije so čakale po 60 let, da dobijo med raznimi dobrodelnimi ustanovami in organizacijami zasluženo mesto, ki odgovarja plemenitim in splošnosti služečim ciljem. Zakon o gasilstvu je izpopolnil v veliki meri te nade. Z zakonom so bile gasilske organizacije prerojene, zakon sam, ki je eden od najmodernejših zakonov te vrste v vsej Evropi, pa je v mnogih krajih dal tudi dobro podlago za uspešen razvoj novoustanovljenih gasilskih organizacij.

V zadnjih dneh so bila po vsej državi zborovanja gasilskih čet, ki so bila povsod izvedena v najlepšem redu in z velikimi uspehi. Nove gasilske čete, ki so bile po sprejetju zakona o gasilstvu ustanovljene tudi po vaseh, niso več prepuščene samo iniciativi in požrtvovalnosti svojih ustanoviteljev, odbornikov in članov, marveč imajo vso zaslombo pri organizacijah, ki poslujejo že dolga leta. V vseh gasilskih organizacijah — novih, starejših in najstarejših se uspešno udejstvuje duh vzajemnosti, delovanje pa se razvija po enotnih smernicah. Celo v savski banovini, ki ima za dravsko najmočnejše in najstarejše gasilske organizacije, se je v zadnjem letu na organizatoričnem polju storilo veliko več, kakor pa je bilo mogoče doseči poprej nekdaj v večletni dobi. Tudi jugovzhodne pokrajine, ki prej razen v velikih mestih sploh niso imele gasilskih organizacij, tekmujejo sedaj, da bi se čim uspešnejše udejstvovale v gasilstvu.

Včeraj so imele vse gasilske župe v državi svoje redne občne zbore, ki so tudi pokazali razveseljive uspehe pri delovanju. Zborovanja gasilskih žup pa so na drugi strani pokazala tudi upravičenost načela zakona o gasilstvu, naj bi imel vsak srez svojo gasilsko župo. V onih pokrajinah, kjer so bile že ustanovljene gasilske župe, se namreč tudi najuspešnejše razvijajo gasilske čete. Mnoge gasilske župe so bile ustanovljene po uveljavljenju zakona o gasilstvu in vsaka nova župa je v kratkem času močno zvišala delavnost gasilstva v svojem področju. Kakor je »Jutro« že nedavno poročalo po statistiki ob koncu lanskega leta, poslujejo doslej gasilske župe samo v dravski, savski in dunavski banovini. Kakor vse organizacije gasilstva tako so tudi slovenske gasilske župe najstarejše. Na področju dravske banovine je 25, v savski banovini 50, dunavska banovina pa ima 29 žup.

Na vseh zborovanjih gasilskih organizacij pa so razpravljali tudi o nedostatkih, ki so jih gasilski organizatorji opazili v dobi zadnjih let. Tudi te razprave so bile potrebne zaradi napredka našega gasilstva. V največji meri se pri večini gasilskih organizacij občuti pomanjkanje v pogledu gmotne oskrbe. Zakon o gasilstvu je rešil to vprašanje na ta način, da je obvezal zavarovalna društva, naj plačajo šest odstotkov od premij požarnih zavarovanj v gasilski fond, ki naj se ustanovi pri posameznih banovinah in ki naj se uporablja samo v korist razvoja gasilstva dotičnih banovin. Po dveh letih pa to določilo še ni prišlo do veljave. Vse gasilske organizacije so na svojih zborovanjih sedaj zahtevale, naj pride zakon o gasilstvu tudi v tem pogledu do polne veljave, da ne bi bila zaman velika požrtvovalnost gasilskih organizatorjev in organiziranih članov, ki jih je že blizu 68.000 v državi in ki imajo v svojih organizacijah že preko 96 milijonov v svojih opremah in preko 35 milijonov v svojih domovih in drugih nepremičninah.

Za zgradbo veterinske bolnice v Ljubljani

Akcija mestne občine in drž. bakteriološkega zavoda

Ljubljana, 18. februarja

Vprašanje državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani je, kakor vse kaže, še zmerom odprto. Mestna občina mu za zdaj sicer še ne krati skromnega gostoljubja, ki ga uživa pod streho stare šentpetrske vojašnice, vendar pa pri takšnem provizoriju zavod ne more priti do svojega pravega razmaha, ki mu ga nalagajo nujne zahteve naše doslej še ne povsem urejene veterinarske službe. Ker se je na pobudo ravnateljstva mestne klavnice začela zadnji čas tudi mestna občina sama baviti z nekimi načrti na tem polju, je vodstvo bakteriološkega zavoda pred dnevi vnovič pokrenilo svojo akcijo za zgradbo modernega, nalogam časa ustrezajočega bakteriološkega zavoda v Ljubljani. Med mestno občinsko upravo ter med ravnateljstvi bakteriološkega zavoda, klavnice in mestnega gradbenega urada se je zadnji čas vršilo več aktualnih posvetovanj, tako da so razgovori že dospeli do konkretnega načrta v glavnih obrisih, in pred dnevi je šef veterinarskega bakteriološkega zavoda dr. Hribar odpotoval v Beograd, da v kmetijskem ministrstvu in na drugih odločilnih mestih izposluje potrebne kredite.

Kakor nam poročajo, je mestna občina pripravljena, oddati 2500 m² zemlje ob Poljanski cesti za zgradbo pod pogojem, da se tu koncentrirajo vsi najpotrebnejši državni in mestni živinozdravski instituti. To je parcela med vojašnico kralja Petra I. Osvoboditelja in mestno klavnico ob levem bregu Gruberjevega kanala, kjer je imelo mesto svoj čas svojo gramozno jamo. Mestna občina je imela nekaj časa namen, da zgradi tam svoje materialno skladišče, a je to namero opustila, ker se je izkazala potreba, da se skladišče namesti kje bliže prometnemu središču. Na pobudo ravnateljstva mestne klavnice se je nato mestna uprava odločila, da sezida na tem kraju svojo prepotrebno kontumačno klavnico za kužno sumljivo živino. Tej ustanovi bi bili lahko pridruženi tudi izolacijski hlevi za bolno živino, ki lahko ob skrbni strokovni negi okreva, a jo je treba ločiti od zdravih živali. S tem bi bil postavljen vogelni kamen važnemu zavodu, ki ga Ljubljana kot središče najnaprednejše agrarne pokrajine v državi v resnici nujno potrebuje, namreč veterinski bolnišnici. Takšne bolnišnice že zdavnaj delujejo po kulturnih središčih v tujini, a v Jugoslaviji imamo doslej samo en takšen zasebni zavod v Beogradu. Nalogo, da organizira takšno bolnišnico, bi prevzel državni veterinarski zavod, ki se bo v novi zgradbi lahko še znatno izpopolnil in razširil, tako da bo družil v sebi štiri oddelke: propagandnega, bakteriološkega, zavod za zdravljenje bolne živine in ambulanco.

Vodstvo bakteriološkega zavoda živahno pripravlja ves strokovni material, ki ga potrebuje mestni gradbeni urad, da na njegovi podlagi izdela načrte. Poklicanim instancam pa pripade dolžnost, da bodo s potrebnimi sredstvi od svoje strani omogočili izvedbo lepe in koristne zamisli.

Otvoritev specialnega elektrotehničnega tečaja

Ljubljana, 18. februarja

Danes dopoldne je bil v Vajenskem domu otvorjen III. specialni elektrotehniški tečaj, ki ga prirejajo združene elektrarne, elektrotehniki in elektroinstalaterji za vajenski naraščaj IV. letnika. Iz vseh delov dravske banovine je prišlo do 50 udeležencev, da se v enomesečnem tečaju pripravijo za monterske izpite.

Združenje elektrotehničnih obrti za dravsko banovino je v cilju strokovne izpopolnitve vseh rokovalcev v elektrotehniki smatralo za potrebno, da se nudi naraščaju po 4letni vajenski dobi tudi prilika teoretičnega pouka in razumevanja, s katerim se šele dopolni znanje strokovnjaka tako, kakor od njega zahteva napredek in poslanstvo elektrike. V predavalni zbor so povabljeni strokovnjaki, ki bodo v kratki dobi podali novemu pomočniškemu kadru vsaj najnujnejša poglavja iz teoretične in gospodarske vede elektrotehnike. Prepričani smo, da bo ob taki izobrazbi obrtniških stanov zrasla tudi vrednost lastne domače stvoritve, ki so bile do nedavna še tako prepredene z raznimi inozemskimi instruktorji. Posebno pa je naraščaj važen v elektrotehniški stroki, zakaj sedanja doba je ona, ki jo oblikujejo pridobitve elektrike tako izdatno in temeljito, da se ob njej izpreminja vse naše gospodarsko, kulturno in socialno življenje. V naši državi stoji naša banovina na prvem mestu glede izvedene elektrifikacije in dobro bo, če pride iz naših delavnic in šol tudi naraščaj, ki bo širil elektriko po našem jugu.

Tečaj je otvoril komisar združenja gospod Minko Heinrihar z lepim nagovorom na vajence v prisotnosti predavateljev gg. inž. Novaka, inž. Bedjaniča, inž. Zajca, inž. Weibla in A. Kuharja ter upravnika Vajenskega doma, ki s takimi prireditvami dosledno izvaja koristne in važne naloge obrtniškega stanu. Vajencem, bodočim monterjem, želimo lepih uspehov v korist njihovemu poklicu v bodočnosti. Vajenci bodo v ekskurzijah obiskovali električne centrale in delavnice v Ljubljani in okolici.

Jubilej dela

Na svojem skrbno urejenem domu v Medvodah slavi danes trgovec in posestnik g. Franc *Sajovic* lep jubilej svoje delavnosti: že pol stoletja se udejstvuje kot trgovec, za seboj pa ima tudi dolga desetletja požrtvovalnega javnega dela. Trgovine se je izučil v Škofji Loki in Radovljici, samostojno trgovino pa je začel voditi v Poljanah nad Škofjo Loko, od koder se je priženil v Soro. S soprogo Nežo sta se po-

tem preselila v Medvode. Slavljenca odlikujejo vse vrline dobrega trgovca. Njegovo podjetje je kmalu zaslovelo daleč na okoli. G. Sajovic pa ne dela le zase in za svojo družino, temveč ima odprto srce in roke tudi za svojega bližnjega. Javnost ga pozna kot požrtvovalnega delavca povsod, kjer je treba skrbeti za skupnost. Njegova narodna zavednost je bila vedno vzorna in vsem so znane njegove zasluge za gasilsko društvo, ki ga je kot svojega ustanovitelja in dolgoletnega blagajnika izvolila za častnega člana. Velike zasluge si je pridobil tudi pri napeljavi elektrike v Medvodah, kadar pa so pobirali za zgradbo šole, Sokolskega doma in v podobne svrhe, je bil vedno med prvimi darovalci. Mož vztrajnega dela in lepih uspehov je deležen tudi velike rodbinske sreče. Od šestih otrok mu jih je ostalo pet in vsi so dobro preskrbljeni. V krogu srečne rodbine praznuje svoj jubilej, ki mu naj v sreči sledijo še drugi.

Pomoč našim gluhonemcem

Ljubljana, 18. februarja

Mnogo je siromaščine med nami, največja pa je navadno tam, kjer je ne vidimo in ne čujemo. V tem skritem kotu židjo naši gluhonemci v vsej svoji pohlevnosti tako na kraju, da jih že nihče bolj odriniti ne more. Oni pač ne znajo kričati o svojih tegobah, trpe nešteto krivic in zapostavljanj, doživljajo obupne boje za suho skorjo kruha, svet pa gre mimo njih, kakor da ga to vse skupaj nič ne briga.

Ta pretresljiva slika naše socialne malomarnosti je bila na ogled na zadnjem občnem zboru Podpornega društva za gluhonemo mladino. S svojo propagandno brošuro »Usoda gluhoneme mladine« je društvo v preteklem letu sicer močno razširilo vrste svojih prijateljev, ki jim bodi vsa čast in hvala, da so to dobrodelno ustanovo tudi po svojih najboljših močeh gmotno podpirali. Bili pa so tudi ljudje in celo nekatere občine, ki se jim niti ni zdelo vredno, da bi bili to drobno brošurico vsaj prebrali, nego so jo kratkomalo vrnili s stereotipno pripombo »Ne sprejmem« kakor kako židovsko reklamo. Prav občine bi moralo to pereče socialno vprašanje najbolj zanimati, saj nosijo one z neizobraženimi gluhonemci najhujša bremena, medtem ko je šolan gluhonemec dobra in zanesljiva delovna moč in zmožen samostojnega preživljanja. Odpreti mu vrata do izobrazbe in pomagati mu do kruha, je dolžnost vse javnosti, zlasti pa dolžnost občin. Ne gre tu le za razširjenje naše gluhonemnice, ki ga je zdaj vendar enkrat vzela banovina v svoj račun, gre tudi za moralno in materialno podporo gluhonemih sirot samih, zlasti pa odraslih gluhonemcev, za katere se doslej nihče ni brigal. Slepci imajo že svoj dom, gluhonemci pa tavajo izgubljeni po vsej domovini. Vse kulturne pridobitve gredo mimo njih, ker se ne morejo udeleževati javnih predavanj. Nikogar nimajo, ki bi jih vodil skozi velike dnevne dogodke in skrbel za njihovo nadaljno izobrazbo. V drugih kulturnih državah je to javna skrb že davno uredila, čas je, da storimo tudi mi to imperativno dolžnost vsaj v mejah možnosti! V. M.

Ko se začno krvne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste **»Franz Josefovo« grenčico,** ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost. **»Franz Josefova« voda** se dobi povsod.

Dva otroka sta zgorela

Mirna na Dolenjskem, 18. februarja

Danes proti večeru se je po Mirni nagloma raznesla vest o strašni nesreči, ki je doletela oglarja Janeza Lupanca in njegovo ženo. Njuna otroka, 4letni Stanko in 3letna Mici, sta postala žrtev požara, ki je bil izbruhnil v koči.

Janez Lupanc je oglar in žge že več mesecev oglje v gozdu. Danes ob 17. je odšla njegova žena v gozd k možu, doma pa je pustila oba otroka brez nadzorstva. Ko se je z možem vrnila, je od koče ostal samo še kup kadečih se ruševin, otrok pa ni bilo nikjer, ker sta našla v plamenih strašno smrt.

Kako je nastal v koči ogenj, ni znano. V kotu je stal majhen gašperček in je mogoče, da je padel ogorek na suha preperela tla, ki so se hipoma vžgala. Ni pa tudi izključeno, da sta se otroka igrala in sama zanetila požar. Vsa obupana sta prihitela Lupančeva okrog 18. v Mirno, kjer sta pripovedovala strašno nesrečo.

Radio kotiček

Nagrade za izvirne skladbe. Uprava »Radiofonske postaje v Ljubljani« razpisuje tri nagrade v višini Din 1000.—, 600.—, 400.— za izvirne, še neizdane skladbe pod sledečimi pogoji: 1. Skladbe naj temeljijo na slovenski narodni pesmi, bodisi v obliki potpurijev, variacij, parafraz ali drugih glasbenih oblik. 2. Trajanje minimum 15 minut. 3. Za ansambl salonskega orkestra v sledeči zasedbi: violina I in II (ozir. obligat, viola od lib.), violinčelo, kontrabas, ena flavta, ena hoboa (ad lib.), en klarinet, ena trompeta, ena pozavna, harmonij, klavir in tolkala. 4. Predložene partiture morajo biti jasno, čitljivo napisane in brez pogreškov. 5. K partituri mora biti priložen lepo jasno in brezhibno prepisan orkestralni materijal. 6. Vsako kompozicijo, ki ne bi odgovarjala zahtevam iz točk 4 in 5, se zavrne neocenjeno. 7. Priporoča se, da se v skladbah potpurijskih oblik po možnosti zabeleži tudi pevski part (solo, dvospev, trospev ali četverospev za moške, ženske ali mešane glasove). 8. Vsakemu izvodu naj bo priloženo geslo v zapečateni kuverti. 9. Zadnji rok za vlaganje 20. IV. 1935 s partituro in glasovi. 10. Materijal in pravica izvajanja je pridržana. Istočasno razpisuje tri nagrade (Din 1.000.—, Din 700.— Din 500.—) za izvirne slovenske slušne igre, ki bi trajale od pol do ene ure. Prednost imajo dela v poljudnem in po možnosti narodnem slogu. Informacije (zlasti zaradi tehnike slušne igre) se dobe v studiu ljubljanske oddajne postaje na Bleiweisovi cesti št. 54. Poleg zgoraj omenjenih nagrad dobe avtorji še običajne tantijeme od vsake vprizoritve. Dobro, a nenagrajeno delo po postaja odkupila, odnosno honorirala z običajnimi tantijemami. Rokopise je treba vposlati pod psevdonimom najkasneje do 15. marca l. 1935.

Do 20% več svetlobe

za manj denarja

TUNGSRAM D

nitka v dvojni vijačnici

svetlobna množina v dekalumenih

Tudi za l. 1935

je vsak »Jutrov« naročnik zavarovan za primer smrtne nezgode pri »Jugoslaviji« zavarovalni družbi v Ljubljani

Pogoj: točno plačevanje naročnine!

Brez prisilnega jopiča, brez križev na oknih

Po otvoritvi novega paviljona na Studencu

Ljubljana, 18. februarja

Ponedeljsko »Jutro« poroča o pomembnem slavju, ki ga je doživela v nedeljo umobolnica na Studencu — o otvoritvi novega, najmoderneje opremljenega paviljona na ženskem oddelku tega zavoda, ki mora v novi državi služiti mnogo večjemu ozemlju kakor svoj čas in je zato vsa zadnja leta brez primere prenatrpan. Z izgradnjo novega poslopja se je Studenec brez dvoma postavil na prvo mesto vseh podobnih zavodov v Jugoslaviji, saj sta pri ustvaritvi tega novega doma najbednejših uspešno tekmovali med seboj stavbena umetnost z vsemi pridobitvami najnovejšega časa in sodobna terapija, ki si v svoji vnemi skoraj vsak dan izmišlja novih sredstev, da bi olajšala in ublažila lečenje blaznih.

Tisto, kar gostu na novem poslopju najprej pade v oči, je dejstvo, da okna ne poznajo več železnih križev, ki so po starih bolnišnicah položaj umobolnika skoraj izenačevali z usodo arestanta. Šipe so delane iz posebnega patentnega stekla, ki je tako rekoč neuničljivo. Za zračenje prostorov pa je dovolj, da se odpirajo samo zgornja krila, ki prebivalcem zavoda ne nudijo nobene prilike ne za pobeg ne za poizkus samomora, ki v domu duševne žalosti in nesreče seveda ni najbolj redek primer. Električne svetilke so pod stropom vdelane tako, da nikogar ne more zapeljati slast, da bi vrgel kakršnokoli zanko po njih in bi si v hipu prevelike melanholije poizkušal napraviti kratek proces. Z enako skrbjo so izdelane vse kljuke na vratih in oknih in vse instalacijske naprave, ki jih je seveda precej v tako razkošno opremljeni zgradbi.

Med prostornimi, svetlimi, solnčnimi spalnicami se vrstijo prijazne obednice, delavnice, kopalnice, obsežne terase. Delo je v moderni umobolnici eno najuspešnejših medicinskih sredstev, delo umirja in zbira razdejane duše, delo prinaša radost, ugodje, ponos. Da se ta vrsta terapije na Studencu že doslej s pridom uporablja, je pričala za otvoritev improvizirana razstavica ročnih del pacijentov in pacijentk: pleteno pohištvo, prednožniki iz slame in preproge, čipke, copate, igrače, panji, cigaretni ustniki — vse od grobega do skoraj filigranskega dela. Vsaki spalnici je pridružena udobna kopalnica s 6 kadmi. Za primer, da eden izmed bolnikov pobesni, se v modernih zavodih ne uporablja več obsovražen prisilni jopič in fizično nasilje, temveč medicinska sredstva ali pa pomirjajoča kadna kopel. Te velike kopalnice pomenijo v umobolnici novo zmago humanitete. Nekaj posebnega so solnčne in zračne terase za paciente, sumljive za jetiko. Poslopje pa je bogato opremljeno tudi z vsem drugim, kar je takšnemu zavodu potrebno. Tako so pripravljeni tudi ločeni prostori za pojav kakšne infekcijske bolezni med blazniki, a vse sobe in dvorane so zvezane med seboj tako, da je z enega mesta mogoče kontrolirati na vse strani.

Želji, ki jo je ob otvoritveni slovesnosti izrekel zastopnik pacientov, da je namreč treba podobno lepe in velike nove hiše v najkrajšem času tudi za moški oddelek, se iz iskrene duše pridružujemo tudi mi in želimo, da bi se na srečo in zdravje svojih prebivalcev zavod na Studencu stalno tako lepo izpopolnjeval.

KULTURNI PREGLED

Iva Šorlija „Blodnji ognji“

Kratne predstave izvirnih slovenskih del so v našem Narodnem gledališču sicer precej redki dogodki, a v naši kulturni javnosti se vkljub temu ob njih po navadi nikoli ne razburkajo valovi. Hiše so na takšnih večerih, ki bi morali biti narodni prazniki v plemenitem pomenu besede, po navadi le medlo zasedene, njih resonanca se v našem kulturnem in umetniškem občestvu razgubi že do naslednjega dne. Čeprav velja vse to v znatni meri tudi za prvo predstavo Šorlijeve drame »Blodni ognji«, ki smo jo doživeli v soboto zvečer, pa je treba pribiti, da je naša gledališka publika tokrat sprejela domače delo na tako lep, dostojen način in s tolikšno iskreno hvaležnostjo, kakor že dolgo ne. Pisatelj, ki je prisostvoval premieri, je bil z burnimi aklamacijami nekajkrat klican pred zastor in prav tako občinstvo ni štedilo z aplavzom izvajalcem.

Igro samo približuje sodobnemu gledalcu njena snov, vzeta prav iz dejanja in nehanja tekočih dni. Dobra, lahko se reče ugledna meščanska družina gospoda sodnega nadsvetnika, zraven pa protestirane menice, računi, računi brez rezultata, hčerka brez dote za možitev, skoraj mlada žena, ki si želi še utehe od življenja, a po vrhu vsega sin, ki mu je, kakor tako številnim iz današnjega mladega rodu, čas kakor ciankalij razgrizel dušo: malo zapoznel študent, ki je z maturo v svoji duši ostarel, preslaboten, premalo razgledan, da bi bil zmožen odpora, a vendar preveč naravno dober in čist, da bi se mogel vsega iztratiti v plehkem cinizmu. Tu se zastavi zgodba o menici, ki jo ima v rokah bogat veletrgovec, skrit, a goreč, neugasen oboževalec gospe nadsvetnikove. Z nečedno in z literarnega vidika tudi težko umljivo trgovsko igro skuša ta človek izterjati od gospe nadsvetnikove dolg ali srce, in življenja žejna, v sebi šibka gospa se mu v resnici skruši v naročje. Iz groze in strahu pred poslednjim razdejanjem očetnjega doma se za odrešitev matere in vseh svojih žrtvuje mladi študent s tem, da se ubije. Za njegovo življenje plača zavarovalnica sto tisočakov — za tako majhno hišo ogromen denar. Menica je krita, dota sestri je zagotovljena in še staršema ostane za siva, samotna leta precejšnja pomoč. Ob velikem dejanju svojega sina gre mati vase in se notranje osvobodi in prerodi. Življenje, ki je bilo zablodilo v krive ognje, očiščeno teče naprej.

Mimo tega, da Ivo Šorli tudi v drami ne more zatajiti svojega epičnega poslanstva — dialogi na odru mu tečejo lagodno, brez vzpetih ostrin, kakor kramljanje v povesti ali romanu — in mimo tega, da so tudi same etične osnove dela precej nejasne in se notranja borba ljudi skoraj ne dvigne iz kaosa, je občinstvo »Blodne ognje« sprejelo s toplim, širokogrudnim navdušenjem. V Skrbinškovi režiji je drama doživela svetlo, jasno podobo, čeprav bi še nekaj dramaturških in režijskih prijemov lahko samo povečalo uspeh. Živo, plastično izoblikovane figure so podali predvsem Medvedova (gospa Melonija), Kralj (njen sin), Šaričeva (hči), Levar (veletrgovec) in Potokar (nadsvetnikov brat z deželo). Težja, a obenem mnogo manj hvaležna naloga je pripadla Jermanu (nadsvetnik) ter Gregorinu in Bratini. L. M.

Zagrebško pismo

V »Plesu z maskami« smo imeli debut mlade zagrebške pevke Lele Brolich. Pevka se je prezgodaj opogumila za pevski in glasovno težko vlogo Amelije, dasi ima sicer mnogo pevskega materiala. Glas ji je velik, prodoren, nosilen, a najbolje učinkuje v visokih legah. V teh legah kaže Lela Brolich tudi pevsko sigurnost, medtem ko v srednjih in globokih registrih, ki zaostajajo za visokimi, njeni toni nekoliko vibrirajo. To je obenem največja napaka njene pevske izobrazbe. Sicer je prikupna debutantka pokazala mnogo ambicije in muzikalnosti in bo nedvomno z nadaljnjim študijem odstranila prej omenjene nedostatke.

Novo naštudirana Humperdinckova opera »Ivica in Marica« je prinesla na oder dve senzaciji: Eriko Družovič kot Ivico in Nado Tončić kot Marico. Ti dve mladi in nadarjeni pevki sta dali svojim vlogam mladostno svežost in ljubkost in si jih z muzikalnega stališča poslušal res z užitkom. Boljših protagonistk za Ivico in Marico si skoraj ne moremo zamisliti. Istega večera se je odlikovala s sijajno kreacijo čarovnice Lucija Ožegović, medtem ko so bile ostale vloge v rokah Draga Hažića, Ludmile Radoboj in Gite Gjuranec. Opero je dirigiral Oskar Jozefović.

Na petem društvenem koncertu Hrvatskega glasbenega zavoda smo ob 250letnici rojstva Bacha in Händla slišali glasbena dela teh dveh velikanov. Kot interpreti so nastopili številni solisti in orkester Hrvat. glasbenega zavoda, ki se je tudi ob tej priliki odlikoval z ubranim igranjem. Koncert je dirigiral Boris Papandopulo, ki se je obenem poslovil od Zagreba, ker ga služba kliče v Split.

Po daljšem času je zopet prispel k nam mojster klavirja Moritz Rosenthal, eden izmed poslednjih živih nositeljev Lisztove tradicije. Rosenthal je star 73 let, a kot koncertni pianist nastopa že od svojega 13. leta. V teku šestdesetletnega delovanja je prepotoval ves svet in prišel na glas kot najslavnejši pianist. Še danes Rosenthal kljub visoki starosti izvaja najtežja dela klavirske literature. V njem še vedno vidimo sodobnega mojstra, čigar interpretacija je lahko vzor, čeprav prstna veščina ne kaže več tiste dovršene briljanse in sile, ki smo je bili pri njem vajeni. Obe natrpano polni dvorani Hrv. glasbenega zavoda sta pričali, da lahko Rosenthal še vedno privablja in fascinira koncertno občinstvo.

V našem gledališču pripravljajo izvedbo dela sodobnega francoskega dramatika Eduarda Bourdetja »Težki časi«. — V prihodnjih dneh bomo imeli premiero »Kolijec« češkega avtorja Edmonda Konrada. — V operi pripravljajo reprizo Berseve opere »Ogenj«, v kateri bo pel glavno vlogo Pavel Vlahović Marion. — Hinko Nučić proslavi 35letnico svojega odrskega delovanja dne 7. marca na premieri novega Feldmanovega komada »Na oglu«. — V čast Antonije Kasović Cvijić uprizore njeno aktovko »U dvorovima bijelim«. To delo pride na oder ob priliki proslave njene 70letnice in igralka Blaženka Katalinić bo gostovala pri nas nekaj večerov kot operetna pevka.

Žiga Hirschler.

Sedemdesetletnica Svena Hedina. Danes se vsa kulturna Evropa spominja sedemdesetletnice največjega geografskega raziskovalca sodobnosti, Šveda Svena Hedina. Že l. 1885. je tedanji mladi absolvent univerze nastopil prvo znanstveno ekspedicijo v Azi-

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24 Telefon 21-24
Samo še danes ob 16. uri
(večerne predstave radi koncerta odpadejo)
Ukradena nevesta
To je komedija, polna smeha in veselja ter lepe godbe.
SODELUJEJO:
R. A. ROBERTS, LISZI HOLZSCHUH
ADELA SANDROCK in VIKTOR DE KOWA

Domače vesti

• **Hrib kralja Aleksandra v Palestini.** Kakor znano, so naši državljani izraelitske vere v sporazumu s svojimi rojaki, naseljenimi v Palestini, sklenili počastiti spomin pokojnega kralja Aleksandra na ta način, da bo v Palestini sredi kolonij jugoslovenskih židov hrib, ki ga bodo lepo pogozdili, nosil v večen spomin ime kralja Aleksandra. Sedaj je vrhovni rabinat v Beogradu poval vse izraelitske verske občine, naj z dvorišč svojih verskih domov zbero nekaj zemlje, ki bo poslana v Palestino, da bo priložena pod vznožje spomenika jugoslovenskega vladarja na spominskem hribu.

• **Nacionalna ura radia.** Današnje predavanje bo posvečeno spominu prvega rektorja zagrebškega vseučilišča in zgodovinarja Matije Mešića. Matija Mešić je bil brodski rojak, živel pa je od leta 1826. do 1878. že pred otvoritvijo zagrebškega vseučilišča si je pridobil po vsem slovanskem svetu velik sloves kot raziskovalec zgodovine Hrvatov. Po poklicu je bil duhovnik, deloval pa je kot profesor na raznih gimnazijah in v bogoslovju. Ko je bila leta 1874. ustanovljena zagrebška univerza, je postal prvi profesor njene filozofske fakultete in njen prvi rektor. Predaval bo rektor zagrebške univerze in član akademije znanosti dr. Bazala.

• **Grobove nemških vojakov,** ki so padli med svetovno vojno na jugoslovenskem področju, odkopava posebna komisija, ki je nedavno prispela iz Nemčije. Ta komisija bo v večjih krajih uredila skupna pokopališča nemških žrtev svetovne vojne na naših tleh, iz manjših krajev pa bodo kosti prenešene v skupne grobnice. Te dni se mudi ta komisija v okolici Smederevske Palanke, potem pa bo obiskala Požarevac, kjer je že urejeno pokopališče nemških vojakov. Komisija bo obiskala tudi Prizren, Bitolj, Veles in vse večje kraje Južne Srbije. Računajo, da se bo ta komisija mudila v naših krajih tri leta.

• **Za organizacijo strokovne medicinske knjižnice.** Pod naslovom »Solnčne in senčne strani slovenske zdravstvene literature« je kot ponatis iz Zdravniškega vestnika pravkar izšla v posebni brošurici razprava asistenta dr. Tomaža Furlana z Golnika, v kateri avtor v zanimivih izvajanjih prikazuje razvo slovenskih medicinskih publikacij od leta 1780., ko je izšlo prvo domače delo te vrste, Antona Makovica, kirurga v Ljubljani, »Poduzhenje za Babize«, pa do danes. Avtor razprave prihaja do zaključka, da je v današnjih razmerah poleg naloge, da se Zdravniškemu vestniku zagotovi trajen obstanek in razvoj, najbolj nujna naloga, da se organizira tudi strogo znanstvena slovenska zdravniška knjižnica. »Na prvi pogled je dosti razumljivo,« ugotavlja dr. Furlan, »da ravno zdravniški stan pri Slovencih ni sposoben za nikako organizacijsko napredovanje. V tem oziru smo dosti zaostali za Hrvati in Srbi. Trdoglavo individualiziranje uničuje smisel za podreditev skupnosti ter redi bohotno rast lokalnega patriotizma. Ni pretiranje, če trdim, da igrajo slovenski zdravniki kot stan vlogo statista med posameznimi stanovi. Novi časi, ki neizbežno prihajajo, nas bodo temeljito pretresli Privatna praksa, jedro in ključ do razumevanja sedanjega zdravnika, bo kmalu zgodovina. Imamo razlogov dovolj, da se kot stan vsaj malo vzravnamo in postrumimo. Prvi znaki izboljšanja v tem pogledu med zdravniki bo prostovoljna strnitev v reprezentativni organizaciji Slovenskega zdravniškega društva ter v dobri fundaciji izdajanja zdravstvene literature«. Dr. Furlan je za svoje delce dobil pred kratkim razpisano nagrado za najboljši spis o tej temi.

• **Natečaj za umetnike.** Združenje likovnim umetnikov v Beogradu razpisuje natečaj za reprezentativna portreta Nj. Vel. kralja Petra II. in Nj. kr. Vis. kneza namestnika. Pogoji so: Slike morajo biti v olju in z navadnim okvirjem, portreti naj so v prirodni velikosti, umetnikom je prepuščena popolna svoboda zasnove portretov, natečaj je anoninem in velja za vse jugoslovenske umetnike, nagrade za vsak portret so tri, in sicer 30.000 Din prva, 20.000 Din druga in 15.000 Din tretja nagrada, umetniku pripada pravica do reprodukcije in dobi 5% čistega dohodka do vsote 30.000 Din. Nagrade se bodo izplačale 30 dni po pridobitvi pravice do reprodukcije. Razsodišče tvorijo: gdč. Ana Marinković, slikarka, Sreten Stojanović, kipar, Peter Dobrović, slikar, Pjer Križanić slikar Ilija Kozarević, kipar, Nedeljko Gvozdenović, slikar in Vinko Grdan, slikar. Rok natečaja poteče 15. maja 1935. ob 12., ko morajo biti vsa dela v

PRIDE
Pesem na Volgi
ORIGINALNI RUSKI VELEFILM!

umetniškem paviljonu »Cvijete Zuzorić«, obenem z zapečatenim ovitkom z imenom umetnika. Slike in zapečateni ovitki morajo imeti šifro. Z udeležbo pri natečaju priznajo udeleženci, da so jim pogoji natečaja znani in da z njimi soglašajo.

• **Razvoj čebelarstva v Hercegovini.** Po Mostarju prodajajo med po 8 Din za kg. Čebelarstvo je postalo v zadnjem času v Hercegovini izdatna panoga narodnega gospodarstva. Pri tem imajo velike zasluge spet sokolske čete, ki so prirejale po vaseh tudi tečaje o čebelarstvu. Vas Slivnica pri Trebinju je obvestila sokolsko župo, da imajo njeni čebelarji že nad 2000 kg medu na prodaj Mnoge vasi imajo od čebelarstva lepe dohodke.

• **Enodnevni tečaj o trsni rezi bo v četrtek 21. t. m.** pri banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Pouk bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

• **Nova durmitorska cesta.** Del velike ceste, ki bo preko durmitorskih planin vezala Črno goro s Sandžakom ter bo v zvezi z drugimi cestami predstavljala najkrajšo pot od Beograda do morja, bo že spomladi izročen prometu. Za zetsko banovino pomeni ta del ceste, ki je bila zgrajena po izredni želji pokojnega vladarja, novo dobo, ker bo veliko pokrajino izročila modernemu življenju. Od Nikšića do Plevlja se bo prišlo po tej cesti v štirih urah. V kratkem času bo realiziran tudi že znani načrt turističnega društva v Nikšiću, ki hoče pod Durmitorjem ob Črnem jezeru zgraditi velik hotel in potem še razna druga planinska zavetišča. Načrt za zgradbo planinskega hotela je že izdelal znani beograjski arhitekt Vasić, ki je velik prijatelj planin.

• **Odborniki invalidske zadruge »Vračar«** ki so bili, kakor znano, pred beograjskim sodiščem obtoženi zaradi raznih nerednosti v zadružnem poslovanju, so bili po dvodnevni razpravi oproščeni, ker so vsi delikti že zastareli. Kakor je »Jutro« že poročalo, je nerednosti v poslovanju zadruge že leta 1932. odkrila posebna komisija, ki jo je določilo ministrstvo.

• **Sleparstvo pri razporoki.** Milan Obradović, kmet v Donjem Vidovu v paračinskem srezu se je naveličal svoje zakonske žene in se je na vsak način hotel razporočiti. V ta namen se je obrnil na cerkveno sodišče v Požarevcu. Stvar pa ni šla tako gladko, kakor je mislil, da pojde, ker se je žena upirala razporoki. Ko pa je prišlo od cerkvenega sodišča vabilo za oba, je Milan zatajil ženi vabilo in sam krenil proti Požarevcu. Medpotoma je v Mali Krsni našel žensko, ki je za 50 Din nagrade sprejela vlogo njegove žene in je pred cerkvenim sodiščem izjavila, da pristaja na razporoko z Milanom in niti ne zahteva vzdrževalnine, samo da se ga reši. Tako je cerkveno sodišče izreklo razporoko. Toda pozneje je prišlo na dan Milanovo sleparstvo, pa je moral razporočenec sedaj odgovarjati zanj pred kazenskim sodiščem, ki mu je prisodilo tri mesece zapora. Toda razporočen je vendarle, ker se razsodba cerkvenega sodišča ne da razveljaviti.

• **Šel je prosjačit in krast.** Iz Šmarce pri Homcu v kamniškem srezu je pred dnevi pobegnil 13-letni šolar Stanko Peterlin. Doma mu je hodilo nekaj navzkriž, pa je pobegnil od svojih staršev z grožnjo, češ, da se bo že tudi pri tujih ljudeh kako pretolkel s prosjačenjem in krajo. Fant, ki je okroglega, debelega obraza in mu spodnjo ustnico pokrivajo dolgi zgornji zobje, je vobče precej podvržen tatvini. Kdor bi ga slučajno naletel, naj fanta na stroške njegovih sorodnikov odpravi v Homec.

• **Obledele obleke barve v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

Zvočni kino Dvor
Tel 27-30
SAMO ŠE DANES
SMEH GROHOT ZABAVA
Stan Laurel in Oliver Hardy
v premieri filma
Zakonski četverokot
SMEH SMEH SMEH
Predstave ob 4., 7. in 9. uri
Vstopnina Din 4.50 in 6.50

• **Pozimi,** ko je hrana težka, pijte Radensko za čiščenje krvi.

Iz Ljubljane

u— **Ljudska univerza.** Drevi ob 19.15 bo predaval na državni trgovski akademiji g. pomočnik direktorja Pokojninskega zavoda dr. Köstl Janko o pokojninskem zavarovanju nameščencev.

u— **Razstava v proslavo jubileja slikarja Magoliča.** 14. aprila bo v Jakopičevem paviljonu umetnostna razstava slikarja Srečka Magoliča, ki bo v času razstave, ki bo trajala cel mesec, doživel 75. leto svojega neumornega in plodnega življenja. Razstavo bo organiziralo za svojega strokovnega kolego Podporno društvo grafičnih faktorjev v Ljubljani, ki je že marljivo na delu. Magolič, ki kljub svojim 75 letom še neumorno dela, je doslej trikrat razstavil samostojno Tako vsake 4 leta nas preseneti z novimi lepimi deli. Leta 1926. je imel I. kolektivno razstavo, 1930. drugo, no in letos III. in ne zadnjo. Še vedno svež ima v sebi še polno energije in smo uverjeni, da nam bo še mnogo lepega ustvaril. Razstavljenih bo okrog 150 novin, še ne razstavljenih del, raznih velikosti in motivov iz vseh krajev naše lepe domovine. O razstavi bomo še podrobneje poročali.

u— **Okrajna organizacija JNS za sodni okraj Ljubljano** vabi svoje člane in somišljenike, da se prepričajo, če so vpisani v volilni imenik, ki je razgrnjen pri mestnem poglavarstvu, Mestni trg 2/II, soba št. 46. Popravki se lahko zahtevajo do vštevši 22. t. m. Pravico do vpisa v volilni imenik ima vsak, ki biva eno leto v občini in je star 21 let. Uradne listine, potrebne za popravek ali vpis v volilni imenik, izdajajo oblastva v kratkem roku in takse prosto.

u— **Na II. javni produkciji gojencev drž. konservatorija,** ki se vrši v sredo 20. t. m. ob 18.30, nastopijo naslednji gojenci: Rupel Zora (klavir), Polajnar Milica (sopran), Sever Marko (violina), Dolenc Justina (sopran), Šivic Gustav (čelo), Jeraj Karola (čelo), Praprotnik Štefan (čelo), Lupša Friderik (bas), Šušteršič Vinko (klavir), Lapajne Helena (sopran), Ostere Marta (klavir). Podrobni spored javimo jutri. Začetek produkcije je točno ob pol 7. uri zvečer v sredo 20. t. m. v Filharmonični dvorani.

u— **Na občnem zboru Podpornega društva za gluhonemo mladino,** ki je bil v petek je bil izvoljen namesto blagopokojnega predsednika g. Frana Vedernjaka g. dr. Henrik Steska, član upravnega sodišča v p. Tako je dobilo to mlado karitativno društvo spet krepko oporo in lahko pričakujemo, da bo njegovo delovanje za lajšanje hude usode teh invalidov tudi v prihodnje tako uspešno, kakor je bilo doslej. Nizka letna članarina 12 Din ne more biti nikomur v oviro, da ne bi pristopil k temu dobrodelnemu društvu. Društvo hvaležno sprejema vsako podporo. Njegov poštnočekovni račun ima številko 15837. Na željo pošlje društvo vsakomur brezplačno propagandno brošuro »Usoda gluhoneme mladine.«

PRIDE
Pesem na Volgi
ORIGINALNI RUSKI VELEFILM!

u— **Opozarjamo na Händlov večer,** ki se bo vršil v okviru intimnega koncerta Glasbene Matice ljubljanske v petek 22. t. m. ob 20. v Hubadovi pevski dvorani. Na sporedu so klavirske in orgelske skladbe ter samospevi s spremljevanjem orgel, flavte, oboe, violine in čela. Podrobni spored javimo jutri.

u— **Novi grobovi.** V Ljubljani so umrli: državni gozdar v pokoju g. Lovrenc Pleško, star 78 let, pogreb bo danes ob pol 15., gospa Fani Battelino rojena Mihevčeva, pogreb bo danes ob pol 17., gospa Marija Zabukovčeva rojena Ferkolj, pogreb bo jutri ob 16., sodni nadoficial v p g. Vinko Hrovat, pogreb bo jutri ob pol 15. — Pokojnim blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

u— **Društvo likovnih umetnikov** vabi člane in prijatelje na svoj občni zbor, ki bo v soboto 23. t. m. ob 8. v restavraciji Zvezdi.

u— **Večerni tečaj za pripravo raznega testa in peciva** priredi gospodinjska šola »Mladika« od 25. t. m. dalje. Tečaj bo trajal 6 tednov po dva vecera tedensko. Natančnejša pojasnila daje učiteljstvo »Mladike«. Vpisovanje vsak dan.

u— **Za zavetišče zveze gospodinjskih pomočnic** je darovala gospa Godina 200 Din namesto cvetja tržaškemu rodoljubu.

u— **Nevaren padec.** Na kirurški oddelek obče državne bolnišnice so pripeljali 75-letnega krojača Antona Sotlarja z Vidovdanske ceste. Starčku je spodrsnilo na spolzkih stopnicah v domači hiši, da je padel in dobil težke notranje poškodbe. Iz Dol pri Litiji pa so pripeljali 35-letno gostilničarko Justino Novakovo, ki je padla s sani in dobila več poškodb po glavi.

u— **Mlada gospa, ki se razume na perilo.** O tem, kako težke življenjske katastrofe lahko prinese človeku razdor v družini, bi vedela povedati precej težke in bridke izkušnje mlada, šele 32letna gospa, ki je imela svoj čas svojo trgovino, danes pa je večkrat gost ljubljanskega kriminalnega oddelka. Nekoč je bila izobražena in spoštovana žena, a ko se je ločila — najbrž ne brez svoje krivde — od svojega moža, je kmalu zabredla v tatvine in v alkohol. Poizkušala se je preživljati s tem, da je od časa do časa prevzemala postrežniške posle po boljših hišah, a odkar je sama pogrešala vseh dobrih reči, jo je kmalu zamamilo, da je začela svojim gospodinjam izmikati, kar ji je že prišlo pod roko. Ker je kot postrežnica imela največ opravka s pranjem in likanjem ,se je v kraji specijalizirala za perilo. Tako je v neki hiši tudi te dni pokradla raznih finih vezenin, prtičev, preobiek in servijet za 2300 Din, prodala pa je vse to blago za dva stotaka in izkupiček zapila. Policija je nepoboljšljivko aretirala in izročila sodišču.

Iz Maribora

a— **Zbor častnikov.** V soboto zvečer je bilo v dvorani kina Apolo poučno strokovno predavanje, namenjeno mariborskim aktivnim častnikom. Dvorana je bila nabito polna. Uvodoma je spregovoril mestni poveljnik general Hadžić, ki se je v toplih besedah spomnil blagopokojnega kralja Aleksandra, čigar spomin so navzočni počastili s parminutnim molkom. Nato je sledilo temeljito vojaško strokovno predavanje, ki ga je imel poveljnik 32. topniškega polka podpolkovnik Radovanović o nekaterih sodobnih vojnih sredstvih. Predavatelja so navzoči nagradili z živahnim pritrjevanjem.

a— **Prisrčno slovo.** Včeraj popoldne so potovali skozi Maribor s popoldanskim vlakom udeleženci smuških saveznih tekem v Škofji Loki. V imenu župe se je poslovil od bratov Sokolov brat Dojčinović ter vsakemu podaril kraljevo sliko in šopek nageljev. V imenu Sokola Matice in smuškega odseka je br. Alfred Kralj podaril vsakemu album Maribora in album dravske banovine ter jih povabil za drugo leto v Maribor, kjer se bodo vršile savezne smuške tekme.

a— **Za spomenik.** V tekstilni tovarni Doctor in drug je prispevalo uradništvo 1405 Din za mariborski spomenik kralju Ujedinitelju, tvorniško delavstvo pa je v isti namen darovalo 2000 Din. Komandir orožniške stanice pri Sv. Lovrencu na Poborju Martin Fifolt je s pomočjo Jožefa Lamprehta iz Kumna nabral za mariborski spomenik 1120 Din.

a— **Dom avtomobilistov v Mariboru.** Hvalevredna je pobuda članstva mariborske sekcije Avtokluba za postavitev posebnega doma avtomobilistov, v katerem bi poleg stanovanj, trgovskih lokalov in organizacijskih pisarn bile tudi moderne garaže. Dom naj bi imel predvsem reprezentacijski namen in naj bi predstavljal naše avtomobilstvo na severni meji. Ideja doma avtomobilistov se že konkretno izvaja s stalnimi vplačili članstva, tako da je doslej zbranih v ta namen 320.000 Din. Novi dom je zamišljen kot lepa reprezentančna stavba, ki bo velikemu Mariboru v kras in ponos. O stvari je bilo govora tudi na nedeljskem občnem zboru tukajšnje sekcije Avto kluba.

a— **Novo vodstvo.** Na sobotnem občnem zboru pobreške NO, o katerem smo poročali v ponedeljskem »Jutru«, je bil izvoljen naslednji odbor: Anton Požar, predsednik, Danilo Vezjak, prvi podpredsednik, Miloš Ledinek, drugi podpredsednik, Angelj Gruden, tajnik, Josip Štibilj, blagajnik. V odboru so: Karl Kobal, Josip Klemenčič, Ivan Caf, Franjo Luknar, Ante Tončič za Strelsko družino, Rudolf Stanic za gasilsko četo Milan Klemenčič za »Zarjo«, Ivan Petrovič za Sokolsko društvo I. Tušak za tezensko sokolsko društvo, Štefan Renčelj, Matevž Krajnik, Josip Šergo in Franjo Orač.

a— **Nova žrtev materinstva.** V tukajšnjo splošno bolnišnico so pripeljali 21 letno soprogo mornariškega častnika Frido Car, ker so zaradi poroda nastopile neke komplikacije, ki jim je včeraj podlegla. Njene telesne ostanke so v Zgornji Polskavi položili k večnemu počitku.

a— **Grob pri grobu.** Na Betnavski cesti 37 je umrla v visoki starosti 83 let zasebnica Barbara Juričeva. V Trstenjakovi ulici 22 je preminila v starosti 57 let zasebnica Otilija Andrašičeva. Žalujočim naše iskreno sožalje!

a— **Komensky ni Koseski!** Na tabli izvesnici ob avtobusni postaji na Glavnem trgu je označen trg, ki bi naj bil v resnici Komenskega trg, imenovan po velikem pedagogu Janu Komenskem, kot »Koseskega trg«. Prihajajo ljudje in zaman iščejo, kje bi mogel biti Komenskega trg. Koseski ima sicer v bližini svojo ulico, trga pa nima v Mariboru. Pomoto bi bilo treba popraviti.

a— **JNS V!** Občni zbor JNS za peti mestni okraj ima v soboto dne 23. t. m. redni občni zbor v telovadnici tretje deške osnovne šole na Ruški cesti.

a— **Komunalizacija dimnikarstva.** V smislu novega zakona se ima izvršiti komunalizacija dimnikarstva. Za Maribor se proučuje tozadevni načrt pri mestnem poglavarstvu.

Jod redči in čisti kri
oreprečuje sklerozo, odstranjuje njene komplikacije, deluje na večino žlez.
Radenska
vsebuje jod prav v najlepši količini!
Posebno sedaj pozimi, ko je hrana težja in kri gosta, Vam malo joda ne bo škodilo, kakor tudi ne litij proti sečni kislini. A razen joda in litija ima Radenska ogromno količino drugih zdravilnih mineralov.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9.¼ uri zvečer
Paul Abrahamova
opereta ognjevitega jazza, sladkih melodij in nepozabnih šlagerjev
VIKTORIJA IN NJEN HUZAR
Svetislav Petrović, Greti Theimer, Mihael Bohnen, Friedl Schuster, Ernst Verebes.

ELITNI KINO MATICA
Jutri vesela opereta
DUNAJSKO DEKLE
MAGDA SCHNEIDER

PETJE in GOVORJENJE
pozimi često povzroča hripavost. Zato jemljejo pevci, predavatelji in govorniki sploh MR. BAHOVČEVE
„Smreka" bonbone
iz smrekovega ekstrakta in mentola, ki desinficirajo usta in grlo, obvarujejo pred kašljem in hripavostjo, preganjajo žejo, nadomeščajo kajo in oživljajo razpoloženje.
Orig. zavitek po Din 3.— in 5.—.
v lekarnah in drogerijah
Apoteka
Mr. L. Bahovec
Ljubljana
Kongresni trg štev. 12.

Samo ta mesec traja RAZPRODAJA otroških in damskih oblek, bluz itd. Oblecite sebe in otroke solidno za pomlad in poletje z najmanjšim izdatkom. M. Krištofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

jo. Prepotoval je Perzijo in Mezopotamijo in spisal o tej poti obsežno knjigo. L. 1894. je mogel Sven Hedin s podporo švedskega kralja prvič potovati v centralno Azijo, kamor je pozneje priredil več znamenitih ekspedicij (1896, 1899. 1905. 1908) Proučil in odkril je svetu mongolske kitajske in tibetske puščave, bil je prvi Evropec, ki se je vlihotapil v sveto mesto Tibetancev Lhasso. Mogočen plod teh raziskavanj je tri knjige obsegajoči spis »Transhimalaya« (l. 1909), ki je prinesel Svenu Hedinu svetovni sloves. Spisal je tudi dolgo vrsto poljudnih potopisov, ki so zanesli njegovo ime in slavo v najširše čitateljske vrste (Potopis »V azijskih puščavah« je izdala v priredbi P. Kunaverja Tiskovna zadruga l. 1927.). Med vojno je Sven Hedin vsiljivo poudarjal svoje germanofilsko stališče. Po vojni je nadaljeval raziskavanja v centralni Aziji. Sedaj so ga kot zemljepisca svetovnega slovesa podpirale tudi azijske vlade (Kitajska, Japonska, Indija). Dalai Lama ga je sprejel kot prijatelja, a mladi kitajski geografi so ga voljno spremljali na ekspedicijah, ki so takisto bile vse drugače opremljene, kakor njegovi prvotni pohodi v neznane azijske pustinje Vzlic temu so mu notranje zmede na Kitajskem povzročale marsikakšno neprijetno presenečenje: tako ga je lansko leto ujel vstaški general Mačunging in ga iz pustil šele tedaj, ko so pričele prodirati kitajske vladne čete Leta 1927 je izšla pri Brockhausu v Lipskem Sven Hedinova avtobiografija »Mein Leben als Entdecker«.

Koncert ob desetletnici pevskega društva Savac. V soboto, 16. t. m. je priredilo pevsko društvo »Savac« v dvorani Delavske zbornice jubilejni koncert, ki je v vsakem oziru prav dobro uspel. Društvo, ki se je izkazalo že večkrat pri svojih nastopih na skupnih koncertih Hubadove pevske župe in zlasti ob prilik 25letnice »Trboveljskega Zvonac«, šteje 21 za lepo pevsko umetnost navdušenih članov. Tej sicer majhni, toda zavedni četi pridnih pevcev načeluje pevovodja Milan Grm, ki jih s krepko roko drži skupaj in vnema za pevsko umetnost. Koncert je obsegal po 4 pesmi Foersterja, po 3 Adamiča, po 2 Prelovca in Deva ter po eno pesem Gerbiča, Pavčiča, Hubada, Mirka, Gašperiča in Gotovca. Pesmi so bile ritmično in dinamično v splošnem dobro izdelane in nekatere podane vprav vzorno Tenorski glasovi, med katerimi je prednjačil vodja tenorske skupine, ki se je zlasti odlikoval kot solist v Gotovčevi pesmi »Pod jorgovanom«, so prav čvrsto zmagovali višinske partije, basom pa je zlasti pri solističnih mestih tu pa tam nedostajalo potrebne prožnosti in prepričevalne sigurnosti, kar pa ni kvarilo splošno dobrega prednašanja tudi tehnično težjih pesmi Kot solist ob spremljevanju klavirja je nastopil naš priznani basist Tone Petrovčič z dramatično Premrlovo »Memento mori«, ki jo je pel iz rokopisa in nežno Adamičevo »Kot iz tihe zabljene kapelec« Na splošno zahtevo je moral dodati Premrlovo: »Bil kralj je nekje davnoc«. Prejel je lep šopek nageljev. V imenu Hubadove pevske župe je čestital k jubileju društvenemu predsedniku Dragu Pogačniku, pevovodji Milanu Grmu in pevcem dr. Švigelj, ki je zlasti poudarjal njihovo neomajno ljubezen do zborovskega resnega petja ter jih bodril k nadaljnemu idealizmu in izpopolnitvi. Tudi dirigent in predsednik sta bila obdarovana. Lepo obiskani jubilejni koncert naj bo »Savi« v vzpodbudo k nadaljnjemu požrtvovalnemu delu. — I. K.

Proslava 35letnice umetniškega delovanja Hinka Nučiča. V Zagrebu so ustanovili poseben častni odbor, ki bo skrbel, da se dostojno proslavi 35letnica umetniškega delovanja našega rojaka, odličnega igralca in režiserja Hinka Nučiča. V odboru so najuglednejše osebnosti iz zagrebške družbe. Proslava je določena na 7 marca t. l.

Rado Pregarc, bivši režiser mariborskega gledališča, je spisal dramo »Kozačka krv«. Novo dramatsko delo je uvrstilo v repertoar gledališče v Sarajevu, kjer g. Pregarc že nekaj let uspešno deluje kot igralec in režiser.

Uspeh Odakove »Dorica plešec« v Beogradu. V nedeljski »Politiki« je izšla obsežna ocena Odakove opere »Dorica plešec«, ki jo igrajo tudi v ljubljanskem gledališču. Kritik, znani muzikolog in skladatelj dr Miloje Milojević, prihaja po daljši razčlembi Odakovega dela, do sklepa: »Dorica pleše i u Beogradu svoju srdačnu iskrenu igru, rasnu, umetnički istinitu I dopala se, i zaslužila je da se dopadne. Ta partitura je dokaz naše nacionalne umetničke životne snage, jedan kamen u temelju naše buduće velike kulture. Ko sme tome da se ne raduje?« V vlogi Dorice je nastopila gdč. Anita Mezetova Dr. Milojević sodi o njeni vloni: »Gca Meze je sa punim autoritetom oživela tip Dorice zrelo umetnički, i glumački i pevački je kao stvorena za ovu ulogu.« A hndeevr?lPcalOg b54ü,.§ hr>8g ülAdč

Ob priliki uprizoritve Lhotka - Mlakarjevega baleta »Hudič na vasi« v mestnem gledališču v Curihu, je priobčila »Neue Zürcher Zeitung« podlistek o tem baletu z izjavo Pina Mlakarja Obenem je list posnel iz »Jugoslawische Anthologiec«, ki jo je pred leti izdala v Curihu Katarina A. Jovanović, neko narodno ženitovanjsko pesem in Dragotina Ketteja »Zimsko idilo«.

O odmevih svetovne vojne na Balkanu v češki literaturi je izdal J. Springer v Šumperku 228 strani obsegajočo studijo («Ohlasy světové války na Balkáně v české literatuře«). Knjiga obsega bibliografijo vseh čeških spisov, ki se tičejo balkanskih bojišč v svetovni vojni.

»Ženski tipi v romanih Turgenjeva« je naslov članka, ki ga je v februarski številki zaključil Ženski svet«. Članek je prispevala Milena Topolovčeva in pokazala, da se je poglobila v delo slovečega ruskega pisatelja Dalje prinaša 2 zvezek »Ženskega sveta« pesmi Anice Černejeve in Vide Taufer jeve, nadaljevanje povesti Maše Slavčeve »Pod dalmatinskim solncem«, prozo Milice Ostroške »Dva obiska«, članek Zlate Pirnatove »Ob sedemstoletnici sv. Save« in članek Raste Pleskovičeve »Zakaj bi ne mogle iti ženske mladinske sodnice?« Med književnimi poročili piše Vera Dostalova o izdajah naših književnih družb.

Maria Antoinetta v češki drami. Pred dnevi je bila v praškem Narodnem divadlu premiera pet dejanj obsegajoče igre iz francoske revolucije »Marije Antoinette«. Spisala jo je Joža Götzova, zrežiral pa K. H. Hilar. Götzova je žena znanega češkega dramaturga, kritika in esejista dr. Františka Götza. Je nadarjena avtorica gledaliških iger ter znana prevajalka. Njena najnovejša, na podlagi literarnih in zgodovinskih spisov o kraljici Mariji Antoinetti spisana igra je imela lep uspeh in jo v Stanovskem gledališču, kamor je prešla iz Narodnega gledališča, še vedno dajejo pred razprodano hišo. Avtorica je uporabila vse, kar more osvetliti osebnost nesrečne kraljice, takisto je skušala opravičiti njeno pustolovsko življenje. Njena Marija Antoinetta je nekajkratna mučenka: prvič, ker je bila tujega porekla, potem ker je bila plod vzgoje, dalje: mučenka nesrečnega zakona in žrtev okolja. Avtorica je ne šteje v zlo niti tega, kar je objektivno govorilo zoper njo in kar je moralo po pravici ogorčiti gladujoče ljudstvo ter prinesti nesrečen konec. Tudi Ludvik XVI ni tako zoprna in strahopetna postava, kakor smo nanjo vajeni Avtorica je izpolnila kraljevo dušo z notranjo dilemo: ali naj izda narod, ali pa naj izda dinastijo? Ta dramatični boj v Ludvikovi duši

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24 Telefon 21-24
Samo še danes ob 16. uri
(večerne predstave radi koncerta odpadejo)
Ukradena nevesta
To je komedija, polna smeha in veselja ter lepe godbe.
SODELUJEJO:
R. A. ROBERTS, LISZI HOLZSCHUH
ADELA SANDROCK in VIKTOR DE KOWA

Domače vesti

• **Hrib kralja Aleksandra v Palestini.** Kakor znano, so naši državljani izraelitske vere v sporazumu s svojimi rojaki, naseljenimi v Palestini, sklenili počastiti spomin pokojnega kralja Aleksandra na ta način, da bo v Palestini sredi kolonij jugoslovenskih židov hrib, ki ga bodo lepo pogozdili, nosil v večen spomin ime kralja Aleksandra. Sedaj je vrhovni rabinat v Beogradu poval vse izraelitske verske občine, naj z dvorišč svojih verskih domov zbero nekaj zemlje, ki bo poslana v Palestino, da bo priložena pod vznožje spomenika jugoslovenskega vladarja na spominskem hribu.

• **Nacionalna ura radia.** Današnje predavanje bo posvečeno spominu prvega rektorja zagrebškega vseučilišča in zgodovinarja Matije Mešića. Matija Mešić je bil brodski rojak, živel pa je od leta 1826. do 1878. Že pred otvoritvijo zagrebškega vseučilišča si je pridobil po vsem slovanskem svetu velik sloves kot raziskovalec zgodovine Hrvatov. Po poklicu je bil duhovnik, deloval pa je kot profesor na raznih gimnazijah in v bogoslovju. Ko je bila leta 1874. ustanovljena zagrebška univerza, je postal prvi profesor njene filozofske fakultete in njen prvi rektor. Predaval bo rektor zagrebške univerze in član akademije znanosti dr. Bazala.

• **Grobove nemških vojakov,** ki so padli med svetovno vojno na jugoslovenskem področju, odkopava posebna komisija, ki je nedavno prispela iz Nemčije. Ta komisija bo v večjih krajih uredila skupna pokopališča nemških žrtev svetovne vojne na naših tleh, iz manjših krajev pa bodo kosti prenešene v skupne grobnice. Te dni se mudi ta komisija v okolici Smederevske Palanke, potem pa bo obiskala Požarevac, kjer je že urejeno pokopališče nemških vojakov. Komisija bo obiskala tudi Prizren, Bitolj, Veles in vse večje kraje Južne Srbije. Računajo, da se bo ta komisija mudila v naših krajih tri leta.

• **Za organizacijo strokovne medicinske knjižnice.** Pod naslovom »Solnčne in senčne strani slovenske zdravstvene literature« je kot ponatis iz Zdravniškega vestnika pravkar izšla v posebni brošurici razprava asistenta dr. Tomaža Furlana z Golnika, v kateri avtor v zanimivih izvajanjih prikazuje razvo slovenskih medicinskih publikacij od leta 1780., ko je izšlo prvo domače delo te vrste, Antona Makovica, kirurga v Ljubljani, »Poduzhenje za Babize«, pa do danes. Avtor razprave prihaja do zaključka, da je v današnjih razmerah poleg naloge, da se Zdravniškemu vestniku zagotovi trajen obstanek in razvoj, najbolj nujna naloga, da se organizira tudi strogo znanstvena slovenska zdravniška knjižnica. »Na prvi pogled je dosti razumljivo,« ugotavlja dr. Furlan, »da ravno zdravniški stan pri Slovencih ni sposoben za nikako organizacijsko napredovanje. V tem oziru smo dosti zaostali za Hrvati in Srbi. Trdoglavo individualiziranje uničuje smisel za podreditev skupnosti ter redi bohotno rast lokalnega patriotizma. Ni pretiranje, če trdim, da igrajo slovenski zdravniki kot stan vlogo statista med posameznimi stanovi. Novi časi, ki neizbežno prihajajo, nas bodo temeljito pretresli. Privatna praksa, jedro in ključ do razumevanja sedanjega zdravnika, bo kmalu zgodovina. Imamo razlogov dovolj, da se kot stan vsaj malo vzravnamo in postrumimo. Prvi znaki izboljšanja v tem pogledu med zdravniki bo prostovoljna strnitev v reprezentativni organizaciji Slovenskega zdravniškega društva ter v dobri fundaciji izdajanja zdravstvene literature«. Dr. Furlan je za svoje delce dobil pred kratkim razpisano nagrado za najboljši spis o tej temi.

• **Natečaj za umetnike.** Združenje likovnim umetnikov v Beogradu razpisuje natečaj za reprezentativna portreta Nj. Vel. kralja Petra II. in Nj. kr. Vis. kneza namestnika. Pogoji so: Slike morajo biti v olju in z navadnim okvirjem, portreti naj so v prirodni velikosti, umetnikom je prepuščena popolna svoboda zasnove portretov, natečaj je anoninem in velja za vse jugoslovenske umetnike, nagrade za vsak portret so tri, in sicer 30.000 Din prva, 20.000 Din druga in 15.000 Din tretja nagrada, umetniku pripada pravica do reprodukcije in dobi 5% čistega dohodka do vsote 30.000 Din. Nagrade se bodo izplačale 30 dni po pridobitvi pravice do reprodukcije. Razsodišče tvorijo: gdč. Ana Marinković, slikarka, Sreten Stojanović, kipar, Peter Dobrović, slikar, Pjer Križanić slikar Ilija Kozarević, kipar, Nedeljko Gvozdenović, slikar in Vinko Grdan, slikar. Rok natečaja poteče 15. maja 1935. ob 12., ko morajo biti vsa dela v umetniškem paviljonu »Cvijete Zuzorić«, obenem z zapečatenim ovitkom z imenom umetnika. Slike in zapečateni ovitki morajo imeti šifro. Z udeležbo pri natečaju priznajo udeleženci, da so jim pogoji natečaja znani in da z njimi soglašajo.

• **Razvoj čebelarstva v Hercegovini.** Po Mostarju prodajajo med po 8 Din za kg. Čebelarstvo je postalo v zadnjem času v Hercegovini izdatna panoga narodnega gospodarstva. Pri tem imajo velike zasluge spet sokolske čete, ki so prirejale po vaseh tudi tečaje o čebelarstvu. Vas Slivnica pri Trebinju je obvestila sokolsko župo, da imajo njeni čebelarji že nad 2000 kg medu na prodaj. Mnoge vasi imajo od čebelarstva lepe dohodke.

• **Enodnevni tečaj o trsni rezi bo v četrtek 21. t. m. pri banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru.** Pouk bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

• **Nova durmitorska cesta.** Del velike ceste, ki bo preko durmitorskih planin vezala Črno goro s Sandžakom ter bo v zvezi z drugimi cestami predstavljala najkrajšo pot od Beograda do morja, bo že spomladi izročen prometu. Za zetsko banovino pomeni ta del ceste, ki je bila zgrajena po izredni želji pokojnega vladarja, novo dobo, ker bo veliko pokrajino izročila modernemu življenju. Od Nikšića do Plevlja se bo prišlo po tej cesti v štirih urah. V kratkem času bo realiziran tudi že znani načrt turističnega društva v Nikšiću, ki hoče pod Durmitorjem ob Črnem jezeru zgraditi velik hotel in potem še razna druga planinska zavetišča. Načrt za zgradbo planinskega hotela je že izdelal znani beograjski arhitekt Vasić, ki je velik prijatelj planin.

• **Odborniki invalidske zadruge »Vračar«** ki so bili, kakor znano, pred beograjskim sodiščem obtoženi zaradi raznih nerednosti v zadružnem poslovanju, so bili po dvodnevni razpravi oproščeni, ker so vsi delikti že zastareli. Kakor je »Jutro« že poročalo, je nerednosti v poslovanju zadruge že leta 1932. odkrila posebna komisija, ki jo je določilo ministrstvo.

• **Sleparstvo pri razporoki. Milan Obradović,** kmet v Donjem Vidovu v paračinskem srezu se je naveličal svoje zakonske žene in se je na vsak način hotel razporočiti. V ta namen se je obrnil na cerkveno sodišče v Požarevcu. Stvar pa ni šla tako gladko, kakor je mislil, da pojde, ker se je žena upirala razporoki. Ko pa je prišlo od cerkvenega sodišča vabilo za oba, je Milan zatajil ženi vabilo in sam krenil proti Požarevcu. Medpotoma je v Mali Krsni našel žensko, ki je za 50 Din nagrade sprejela vlogo njegove žene in je pred cerkvenim sodiščem izjavila, da pristaja na razporoko z Milanom in niti ne zahteva vzdrževalnine, samo da se ga reši. Tako je cerkveno sodišče izreklo razporoko. Toda pozneje je prišlo na dan Milanovo sleparstvo, pa je moral razporočenec sedaj odgovarjati zanj pred kazenskim sodiščem, ki mu je prisodilo tri mesece zapora. Toda razporočen je vendarle, ker se razsodba cerkvenega sodišča ne da razveljaviti.

• **Šel je prosjačit in krast.** Iz Šmarce pri Homcu v kamniškem srezu je pred dnevi pobegnil 13-letni šolar Stanko Peterlin. Doma mu je hodilo nekaj navzkriž, pa je pobegnil od svojih staršev z grožnjo, češ, da se bo že tudi pri tujih ljudeh kako pretolkel s prosjačenjem in krajo. Fant, ki je okroglega, debelega obraza in mu spodnjo ustnico pokrivajo dolgi zgornji zobje, je vobče precej podvržen tatvini. Kdor bi ga slučajno naletel, naj fanta na stroške njegovih sorodnikov odpravi v Homec.

• **Obledele obleke barve v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

• **Pozimi,** ko je hrana težka, pijte Radensko za čiščenje krvi.

Jod redči in čisti kri
oreprečuje sklerozo, odstranjuje njene komplikacije, deluje na večino žlez.
Radenska
vsebuje jod prav v najlepši količini!
Posebno sedaj pozimi, ko je hrana težja in kri gosta, Vam malo joda ne bo škodilo, kakor tudi ne litij proti sečni kislini. A razen joda in litija ima Radenska ogromno količino drugih zdravilnih mineralov.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9.¼ uri zvečer
Paul Abrahamova
opereta ognjevitega jazza, sladkih melodij in nepozabnih šlagerjev
VIKTORIJA IN NJEN HUZAR
Svetislav Petrović, Greti Theimer, Mihael Bohnen, Friedl Schuster, Ernst Verebes.

PRIDE
Pesem na Volgi
ORIGINALNI RUSKI VELEFILM!

Zvočni kino Dvor
Tel 27-30
SAMO ŠE DANES
SMEH GROHOT ZABAVA
Stan Laurel in Oliver Hardy
v premieri filma
Zakonski četverokot
SMEH SMEH SMEH
Predstave ob 4., 7. in 9. uri
Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Iz Ljubljane

u— **Ljudska univerza.** Drevi ob 19.15 bo predaval na državni trgovski akademiji g. pomočnik direktorja Pokojninskega zavoda dr. Köstl Janko o pokojninskem zavarovanju nameščencev.

u— **Razstava v proslavo jubileja slikarja Magoliča.** 14. aprila bo v Jakopičevem paviljonu umetnostna razstava slikarja Srečka Magoliča, ki bo v času razstave, ki bo trajala cel mesec, doživel 75. leto svojega neumornega in plodnega življenja. Razstavo bo organiziralo za svojega strokovnega kolega Podporno društvo grafičnih faktorjev v Ljubljani, ki je že marljivo na delu. Magolič, ki kljub svojim 75 letom še neumorno dela, je doslej trikrat razstavil samostojno. Tako vsake 4 leta nas preseneti z novimi lepimi deli. Leta 1926. je imel I. kolektivno razstavo, 1930. drugo, no in letos III. in ne zadnjo. Se vedno svež ima v sebi še polno energije in smo uverjeni, da nam bo še mnogo lepega ustvaril. Razstavljenih bo okrog 150 novih, še ne razstavljenih del, raznih velikosti in motivov iz vseh krajev naše lepe domovine. O razstavi bomo še podrobneje poročali.

u— **Okrajna organizacija JNS za sodni okraj Ljubljano** vabi svoje člane in somišljenike, da se prepričajo, če so vpisani v volilni imenik, ki je razgrnjen pri mestnem poglavarstvu, Mestni trg 2/II, soba št. 46. Popravki se lahko zahtevajo do vštevši 22. t. m. Pravico do vpisa v volilni imenik ima vsak, ki biva eno leto v občini in je star 21 let. Uradne listine, potrebne za popravek ali vpis v volilni imenik, izdajajo oblastva v kratkem roku in takse prosto.

u— **Na II. javni produkciji gojencev drž. konservatorija,** ki se vrši v sredo 20. t. m. ob 18.30, nastopijo naslednji gojenci: Rupel Zora (klavir), Polajnar Milica (sopran), Sever Marko (violina), Dolenc Justina (sopran), Šivic Gustav (čelo), Jeraj Karola (čelo), Praprotnik Štefan (čelo), Lupša Friderik (bas), Šušteršič Vinko (klavir), Lapajne Helena (sopran), Osterc Marta (klavir). Podrobni spored javimo jutri. Začetek produkcije je točno ob pol 7. uri zvečer v sredo 20. t. m. v Filharmonični dvorani.

u— **Na občnem zboru Podpornega društva za gluhonemo mladino,** ki je bil v petek je bil izvoljen namesto blagopokojnega predsednika g. Frana Vedernjaka g. dr. Henrik Steska, član upravnega sodišča v p. Tako je dobilo to mlado karitativno društvo spet krepko oporo in lahko pričakujemo, da bo njegovo delovanje za lajšanje hude usode teh invalidov tudi v prihodnje tako uspešno, kakor je bilo doslej. Nizka letna članarina 12 Din ne more biti nikomur v oviro, da ne bi pristopil k temu dobrodelnemu društvu. Društvo hvaležno sprejema vsako podporo. Njegov poštnočekovni račun ima številko 15837. Na željo pošlje društvo vsakomur brezplačno propagandno brošuro »Usoda gluhoneme mladine.«

u— **Opozarjamo na Händlov večer,** ki se bo vršil v okviru intimnega koncerta Glasbene Matice ljubljanske v petek 22. t. m. ob 20. v Hubadovi pevski dvorani. Na sporedu so klavirske in orgelske skladbe ter samospevi s spremljevanjem orgel, flavte, oboe, violine in čela. Podrobni spored javimo jutri.

u— **Novi grobovi.** V Ljubljani so umrli: državni gozdar v pokoju g. Lovrenc Pleško, star 78 let, pogreb bo danes ob pol 15., gospa Fani Battelino rojena Mihevčeva, pogreb bo danes ob pol 17., gospa Marija Zabukovčeva rojena Ferkolj, pogreb bo jutri ob 16., sodni nadoficial v p. g. Vinko Hrovat, pogreb bo jutri ob pol 15. — Pokojnim blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

u— **Društvo likovnih umetnikov** vabi člane in prijatelje na svoj občni zbor, ki bo v soboto 23. t. m. ob 8. v restavraciji Zvezdi.

u— **Večerni tečaj za pripravo raznega testa in peciva** priredi gospodinjska šola »Mladika« od 25. t. m. dalje. Tečaj bo trajal 6 tednov po dva večera tedensko. Natančnejša pojasnila daje učiteljstvo »Mladike«. Vpisovanje vsak dan.

u— **Za zavetišče zveze gospodinjskih pomočnic** je darovala gospa Godina 200 Din namesto cvetja tržaškemu rodoljubu.

u— **Nevaren padec.** Na kirurški oddelek obče državne bolnišnice so pripeljali 75-letnega krojača Antona Sotlarja z Vidovdanske ceste. Starčku je spodrsnilo na spolzkih stopnicah v domači hiši, da je padel in dobil težke notranje poškodbe. Iz Dol pri Litiji pa so pripeljali 35-letno gostilničarko Justino Novakovo, ki je padla s sani in dobila več poškodb po glavi.

u— **Mlada gospa, ki se razume na perilo.** O tem, kako težke življenjske katastrofe lahko prinese človeku razdor v družini, bi vedela povedati precej težke in bridke izkušnje mlada, šele 32letna gospa, ki je imela svoj čas svojo trgovino, danes pa je večkrat gost ljubljanskega kriminalnega oddelka. Nekoč je bila izobražena in spoštovana žena, a ko se je ločila — najbrž ne brez svoje krivde — od svojega moža, je kmalu zabredla v tatvine in v alkohol. Poizkušala se je preživljati s tem, da je od časa do časa prevzemala postrežniške posle po boljših hišah, a odkar je sama pogrešala vseh dobrih reči, jo je kmalu zamamilo, da je začela svojim gospodinjam izmikati, kar ji je že prišlo pod roko. Ker je kot postrežnica imela največ opravka s pranjem in likanjem ,se je v kraji specijalizirala za perilo. Tako je v neki hiši tudi te dni pokradla raznih finih vezenin, prtičev, preoblek in servijet za 2300 Din, prodala pa je vse to blago za dva stotaka in izkupiček zapila. Policija je nepoboljšljivko aretirala in izročila sodišču.

ELITNI KINO MATICA
Jutri vesela opereta
DUNAJSKO DEKLE
MAGDA SCHNEIDER

PRIDE
Pesem na Volgi
ORIGINALNI RUSKI VELEFILM!

Iz Maribora

a— **Zbor častnikov.** V soboto zvečer je bilo v dvorani kina Apolo poučno strokovno predavanje, namenjeno mariborskim aktivnim častnikom. Dvorana je bila nabito polna. Uvodoma je spregovoril mestni poveljnik general Hadžić, ki se je v toplih besedah spomnil blagopokojnega kralja Aleksandra, čigar spomin so navzočni počastili s parminutnim molkom. Nato je sledilo temeljito vojaško strokovno predavanje, ki ga je imel poveljnik 32. topniškega polka podpolkovnik Radovanović o nekaterih sodobnih vojnih sredstvih. Predavatelja so navzoči nagradili z živahnim pritrjevanjem.

a— **Prisrčno slovo.** Včeraj popoldne so potovali skozi Maribor s popoldanskim vlakom udeleženci smuških saveznih tekem v Škofji Loki. V imenu župe se je poslovil od bratov Sokolov brat Dojčinović ter vsakemu podaril kraljevo sliko in šopek nageljev. V imenu Sokola Matice in smuškega odseka je br. Alfred Kralj podaril vsakemu album Maribora in album dravske banovine ter jih povabil za drugo leto v Maribor, kjer se bodo vršile savezne smuške tekme.

a— **Za spomenik.** V tekstilni tovarni Doctor in drug je prispevalo uradništvo 1405 Din za mariborski spomenik kralju Uedinitelju, tvorniško delavstvo pa je v isti namen darovalo 2000 Din. Komandir orožniške stanice pri Sv. Lovrencu na Poborju Martin Fifolt je s pomočjo Jožefa Lamprehta iz Kumna nabral za mariborski spomenik 1120 Din.

a— **Dom avtomobilistov v Mariboru.** Hvalevredna je pobuda članstva mariborske sekcije Avtokluba za postavitev posebnega doma avtomobilistov, v katerem bi poleg stanovanj, trgovskih lokalov in organizacijskih pisarn bile tudi moderne garaže. Dom naj bi imel predvsem reprezentacijski namen in naj bi predstavljal naše avtomobilstvo na severni meji. Ideja doma avtomobilistov se že konkretno izvaja s stalnimi vplačili članstva, tako da je doslej zbranih v ta namen 320.000 Din. Novi dom je zamišljen kot lepa reprezentančna stavba, ki bo velikemu Mariboru v kras in ponos. O stvari je bilo govora tudi na nedeljskem občnem zboru tukajšnje sekcije Avto kluba.

a— **Novo vodstvo.** Na sobotnem občnem zboru pobreške NO, o katerem smo poročali v ponedeljskem »Jutru«, je bil izvoljen naslednji odbor: Anton Požar, predsednik, Danilo Vezjak, prvi podpredsednik, Miloš Ledinek, drugi podpredsednik, Angelj Gruden, tajnik, Josip Štibilj, blagajnik. V odboru so: Karl Kobal, Josip Klemenčič, Ivan Caf, Franjo Luknar, Ante Tončič za Strelsko družino, Rudolf Stanic za gasilsko četo Milan Klemenčič za »Zarjo«, Ivan Petrovič za Sokolsko društvo I. Tušak za tezensko sokolsko društvo, Štefan Renčelj, Matevž Krajnik, Josip Šergo in Franjo Orač.

a— **Nova žrtev materinstva.** V tukajšnjo splošno bolnišnico so pripeljali 21 letno soprogo mornariškega častnika Frido Car, ker so zaradi poroda nastopile neke komplikacije, ki jim je včeraj podlegla. Njene telesne ostanke so v Zgornji Polskavi položili k večnemu počitku.

a— **Grob pri grobu.** Na Betnavski cesti 37 je umrla v visoki starosti 83 let zasebnica Barbara Juričeva. V Trstenjakovi ulici 22 je preminila v starosti 57 let zasebnica Otilija Andrašičeva. Žalujočim naše iskreno sožalje!

a— **Komensky ni Koseski!** Na tabli izvozniici ob avtobusni postaji na Glavnem trgu je označen trg, ki bi naj bil v resnici Komenskega trg, imenovan po velikem pedagogu Janu Komenskem, kot »Koseskega trg«. Prihajajo ljudje in zaman iščejo, kje bi mogel biti Komenskega trg. Koseski ima sicer v bližini svojo ulico, trga pa nima v Mariboru. Pomoto bi bilo treba popraviti.

a— **JNS V! Občni zbor JNS za peti mestni okraj** ima v soboto dne 23. t. m. redni občni zbor v telovadnici tretje deške osnovne šole na Ruški cesti.

a— **Komunalizacija dimnikarstva.** V smislu novega zakona se ima izvršiti komunalizacija dimnikarstva. Za Maribor se proučuje tozadevni načrt pri mestnem poglavarstvu.

PETJE in GOVORJENJE
pozimi često povzroča hripavost. Zato jemljejo pevci, predavatelji in govorniki sploh MR. BAHOVČEVE
„Smreka" bonbone
iz smrekovega ekstrakta in mentola, ki desinficirajo usta in grlo, obvarujejo pred kašljem in hripavostjo, preganjajo žejo, nadomeščajo kajo in oživljajo razpoloženje.
Orig. zavitek po Din 3.— in 5.—.
v lekarnah in drogerijah
Apoteka
Mr. L. Bahovec
Ljubljana
Kongresni trg štev. 12.

Samo ta mesec traja RAZPRODAJA otroških in damskih oblek, bluz itd. Oblecite sebe in otroke solidno za pomlad in poletje z najmanjšim izdatkom. M. Krištofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

jo. Prepotoval je Perzijo in Mezopotamijo in spisal o tej poti obsežno knjigo. L. 1894. je mogel Sven Hedin s podporo švedskega kralja prvič potovati v centralno Azijo, kamor je pozneje priredil več znamenitih ekspedicij (1896, 1899, 1905, 1908). Proučil in odkril je svetu mongolske kitajske in tibetske puščave, bil je prvi Evropec, ki se je vlihotapil v sveto mesto Tibetancev Lhasso. Mogočen plod teh raziskavanj je tri knjige obsegajoči spis »Transhimalaya« (l. 1909), ki je prinesel Svenu Hedinu svetovni sloves. Spisal je tudi dolgo vrsto poljudnih potopisov, ki so zanesli njegovo ime in slavo v najširše čitateljske vrste (Potopis »V azijskih puščavah« je izdala v priredbi P. Kunaverja Tiskovna zadruga l. 1927.). Med vojno je Sven Hedin vsiljivo poudarjal svoje germanofilsko stališče. Po vojni je nadaljeval raziskavanja v centralni Aziji. Sedaj so ga kot zemljepisca svetovnega slovesa podpirale tudi azijske vlade (Kitajska, Japonska, Indija). Dalai Lama ga je sprejel kot prijatelja, a mladi kitajski geografi so ga voljno spremljali na ekspedicijah, ki so takisto bile vse drugače opremljene, kakor njegovi prvotni pohodi v neznane azijske pustinje. Vzlic temu so mu notranje zmede na Kitajskem povzročale marsikakšno neprijetno presenečenje: tako ga je lansko leto ujel vstaški general Mačunging in ga izpustil šele tedaj, ko so pričele prodirati kitajske vladne čete. Leta 1927 je izšla pri Brockhausu v Lipskem Sven Hedinova avtobiografija »Mein Leben als Entdecker«.

Koncert ob desetletnici pevskega društva Savac. V soboto, 16. t. m. je priredilo pevsko društvo »Savac« v dvorani Delavske zbornice jubilejni koncert, ki je v vsakem oziru prav dobro uspel. Društvo, ki se je izkazalo že večkrat pri svojih nastopih na skupnih koncertih Hubadove pevske župe in zlasti ob prilik 25letnice »Trboveljskega Zvonac«, šteje 21 za lepo pevsko umetnost navdušenih članov. Tej sicer majhni, toda zavedni četi pridnih pevcev načeluje pevovodja Milan Grm, ki jih s krepko roko drži skupaj in vnema za pevsko umetnost. Koncert je obsegal po 4 pesmi Foersterja, po 3 Adamiča, po 2 Prelovca in Deva ter po eno pesem Gerbiča, Pavčiča, Hubada, Mirka, Gašperiča in Gotovca. Pesmi so bile ritmično in dinamično v splošnem dobro izdelane in nekatere podane vprav vzorno. Tenorski glasovi, med katerimi je prednjačil vodja tenorske skupine, ki se je zlasti odlikoval kot solist v Gotovčevi pesmi »Pod jorgovanom«, so prav čvrsto zmagovali višinske partije, basom pa je zlasti pri solističnih mestih tu pa tam nedostajalo potrebne prožnosti in prepričevalne sigurnosti, kar pa ni kvarilo splošno dobrega prednašanja tudi tehnično težjih pesmi. Kot solist ob spremljevanju klavirja je nastopil naš priznani basist Tone Petrovčič z dramatično Premrlovo »Memento mori«, ki jo je pel iz rokopisa in nežno Adamičevo »Kot iz tihe zabljene kapele«. Na splošno zahtevo je moral dodati Premrlovo: »Bil kralj je nekje davno«. Prejel je lep šopek nageljev. V imenu Hubadove pevske župe je čestital k jubileju društvenemu predsedniku Dragu Pogačniku, pevovodji Milanu Grmu in pevcem dr. Švigelj, ki je zlasti poudarjal njihovo neomajno ljubezen do zborovskega resnega petja ter jih bodril k nadaljnemu idealizmu in izpopolnitvi. Tudi dirigent in predsednik sta bila obdarovana. Lepo obiskani jubilejni koncert naj bo »Savi« v vzpodbudo k nadaljnjemu požrtvovalnemu delu. — I. K.

Proslava 35letnice umetniškega delovanja Hinka Nučiča. V Zagrebu so ustanovili poseben častni odbor, ki bo skrbel, da se dostojno proslavi 35letnica umetniškega delovanja našega rojaka, odličnega igralca in režiserja Hinka Nučiča. V odboru so najuglednejše osebnosti iz zagrebške družbe. Proslava je določena na 7 marca t. l.

Rado Pregare, bivši režiser mariborskega gledališča, je spisal dramo »Kozačka krv«. Novo dramatsko delo je uvrstilo v repertoar gledališče v Sarajevu, kjer g. Pregare že nekaj let uspešno deluje kot igralec in režiser.

Uspeh Odakove »Dorica plešec« v Beogradu. V nedeljski »Politiki« je izšla obsežna ocena Odakove opere »Dorica plešec«, ki jo igrajo tudi v ljubljanskem gledališču. Kritik, znani muzikolog in skladtelj dr Miloje Milojević, prihaja po daljši razčlembi Odakovega dela, do sklepa: »Dorica pleše i u Beogradu svoju srdačnu iskrenu igru, rasnu, umetnički istinitu. I dopala se, i zaslužila je da se dopadne. Ta partitura je dokaz naše nacionalne umetničke životne snage, jedan kamen u temelju naše buduće velike kulture. Ko sme tome da se ne raduje?« V vlogi Dorice je nastopila gdč. Anita Mezetova. Dr. Milojević sodi o njeni vloni: »Gca Meze je sa punim autoritetom oživela tip Dorice zrelo umetnički, i glumački i pevački je kao stvorena za ovu ulogu.«

A hndeevr?IPcaIOg b54ü.§ hr>8g ülLAdč

Ob priliki uprizoritve Lhotka - Mlakarjevega baleta »Hudič na vasi« v mestnem gledališču v Curihu, je priobčila »Neue Zürcher Zeitung« podlistek o tem baletu z izjavo Pina Mlakarja. Obenem je list posnel iz »Jugoslawische Anthologie«, ki jo je pred leti izdala v Curihu Katarina A. Jovanović, neko narodno ženitovanjsko pesem in Dragotina Ketteja »Zimsko idilo«.

O odmevih svetovne vojne na Balkanu v češki literaturi je izdal J. Springer v Šumperku 228 strani obsegajočo studijo (»Ohlasy světové války na Balkáně v české literatuře«). Knjiga obsega bibliografijo vseh čeških spisov, ki se tičejo balkanskih bojišč v svetovni vojni.

»Ženski tipi v romanih Turgenjeva« je naslov članka, ki ga je v februarski številki zaključil Ženski svet«. Članek je prispevala Milena Topolovčeva in pokazala, da se je poglobila v delo slovečega ruskega pisatelja. Dalje prinaša 2. zvezek »Ženskega sveta« pesmi Anice Černejeve in Vide Taufferjeve, nadaljevanje povesti Maše Slavčeve »Pod dalmatinskim solncem«, prozo Milice Ostroške »Dva obiska«, članek Zlate Pirnatove »Ob sedemstoletnici sv. Save« in članek Raste Pleskovičeve »Zakaj bi ne mogle iti ženske mladinske sodnice?« Med književnimi poročili piše Vera Dostalova o izdajah naših knjižnih družb.

Maria Antoinetta v češki drami. Pred dnevi je bila v praškem Narodnem divadlu premiera pet dejanj obsegajoče igre iz francoske revolucije »Marije Antoinette«. Spisala jo je Joža Götzova, zrežiral pa K. H. Hilar. Götzova je žena znanega češkega dramaturga, kritika in esejista dr. Františka Götza. Je nadarjena avtorica gledaliških iger ter znana prevajalka. Njena najnovejša, na podlagi literarnih in zgodovinskih spisov o kraljici Mariji Antoinetti spisana igra je imela lep uspeh in jo v Stanovskem gledališču, kamor je prešla iz Narodnega gledališča, še vedno dajejo pred razprodano hišo. Avtorica je uporabila vse, kar more osvetliti osebnost nesrečne kraljice, takisto je skušala opravičiti njeno pustolovsko življenje. Njena Marija Antoinetta je nekajkratna mučenka: prvič, ker je bila tujega porekla, potem ker je bila plod vzgoje, dalje: mučenka nesrečnega zakona in žrtev okolja. Avtorica je ne šteje v zlo niti tega, kar je objektivno govorilo zoper njo in kar je moralo po pravici ogorčiti gladujoče ljudstvo ter prinesti nesrečen konec. Tudi Ludvik XVI ni tako zoprna in strahopetna postava, kakor smo nanjo vajeni. Avtorica je izpolnila kraljevo dušo z notranjo dilemo: ali naj izda narod, ali pa naj izda dinastijo? Ta dramatični boj v Ludvikovi duši

ARTIN

Potrebujete li sredstvo za iztrebljenje?
Zgodaj zjutraj boste imeli normalno milo izpraznjenje, ako ste vzeli dan poprej na večer dve do tri
ARTIN-DRAŽEJE dr. Wandera.
Dobivajo se v vseh lekarnah, v škatlicah po 12 dražej Din 8 in v vrečici po 2 dražeji Din 1.50.
Ogl. reg. pod S. br. 12258/32.

a— **Setad pa so prišli tudi mojstri na vrsto.** Te dni je tukajšnja tekstilna tvornica Docktor in drug odpustila nekaj tkalskih mojstrov. Med odpuščenimi so tudi takšni, ki so bil pri podjetju že deset let. Zanimivo je, da so med odpuščenci izključno domačini, ki so si svojo strokovno usposobljenost pridobili v tovarni. V zadevi je pričela oblast posredovalna pogajanja

a— **Enodnevni tečaj o trsni rezi** bo v četrtek dne 21. t. m. pri banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Pouk bo teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18.

a— **Po Slovenskih goricah pobirajo podpise za Hitlerja.** V Maribor so prišli v soboto na veliki trg tudi številni posestniki in kmetje iz srednjih Slovenskih goric, ki so pripovedovali, da so se na podeželju pojavili neznani agentje in prigovarjali ljudem, naj dajo svoje podpise za Hitlerja. Točen smisel teh podpisov se še ni mogel dognati, ker ljudje niso vedeli iz napisanega, za kaj gre, in ker si agentje niso upali v gostejša selišča, ker bi prišli v stik s kakšnim inteligentom. O stvari so obveščena tudi tukajšnja oblastva, ki vodijo v stvari potrebno preiskavo in iščejo informacije.

a— **Redna letna skupščina združenja prevozniških obrti v Mariboru** bo v soboto 23. t. m. ob pol 20. (pol 8.) uri v Gambrinovi dvorani, Gregorčičeva ulica.

a— **Mladi ljudje izginjajo.** Od doma je pred dnevi pobegnil 13letni Zvonko Gruden iz Stritarjeve ulice in se odtlej ni več vrnil domov. Njegova mati je vsa v skrbeh prijavila to policiji. Fant je dobro razvit, temne polti, črnih las in čedno oblečen.

a— **Belo veselje.** 19letna zasebna uradnica Rezi Stropnikova se je v nedeljo smučala na Pohorju. Na nekem ostrem ovinku je padla tako nesrečno, da se je zlomila levo nogo. Prepeljali so jo v bolnišnico.

a— **Draga postrv.** Pred malim kazenskim senatom se je včeraj zagovarjal 37 letni delavec Tomaž A. ker je v potoku Radolni vlovil postrv in povzročil s tem škodo mariborskemu Ribarskemu društvu. Orožništvo ga je označilo kot strastnega ribiča. Senat ga je obsodil na 15 dni zapora.

a— **»Tovariš« tovarišem.** Šel je brezposelni R. okoli svojih znancev in tovarišev ter si izposojal suknje. Nekajkrat je šlo in je R. suknje nato gladko prodal. Tisti, od katerih si je izposodil, so bili ubogi delavci. Zadeva je prijavljena sodišču.

a— **Sodna komisija,** obstoječa iz preiskovalnega sodnika dr. Turata, zdravnika dr. Jurečka in zapisnikarja Petrovića, se je včeraj popoldne podala v Cirkovce, kjer je v tamošnji mrtvašnici obducirala truplo ubitega Štefana Žumerja, o katerem uboju je poročalo ponedeljsko »Jutro«. Ubijalca Ivana Fingušta so prepeljali včeraj v Maribor v jetnišnične zapore. Fingušt se zagovarja s silobranom. Zdi se, da trpi na fiksni ideji, da ga neprestano zasledujejo in preganjajo.

a— **Slabe ceste so krive.** Leta 1930 je privozilo preko Št. Ilja v našo državo preko 20.000 avtomobilov, v preteklem letu jedva 10.000. Ljudje, ki imajo vpogled v tujskoprometne stvari, pravijo, da so temu krive slabe ceste.

Iz Celja

e— **Kongres nacionalnega delavstva** bo 7. in 8. aprila v Celju. Pokroviteljstvo je prevzel minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Drago Marušič, kar je vsekako odlično priznanje našemu narodnemu delavstvu. Kongresni odbor je že pričel z delom in smo prepričani, da mu bodo šli vsi sloji na roko. To tembolj, ker ta kongres ni samo za Celje velikega pomena, temveč bo služil kot dokaz, kako krepko je zasidrana nacionalna zavest med našim delavstvom. Odbor prosi vse meščane in okoličane, da mu javijo, če imajo event. na razpolago brezplačno prenočišče za manj premožne udeležence. Vse prijave sprejema predsednik kongresnega odbora tov. Franjo Wltavsky. Po prijavah sodeč, bo ta dan manifestiralo svojo čisto jugoslovensko nacionalno in socialno misel nad 1500 delegatov. Pričakujemo tudi delegacije bratov Čehov. — Podružnica NSZ za Celje in okolico.

e— **Umrla** je v nedeljo v Bukovem žlaku 1 pri Celju v starosti 63 let znana gostilničarka in posestnica Roza Koštomajeva. V Celju (Komenskega ulica 12) je umrl v nedeljo 79-letni upokojeni cinkarniški delavec Simon Narat. V celjski bolnišnici sta umrla v soboto 53-letni posestnik Andrej Arnšek iz Škofje vasi pri Celju in 74-letni občinski revež Mihael Jevšenak iz Zreč pri Konjicah.

e— **Usodna najdba.** V četrtek je našel 19-letni posestnikov sin Martin Bezgovšek od Sv. Petra pri Marijagradcu patrono. Ko se je z njo igral, je eksplodirala in mu razmesarila roko. Bezgovšek se zdravi v celjski bolnišnici.

e— **Ponarejen kovanec za 50 Din** se je pojavil v Celju. Falzifikat je iz mešavine aluminija in svinca, slabo izdelan, temnosive barve, brez napisa na robu in ima zvenk po pločevini. Opozarjamo prebivalstvo na te falzifikate.

e— **Iz maščevalnosti** je nekdo v noči na petek zaklal delavki Emi Pušnikovi v Prešernovi ulici 22 na dvorišču šest kokoši in jih pustil v kurniku.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Dezerter« in zvočni tednik.

Iz življenja na deželi

POLJE. O kakih komunalnih pridobitvah v naši občini zaradi težkih časov seveda ni prilike večkrat govoriti. Sedaj pa je občinski svet odobril kredit za napravo velike ponikovalnice, katere glavni namen je bil ta, da bi se vendar za vselej odpravil bajer, ki nastane ob vsakem nalivu ob cestnem križišču Vevče-Zalog in zavzema vedno tolik obseg, da zapre pot do cerkve in do postaje. Nedavno smo imeli na njem imenitno drsališče mladini v veselje, pasantom pa v strah. Da bi bilo to zlo odpravljeno, so torej zgradili veliko ponikovalnico, speljali v njo kanale in namestili požiralnik, a ne na najnižjem delu bajerja, marveč za dobrih 10 cm previsoko, da se voda vanj sploh ne more stekati. Ljudje gledajo zdaj to čudovito napravo, ki bo menda stala okrog 15.000 Din, ter premišljujejo, kdo bo vodi zapovedal, da bo lezla do požiralnika in se potem stekala vanj. Pri tem imajo v mislih pripovedke o gostilničarju, ki je nekdaj gostil imenitnega gospoda, ki se je pritoževal, da ne more jesti, ker je preveč muh, ter zahteval, naj gostilničar muham postreže kje drugje. Gostilničar je muham postregel na dvorišču ter javil imenitnemu gospodu: Za muhe je pripravljeno, sedaj jim pa ukažite, naj gredo jest na dvorišče!

Iz Ptuja

f— **Volilni upravičenci** se opozarjajo, da pregledajo volilne imenike, ker poteče rok za reklamacije 22. t. m. Volilni imeniki so vsakomur na vpogled na mestnem magistratu med uradnimi urami.

j— **Občni zbor Društva hišnih posestnikov za Ptuj in okolico** bo ob 20. v dvorani ge. Zupančičeve z običajnim dnevnim redom in s predavanjem g. Freliha o raznih novih davčnih in gospodarskih zadevah.

j— **Kino** bo predvajal v sredo in četrtek ob 20. nemško komedijo »Ljubico«. Dodatek Paramountov tednik.

Trilysin
BIOLOŠKI TONIKUM ZA LASE
JE SEDAJ CENEJŠI
večja stekl. D. 72.50
manjša stekl. D. 40.—

Cvetnobelo perilo — Zlatorog terpentinovo milo!

Gospodarstvo

K predlogu ljubljanskega proračuna

Stališče hišnih posestnikov

Predlog proračuna mestne občine ljubljanske, ki je razgrnjen na mestnem magistratu, je med ljubljanskimi hišnimi posestniki vzbudil precej vznemirjenja, kar je razumljivo, saj predvideva ta predlog proračuna občutno povečanje davčnega bremena za hišno posest. Skupna obremenitev z gostaščino, kanalsko pristojbino in vodarino naj bi se za stare hiše povišala od 12 na 14% kosmate najemnine, pri novih hišah od 6.5 na 9.5%. To pomeni, da bi moral hišni lastnik od kosmatega letnega najemninskega dohodka n. pr. 100.000 Din plačati (poleg visokih neposrednih davkov in doklad) pri starih hišah 14.000 Din namesto dosedanjih 12.000 Din in pri novih hišah 9500 Din, namesto dosedanjih 6500 Din. To povišanje je tem občutneje, ker so vsa zadnja leta državne in samoupravne davčne dajatve, ki obremenjujejo hišno posest, stalno naraščale in so dosegle že izredno višino.

Ne sme nas pri tem motiti dejstvo, da je bila zadnja leta skupna odstotna izmera gostaščine, kanalske pristojbine in vodarine precej znižana (pri starih hišah od 18% v letu 1930 na 12% v lanskem letu). Navzlic temu zniževanju pa je breme od leta do leta naraščalo in so se tudi dohodki mestne blagajne od teh treh davščin navzlic zniževanju odstotne izmere davka prav občutno povečali, in sicer zaradi tega, ker se je osnova za odmero zgradarine podvojila. **Kosmata najemnina vseh zgradb v Ljubljani (ki je osnova za odmero gostaščine, kanalske prist. in vodarine) je znašala leta 1930. 49.7 milijona Din, lani pa že 100 milijonov Din.** To povečanje skupne vsote kosmate najemnine pa ni toliko posledica prirastka novih zgradb, temveč je predvsem v zvezi z davčno prakso, ki se je glede zgradarine silno poostrila zlasti s parifikacijo pri določanju najemne vrednosti stanovanj. Tako je znašala kosmata najemnina za stare hiše leta 1930. 36 milijonov, po proračunu za leto 1934 pa že 61.6 milijona Din. Ker pa je po davčni upravi ugotovljena kosmata najemnina osnova za pobiranje gostaščine, kanalske pristojbine in vodarine, se je donos teh davkov navzlic manjši odstotni izmeri prav občutno dvignil.

V letu 1929. je znašal donos gostaščine, kanalske pristojbine in vodarine po proračunu še 5.83 milijona Din, naslednje leto se je dvignil na 6.64 milijona Din, leta 1931. na 8.09 milijona Din, leta 1932. na 8.28 milijona Din, predlanskem na 9.09 milijona Din in lani na 9.88 milijona Din; po predlogu novega proračuna pa naj znaša 12.14 milijona Din. Če bo predlagano povišanje gostaščine, kanalske pristojbine in vodarine obveljalo, tedaj se bo breme teh treh davščin **v primeri z letom 1929. povišalo od 5.83 na 12.14 milijona Din, torej za 6.31 milijona Din ali za več nego 100%.** Od tega poviška odpade le razmeroma majhen del na prirastek novih hiš, saj se od leta 1929 v Ljubljani ni baš mnogo zgradilo.

Povečanje teh občinskih dajatev občutijo ljubljanski hišni posestniki tem huje, ker se je tudi zgradarina z dokladami vred zaradi povišanja osnove (kosmate najemnine) v zvezi z uvedbo parifikacije pri ugotavljanju najemne vrednosti skoro podvojila. Navzlic temu pa predlaga novi proračun povišanje doklade na neposredne davke (torej tudi na zgradarino) od 50 na 60%, in to na osnovo, ki se je zadnja leta prav občutno povečala. Leta 1931 je znašal v Ljubljani osnovni davek zgradarine 3.94 milijona Din, naslednje leto 4.51 milijona Din, predlanskim 5.02 milijona Din in lani pa 5.91 milijona Din: za letos pa je računati najmanj z osnovo 6 milijonov Din. Pri tej osnovi bi znašala 60% doklada 3.600.000 Din, dočim je leta 1930 znašala prav tako 60% doklada le 2.300.000 Din.

Pri vsem tem je treba še upoštevati, da se je davčno breme hišne posesti v zadnjih letih občutno dvignilo tudi zaradi povišanja zgradarine na nove hiše od 3 na 6 odnosno na 12%. Skupna obremenitev hišne posesti v Ljubljani zaradi zgradarine in doklad ter gostaščine, kanalske pristojbine in vodarine je znašala leta 1930. okrog 16 milijonov Din, lani je dosegla že skoro 28 milijonov Din, v tekočem letu pa bi se, če bodo obveljali povišani občinski davki, dvignila za nadaljnje 3 milijone na 31 milijonov. Razumljivo je, da tako stalno dviganje obremenitve hišne posesti ne more ostati brez vpliva ali na najemnine ali pa na donos hišne posesti (s čimer se zmanjšuje vrednost hiš).

Hišni posestniki opozarjajo na navodila ki jih je izdal finančni minister za sestavo proračuna mestnih občin za leto 1935-36, ki pravijo med drugim, da stopnja doklade ne sme nikakor biti večja od stopnje, ki je bila odobrena leta 1934., in da ne bo dovoljeno uvesti novih davščin; nasprotno, tudi pri obstoječih naj se izvrši revizija in naj se one davščine, ki so previsoke in ne ustrezajo vrednosti proizvodov in uslug, za katere se pobirajo, ukinejo ali znižajo. Opozoriti je tudi treba na deklaracijo kraljevske vlade od 3. januarja, ki pravi, da je davčna obremenitev dosegla svoj višek. Zato hišni posestniki trdno pričakujejo, da bo po stalnem naraščanju bremen v zadnjih letih predlog mestnega proračuna v pogledu davščin, ki zadenejo hišno posest, revidiran.

S.

Za železnico št. Janž—Sevnica

V nedeljo dopoldne so se zbrali v Trebnjem odlični predstavniki naše javnosti, da na manifestacijskem zborovanju postavijo odločno zahtevo po zgraditvi železnice Št. Janž - Sevnica. Zborovanje se je vršilo v nabito polni dvorani Prosvetnega doma in ga je otvoril trebanjski dekan g. Ivan Tomažič, ki je pozdravil številne naše javne delavce in župane skoro vseh občin Dolenjske.

V imenu pripravljalnega odbora je podal poročilo inž Milan Šuklje, ki je izrazil upanje, da bo akcijski odbor v enem ali dveh mesecih lahko odložil svoje funkcije, ker bo cilj dosežen. Seveda se bo treba odločno zavzeti za to, da se železnica čim prej zgradi. Nato je prečital imena častnega izvršilnega in širšega akcijskega odbora, kakar jih predlaga pripravljalni odbor. Predlog glede postavitve teh odborov so zborovalci sprejeli z odobravanjem.

Predsednik častnega odbora je minister dr. Drago Marušič, člani: predsednik Združenja industrijalcev za savsko banovino in Centrale industrijskih korporacij g. Vladimir Arko, predsednik sindikata lokalnih železnic g. Dragotin Hribar, ban dravske banovine g. dr. Dinko Puc, knezoškof ljubljanski g. dr. Gregor Rožman in bivši deželni glavar g. Fran Šuklje; v izvrševalnem odboru so gg. Ivan Jelačin, predsednik Zbornice za TOI, kot predsednik; novomeški župan dr. Josip Režek kot podpredsednik, inž. Milan Šuklje kot I. tajnik, novinar Jože Zupančič kot II. tajnik, industrijalec Joško Javornik kot blagajnik, minister n. r. in generalni tajnik ZTOI Ivan Mohorič, ljubljanski podžupan prof. Evgen Jarc, viš. magistratni svetnik dr. Riko Fux in inž. Fran Zupančič kot člani. V širšem odboru so gg. Martin Bejuk, Metlika; Robert grof Barbo, Rakovnik; Alojzij Bukovec, Velika Loka; Ignac Bukovec, Trebnje; Fran Bulc, Mirna; novomeški prošt K. Cerin; Karel Cimperšek, Sevnica; bivši narodni poslanec Alojzij Dermelj, Boštanj; Fran Dobovšek, župan Boštanja; Jože Erjavec, župan Višnje gore; dr. Adolf Golja, Ljubljana; Beno Gregorič, trgovec v Ljubljani; Venče Jakil, Št. Janž; Franc Javornik, Grosuplje; Edmund Kastelic, Novo mesto; Franc Klemenčič, župan, Trebelno; bivši narodni poslanec Alojzij Kline, Gornje polje, dr. Alojzij Kobal, odvetnik v Ljubljani; Fran Košak, Grosuplje, Ernest Krulej, Sevnica; Josip Lavrič, Št. Vid pri Stični, Ignac Majcen, župan v Št. Janžu; Sandi Majcen, Mokronog; Jože Miklič, Trebnje, Drago Potočnik, novinar v Ljubljani; Josip Prijatelj, Tržišče; Tomaž Prijatelj, župan v Št. Rupertu; Anton Rojec, Št. Vid pri Stični; Ivan Rus, Grosuplje; Alojz Saje, župan v Veliki Loki; Fran Seunig, novinar v Ljubljani; Rikard Skubec, generalni ravnatelj TPD; Srečko Sircelj, trgovec v Mokronogu; dekan Ivan Tomežič, Trebnje; Alojzij Tratar, župan v Tržišču, I. Trupej, župan v Sevnici; dr. Fran Windischer, Ljubljana; Jože Windischer, Novo mesto; Karel Zupanc, Sevnica; dr. Vinko Zorec, odvetnik v Beogradu; Fran Zupančič, Rakovnik; Jože Zupančič, banski svetnik, Trebnje; novinar Saša Železniker, Ljubljana.

Po odobritvi predlogov pripravljalnega odbora je prevzel predsedstvo predsednik izvršilnega odbora g. Ivan Jelačin, ki je ob napetem zanimanju zborovalcev utemeljil potrebo gradnje železniške zveze med Št. Janžem in Sevnico, ki tvori sestavni del širšega načrta za zvezo Slovenije z morjem. Ta proga je bila že uzakonjena, na razpolago je bil tudi denar, pa je padlo vse v vodo. Sedaj, ko namerava vlada izvesti velika javna dela, je prišel trenutek, ko moramo z vso odločnostjo ponoviti svojo zahtevo po železnici Št. Janž - Sevnica. Zadnji čas je, da se ta že uzakonjena proga tudi zgradi. Za železnico Št. Janž - Sevnica se mora najti denar, potrebna je železna volja, pa bo šlo.

Sledil je govor novomeškega župana dr. Režka, ki je naglasil, da za železnico Št. Janž - Sevnica ne prosimo, temveč jo zahtevamo. To mora biti zahteva vseh Slovencev. Gradnja te proge je minimum, kar moramo zahtevati v okviru javnih del, ki se naj z vsoto ene milijarde po programu kr. vlade izvršijo v dveh letih. V imenu kulturnogospodarskega odbora v Mokronogu je govoril inž. Franc Zupančič, ki je omenil vse prizadevanje odbora za gradnjo te železnice, ki se je pričelo že po prevratu.

V temperamentnem govoru je inž. Milan Šuklje ugotovil, da mokronoški odbor ni kriv, če cilj doslej še ni bil dosežen. Dolenjska ne more več čakati. V gospodarstvu vlada popolno mrtvilo in namen velikih javnih del, ki jih namerava kr. vlada, je baš ta, da se to mrtvilo odpravi. Dolenjska je revna, zato stanje nikjer ni tako žalostno, kakor baš na Dolenjskem. Pri gradnji železnice Št. Janž - Sevnica pa ne gre samo za lokalne interese, za Mirnsko dolino, temveč za to, da se s pametno prometno politiko izkoristijo možnosti, ki se nam nudijo v železniškem omrežju. Postavil je zahtevo, da se morajo tudi železnice na Dolenjskem tako preurediti in rekonstruirati, da ne bodo služile samo kot vicinalke. Čim bo zgrajena železnica Št. Janž - Sevnica, bo potreba rekonstrukcije dolenjskih železnic sama po sebi nastopila, ker se bo promet dvignil. Obsodil je tudi načrt, ki je bil sprožen, da bi se namreč zgradila železnica Št. Janž-Zidani most namesto Št. Janž - Sevnica. Taki nerealni predlogi bi se v interesu dobre stvari ne smeli ponavljati. Govorili so še sevniški župan I. Trupej, Fran Bulc iz Mirne, končno pa je spregovoril še nekaj toplih besed trebanjski dekan g. *Tomažič.*

RESOLUCIJA

Nato je inž. Šuklje prečital resolucijo, ki so jo zborovalci sprejeli z velikim navdušenjem. Resolucija se glasi:

Na javnem zborovanju dne 17. februarja 1935 v Trebnjem zbrani mnogoštevilni predstavniki gospodarskih korporacij, mestnih in kmetskih občin, gospodarskih podjetij in ustanov ter najširših slojev prebivalstva jugovzhodnega dela dravske banovine, so soglasno sklenili sledečo resolucijo:

Kraljevska vlada se opozarja na neodtožljivo potrebo nujne zgraditve proge Št. Janž—Sevnica, ki bo vezala dolenjske železnice z glavno progo Zagreb—Zidani most. Ta proga ni samo največjega gospodarskega pomena za ves vzhodni del dravske banovine in za sosedno savsko banovino, temveč je tudi izredne važnosti za nadaljnji razvoj prometa k Jadranskemu morju. Je to edini projekt zveze med dolenjskimi železnicami in glavno progo Zagreb—Zidani most, ki prihaja tako iz gospodarskih kakor tudi iz tehničnih vidikov v poštev. Posebej je poudariti, da je zgraditev te proge neodložljiva tudi z ozirom na interese državne obrambe.

Zahteva po nujni zgraditvi železniške proge Št. Janž—Sevnica je tembolj utemeljena, ker je bila ta proga uzakonjena že leta 1922 in predvidena v državnem budžetu 1927/28. ter samo zaradi finančnih težkoč še ni prišlo do zgraditve te proge, za katero so izdelani vsi podrobni načrti ter se je že vršila ofertalna licitacija. Po izjavi kraljevske vlade so sedaj v programu velikih javnih del finančna sredstva tudi za to progo zagotovljena.

Pri gradnji je gledati na to, da se prvenstveno zaposli delavsko ljudstvo domačih občin.

Pozivljemo kraljevsko vlado, da z vso pospešbo ukrene vse potrebno, da se proga Št. Janž—Sevnica brez nadaljnjega odlašanja zgradi.

Z zborovanja so bile poslane vdanostne odnosno pozdravne brzojavke Nj. Vis. knezu Pavlu in kraljevima namestnikoma ministrskemu predsedniku Jevtiću, ministrom dr. Marušiču, inž. Vujiću, dr. Stojadinoviću, gen. Živkoviću, nadalje načelniku generalnega štaba generalu Mariću, načelniku prometnega ministrstva inž. Paskoviću, novemu pomočniku vojnega ministra generalu Cukavcu in predsedniku Centrale industrijskih korporacij Vladimirju Arku.

Konkurs

Odbor za podizanje spomenika Viteškom kralju Aleksandru I. Ujedinitelju u Vojno tehničkom zavodu u Kragujevcu poziva sve umetnike jugoslavenske državljane, da podnesu idejne skice.

Predvidjene nagrade su I. od 5000, II. od 3000 i III. od 2000 dinara.

Uslovi se mogu dobiti besplatno od pomenutog odbora.

Borze

18. februarja

Na ljubljanski borzi sta danes devizi Newyork in London nekoliko popustili. V privatnem kliringu avstrijski šilingi niso notirali. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 224, v grških bonih po 30.25, v avstrijskih šilingih po 8.25, dočim so se španske pezete nudile po 5.40.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda najprej učvrstila in je bila zaključena po 386, pozneje pa je popustil tečaj na 381 in celo 380 (v Beogradu promet po 380 — 377); za marc je bil promet po 382 in za junij po 382 in 383. V ostalem so bili še zaključki v 7 odst. investicijskem posojilu po 76, v 8 odst. Blairovem posojilu po 75.50, v 7 odst. Seeligmannovem posojilu po 71 in 6 odst. begluških obveznicah po 65. Končno so bili zaključki v delnicah PAB po 260.

Devize.

Ljubljana. (Z všteto premijo 28.5 odstot.) Amsterdam 2968.58 — 2983.17, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 1024.56—1029.63, Curih 1421.01 — 1428.08, London 213.28 — 215.34, Newyork 4351.87 — 4388.18, Pariz 289.60 — 290.03, Praga 183.42 — 184.52, Trst 372.25 — 375.33. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.20—8.30.

Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 15.0750, Newyork 309.1250, Bruselj 72.10, Milan 26.24, Madrid 42.2350, Amsterdam 208.85, Berlin 123.90, Dunaj 57.25, Stockholm 77.70, Oslo 75.70, Kobenhavn 67.30, Praga 12.9150, Varšava 58.30, Atene 2.92, Bukarešta 3.05.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 380 — 382, 7% investicijsko 75 — 77, 8% Blair 75 — 76, 7% Blair 66—67, 4% agrarne 47—48, 6% begluške 65 — 66.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 380 — 381, za marc, april, maj, junij 380 do 382, 7% investicijsko 75 — 77, 7% Blair 66.625 — 67, 8% Blair 74 — 75, 7% Drž. hipotekarna banka 70.50 — 72, 6% begluške 64 — 65; delnice: Narodna banka 5600 den., Priv. agrarna banka 260 — 262, Trboveljska 122 — 125, Šećerana Osijek 150 den.

Beograd. Vojna škoda 379 — 380 (380, 377), za februar 378.50 — 380 (378), za marc 379.50 — 380.50 (381, 378.50), 8% Blair 76 bl., 7% Blair 66.25 — 67, 7% Drž. hipotekarna banka 73 bl., Narodna banka 5400 — 5450 (5450), Priv. agrarna banka 259 — 261 (262, 257.50).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.30, Državne železnice 24.40, Trboveljska 14.98, Alpine-Montan. 11.20

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 18. februarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 96.6250, za julij 90, za september 88.25; **koruza:** za maj 85.6250, za julij 80.1250.

+ **Ljubljanska borza** (18. t. m.) Tendenca za žito čvrsta. Zaključena sta bila dva vagona pšenice. Nudi se (vse franko nakladalna postaja): **pšenica:** baška 79 kg, po 135 — 138; banatska, 87 kg težka po 132 — 133; **oves:** bosanski 105 — 110; **koruza:** baška po 77.50 — 80; banatska po 75 — 76; **moka:** baška in banatska »0« po 215 — 235; baška »2« po 200 — 220; baška »5« pa po 180 — 200; **otrobi:** baški debeli 105 — 110.

+ **Novosadska blagovna borza** (18. t. m.) Tendenca je bila mirna. Promet srednji. **Pšenica:** baška potiska in slavonska 132 do 134, baška in sremska 125 — 128; banatska 123 — 128. — **Rž:** baška 122.50 do 125 — **Ječmen:** baški in sremski, 65/66 kg 120 — 122.50, jari, 67/68 kg 132.50—137.50. — **Koruza:** baška in sremska 70 — 72; banatska 67—69. — **Moka:** baška in banatska »0gg« in »0gg« 197.50—220; »2« 177.50—200; »5« 157.50 — 180; »6« 140 — 155; »7« 115 — 120; »8« 85 — 90. — **Otrobi:** baški in sremski 82 — 84; banatski 81—83. — **Fižol:** baški in sremski beli 132.50 do 137.50.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« v Šiški. — Telefon 33-87.

V torek, sredo in četrtek ob 7. in 9. film, ki se odigrava na potniškem parobrodu na potu v Ameriko

Hotel na Oceanu

Po romanu od Gnie Kaus. V glavnih vlogah:
GEORG BRENT, CITA JOHANN
Paramountov film v nemškem jeziku.
V dopolnilo nov Foxov zvočni tednik in šaloigra »Bety Boop«

V soboto! »ESKIMO« V soboto!

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

REPERTOAR

DRAMA.
Začetek ob 20
Torek, 19.: Zaprto.
Sreda, 20.: Sluga dveh gospodov. Sreda.
Četrtek, 21.: Postržek. Četrtek.

OPERA
Začetek ob 20.
Torek, 19.: Netopir. C.
Sreda, 20.: Hoffmannove pripovedke. Gostovanje Josipa Rijavca. Izven.
Četrtek, 21 ob 15.: Dorica pleše. iDjaška predstava po znatno znižanih cenah. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20
Torek, 19. ob 20.: Veseli kmetje. Premiera. C.
Sreda, 20.: Vijolica z Montmartra. A. Gostovanje Erike Druzovičeve.

vzbuja zanimanje in sočutje. Živo sta podana tudi Mirabeau in Beaumarchais. Igra ima nekoliko močnih prizorov in kaže veliko notranjo napetost, poleg tega pa ima tudi dokaj epičnega elementa, ilustrativne vsebine in statičnih postav. Sodeluje okrog 80 oseb. V naslovni vlogi nastopa odlična češka umetnica Mila Pačova, ki vodi svojo junakinjo od muhaste igravosti do akcentov energične in trpeče resnosti. Zdeněk Štepanek je v vlogi Ludvika mogočno sugeriral, kako bedno je lahko dostojanstvo in kako dostojna beda. Odlična sta bila tudi Vydra kot Mirabeau in Kohout kot Beaumarchais. **M. O—kova** (Praga).

Poljska nagrada za mlade pisatelje. Poljska Literarna akademija je sklenila, da podeli letošnjo »nagrado za mlade« pesniku Jalu Kurku. Ta nagrada je namenjena pisateljem, ki še niso dopolnili 30. leta in znaša 3000 zlotih. Kurek je po rodu iz Krakova in je že l. 1925 objavil svojo prvo knjigo. V mladem poljskem slovstvu zastopa sodobno romantiko.

Emila Ludwiga Razgovori z Masarykom izidejo v kratkem v Amsterdamu. Sočasno z nemškim izvirnikom izide v Pragi češki prevod.

Revija
ŽIVLJENJE IN SVET
POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 Din
SEGAJTE PO DOBREM ŠTIVU!

Smrt iz vesoljstva

Kozmični vplivi na umrljivost zemljanov

Zdravniki so že davno ugotovili, da se smrtni primeri ob nekih dnevih še posebno pomnožijo. Pravega vzroka za ta pojav še ne morejo z gotovostjo navesti, pač pa domnevajo že dolgo, da je v zvezi z dogodki na soncu. Kratke, toda močne erupcije na sončni površini, ki jih mi opazimo v podobi sončnih peg, imajo prav gotovo odločilen vpliv na vremenske spremembe, te pa zopet učinkujejo na ljudi, ki so posebno občutljivi za te spremembe, na bolezni in na umrljivost. Drobni delci, ki derejo ob erupcijah iz sončne notranjosti v sončno atmosfero, dosežejo pod nekimi pogoji zemljo in povzročajo tu takozvane elektronske vdore, ki jih doznamo pred vsem kot motnje zemeljsko magnetskih polj.

Iz zadnjih let so posebno zanimivi poskusi in raziskave, ki so jih napravili od 1. jan. 1928 do 31. dec. 1934 v Kodanju in Curihu. V Kodanju so proučili v tem času 36.000 smrtnih primerov, v Curihu pa 4000. Obe mesti sta oddaljeni 1000 km drugo od drugega in podobni izsledki v obeh govore seveda že od vsega početka za iste, zunanje, kozmične vplive. In res so v obeh mestih ugotovili izrazito perido 27 dni, v kateri število smrtnih primerov narase. Ta perioda pa je znana zvezdoslovcem kot rotacijska perioda sonca in geofizikom kot perioda motenj v zemeljskem magnetizmu, zemeljskih električnih tokih in polarnih sojev.

Skoraj istočasno z elektronskimi vdori in po njih povzročenimi »magnetskimi viharji« je opaziti po podatkih iz obeh mest porast smrtnih primerov zaradi živčnih bolezni, bolezni čutil in duše, kratko potem dosežejo višek samomori in smrti zavoljo bolezni v žilju. Porast smrti zavoljo smrti v dihalih doseže svoj višek nekoliko dni pozneje. Krivulje iz Kodanja in Curiha se v tem popolnoma skladajo. Te sončne erupcije in električne invazije določajo pa samo čas za sprožitev smrtnih primerov, ne njih števila.

Ekspresno britje

brez čopiča — brez mila — brez vode.

Prodajajo:

Ljubljana: Gregorič; Maribor: Pečar; Zagreb: drog. Laškon; Split: drog. Štambuk; Beograd: parf. »Ita«; Zemun: parf. Pisker; Novi Sad: drog. »Soa«; Niš: lekarna Jelić; Skoplje: drog. Sokov.

Sneg na Tirolskem

Na Tirolskem je zapadlo letos toliko snega, da ga morajo z lopatami kidati, ker bi ostale drugače hiše do streh v njem

Kralja kuharjev ni več

Umrl je mož, ki je izučil tri četrtine kulinaričnih umetnikov na svetu

V 89. letu starosti je umrl v svoji vili v Monte Carlu, ki mu jo je svoječasno darovala Ritzova družba za odpočitek, znani »kralj kuharske umetnosti« Auguste Escoffier. Nešteto je imenitnih jedi, ki jim je bil izumitelj in ki so ga napravile slavnega po vsem svetu, med njimi posebno »Mellbina breskev«, ki jo je imenoval po sloviti avstralski pevki, cela kopica je njegovih knjig, iz katerih se mojstri in učenci kuharske stroke učijo, kako se pripravljajo jedi, da so tudi duši, ne samo želodcu v veselje. Francosko kuhinjo je udomačil po svetu nemara še bolj nego njegovi, nič manj slavni predhodniki.

Escoffier se je rodil 1846. in je začel svojo kuharsko kariero v starosti komaj 13 let v majhnem restavrantu, ki ga je imel njegov stric v Nici. Ni trajalo dolgo in je ta gostilna dobila pravi mednarodni sloves. A že šest let pozneje je mladi Escoffier, ki se je bil med tem časom neprestano učil in izpopolnjeval v svoji stroki, prišel v Pariz, kjer se je začela njegova kariera. Od vsega početka je ta sovražnik množestvenega dela v vsakem področju dajal svoji fantaziji prosto pot in izumljal kuharske umetnine, ki so mu morale dopašati hvalo celo ljudi, ki jim sicer do res dobro pripravljene jedi ni mnogo.

L. 1870. je prišel za kuhinjskega šefa generalnega štaba v Metz, prisostvoval je v tej funkciji vsem bitkam okrog tega mesta in je padel Nemcem kot ujetnik v roke. Njegova knjiga »Spomini kuharja renske armade« s humorjem opisuje vsakovrstne pripetljaje, ki so se mu dogodili v tej vojni. Kakor je bil v svojem poklicu neutruden in celo pedanten, tako šegav in globoko izobražen je bil namreč v ostalem življenju.

L. 1880. se je zvezal z Ritzem, ustanoviteljem najbolj znamenitih hotelov po metropolah sveta. Za dober del te znamenitosti se morajo zahvaliti baš Escoffieru in njegovi spretnosti. Po vrsti je vodil kuhinje in sodeloval v ravnateljstvih najraznovrstnejših luksuznih hotelov po vseh evropskih prestolnicah in tudi v Newyorku, vodil je kuhinje cele kopice vladarskih rodbin v Evropi, pri vsem tem pa si je vzel še dovolj čas za pisanje svojih knjig in za izobrazbo naraščaja. V 40 letih je namestil okrog 2000 francoskih kuharjev po vseh delih sveta, izučil je baje 75 odstotkov vseh vodilnih kuhinjskih šefov v Evropi in Ameriki. L. 1919. ga je francoska vlada počastila z redom častne legije. Takrat mu je priredil Herriot banket, na katerem je osebno kuhal za slavljenca.

Sven Hedin — 70 letnik

Danes obhaja 70letnico rojstva eden najznamenitejših svetovnih potnikov in raziskovalcev, Šved dr. Sven Hedin. O jubilantu, ki se mudi ob svojem slavju z neko odpravo na Kitajskem, poročamo v »Jutru« na drugem mestu

NEKAJ ZA VSE

Ocenjevanje živil po njih kalorijski vrednosti je enostransko. 100 g mesa brez tolšče daje n. pr. 111 kal., tolstega mesa 360 kal., krapjega mesa 152, sardin v olju 218, jajc 168, mleka 67, masla 761, emendolskega sira 419, žemelj 265 in navadnega kruha 220 kalorij. A vendar je kruh boljše živilo nego maslo, ker ima kruh tudi mnogo ogljikovih hidratov in beljakovine, maslo pa skoraj samo tolščo. Najboljša je še vedno mešana hrana.

*

Žolčni kamni se pojavijo le izjemamo pred 20. letom.

*

Desni srčni prekat deluje le pol toliko kolikor levi.

*

Kadar mišice po sportu ali delu narasejo, se odebelijo pač posamezna mišična vlakna, njih število pa se ne zveča.

Roosevelt zvišuje uradnikom plače

Prezident Roosevelt je te dni podpisal ukaz, s katerim se postavlja izven zakona zadnja uredba o znižanju ameriških uradniških prejemkov. Ta uredba je svojčas prikrajšala uradnike za 15 odst. plače. Zveznim uradnikom Zedinjenih držav se torej v kratkem obetajo boljši časi.

Brez predujma ni smrti

Posrečena šala na odru pariškega gledališča

Ves Pariz se smeje smoli, ki jo je imel ravnatelj nekega majhnega gledališča v francoski prestolnici. Mož je enemu svojih najbolj sposobnih igralcev odklonil predjem. Zvečer sta igrala skupaj v neki igri, v kateri bi moral ravnatelj kot glavni junak svojega tekmeca, baš tega igralca, položiti s strelom iz pištole na tla. Toda orožje je odpovedalo — slučajno? — ravnatelj se je razburil, vsa igra bi bila lahko skvarjena. Toda kot priseben mož se je hitro zbral in zavpil: »Zgrešil sem, toda smrt ti ne uide.« In v istem trenutku je navalil z mečem na nasprotnika. Naletel je pa slabo. Igralec je bil izvrsten sabljač in mu je že v prvem spopadu izbil meč iz rok. Občinstvo je bilo navdušeno nad naturalistično silo igre, ubogi ravnatelj je pihal od jeze, pograbil je stol, mizo, karkoli mu je prišlo v roke, samo da bi nasprotnika pobil. Vse zaman, nasprotnik se mu je spretno izmikal. Končno je zavpil ravnatelj ves razjarjen: »Da bi vam strela! Ali se vam bo končno zljubilo umreti?« Igralec pa je imel en sam odgovor: »Ali dobim svoj predjem?« Nekaj časa se je ravnatelj upiral in boril dalje, ko je pa videl, da pričenja občinstvo nekaj slutiti, je dejal: »Dobite!«, nakar se je dal igralec brez upora zgrabiti za vrat in »zadaviti«. Naslednjega dne je pa resnica vendarle prišla v javnost...

Mati prosi milosti za sina

Hauptmann v celici smrti — Guvernanta Betty Gow zopet v Lindberghovi hiši

Iz New Yorka poročajo, da se je branitelj obsojenega Hauptmanna pritožil proti krivdoreku porotnikov na način, ki lahko zavleče Hauptmannovo justifikacijo za celi dve leti. Obenem so nalepili širom Amerike proglas, v katerem sporoča obsojenec javnosti, da je popolnoma nedolžen. Ker je tudi brez sredstev za nadaljevanje svojega procesa, apelira na javnost, naj mu priskoči na pomoč z denarno podporo. Zaključek procesa bo imel za nekatere priče še neprijetne posledice. Proti štirim pričam, ki so hotele pričati ugodno za Hauptmanna in so jim dokazali, da so v zmoti, bo državno pravdništvo uvedlo sodni postopek. Prav tako se bo mogel zagovarjati župnik Burns zaradi izjave, da je l. 1932 spovedal moškega, ki je izjavil, da je ugrabil Lindberghovega otroka. Newyorška policija pa je spustila v javnost vesti, da je že dolgo poučena o človeku, ki je pomagal Hauptmannu pri ugrabljenju polkovnikovega prvorojenca. Tega Hauptmannovega pomagača je videl Lindbergh na pokopališču v Bronxu in zdaj so mu na sledu.

Mati obsojenega Hauptmanna, ki živi na Saškem v Nemčiji, je poslala predsedniku Zedinjenih držav Rooseveltu prošnjo za pomilostitev njenega sina. V prošnji navaja, da je izgubila v vojni moža in dva sina. Roosevelt pa je prošnjo odklonil iz razloga, ker je bil Hauptmann obsojen na podlagi zakona, ki velja v državi New Jersey, ne pa v vseh zveznih državah Amerike.

Po izrečeni sodbi so dobili ameriški reporterji dovoljenje, da smejo govoriti s Hauptmannom. Nekdo ga je vprašal, če se boji smrti. Hauptmann mu je odvrnil: »Ne bojim se je! Tudi vi ne bi se je bali, če bi imeli čisto vest kakor jaz!«

Pri vsem tem pa se Amerika živo zanima za Hauptmannovo usmrtitev. Vzklicno sodišče v New Jerseyu, ki se bo v Hauptmannovi zadevi sestalo 14. maja, je doslej prejelo že 30.000 prošenj oseb, ki bi rade prisostvovale usmrčenju obsojenca. Neki ameriški gledališki ravnatelj je sodišču v Flemingtonu napravil ponudbo za odkup stolov, na katerih so sedeli porotniki med procesom. Ponudil je zanje tisoč dolarjev. Seveda je sodišče odklonilo to sramotno ponudbo, ki priča, da se v Ameriki dela kupčija iz vsake reči.

V ameriški javnosti je zbudilo precejšnjo pozornost dejstvo, da je Lindberghova žena angažirala Betty Gow, ki je nastopala kot priča v flemingtonskem procesu, za pestunjo polkovnikovega drugorojenca. Pestunja je v zvezi s to službo izjavila ameriškim novinarjem, da se čuti presrečno zaradi zaupanja, ki ga ji je izkazala ga. Lindberghova, ko jo je ponovno angažirala za guvernanto.

Bogastva Antarktide

Veliki zakladi v zemlji in morju — Edinstvena smučišča

V Melbourneu je znani polarni raziskovalec Douglas Mawson govoril o gospodarski bodočnosti Antarktide. Poudaril je, da so že dosedanja preiskovanja ogromne, 10 milijonov kvadratnih kilometrov obsegajoče zaledenele celine pokazala, da so v njenih tleh bogati naravni zakladi, med drugim tudi zlata. Morja, ki jo oblivajo, so najbogatejša na svetu, kar se tiče živalstva. Rib, kitov, pingvinov, tjulnjev v njih kar mrgoli, na celini je tudi dosti belih lisic in drugih živali. Antarktida ima edinstvene terene za smučanje in druge panoge zimskega sporta, že zavoljo njih bi bilo vredno, da bi organizirali med prebivalci Južne Afrike in Južne Amerike obiske v te kraje, kakor jih danes prirejajo proti Severnemu rtu. Stalni viharji, ki vejejo v antarktičnem ozemlju, bi se dali izkoristiti za gradnjo električnih central na veter, ki bi dajale tem krajem električno silo, luč in toploto, kar bi jih napravilo ugodne za naselitev. Mawson je dal še več nasvetov te vrste, kako izkoristiti v gospodarskem pogledu možnosti, ki jih nudi Antarktida.

Po njegovem mnenju bi morala to vprašanje vzeti v roke posebna vsebritska uprava, ki bi združila pod svojo oblastjo vse doslej odkrite antarktične predele. Baje je ta načrt že v pripravi in je možno, da bo Antarktida vsaj kolikor reflektira Britska nanjo, v kratkem postala samostojno kolonialno področje.

Že drugič je ušel smrti

Kapitan Herbert T. Wiley, poveljnik »Macona«, ki se je po čudežnem naključju otel že pri katastrofi »Acrona« ter si je drugič otel življenje pri nesreči »Macona«

Veleslepar na dražbi

Izkupiček za prodane predmete je dosegel samo 10.000 frankov

Pogled v dvorano hotela »Drouot«. Na levi vidimo smuči in smuške palice Staviskega

V pariškem hotelu »Drouot« so imeli prošli teden viharen dan. Navzlic dežju, ki je lil iz oblakov, je stalo na ulici na stotine ljudi, ki so z gnečo na cesti ovirali promet. Ta množica se ni zmenila za mimo brzeče avtomobile, ki so brizgali blato daleč naokoli. Vsak je pritiskal dalje, da bi čim prej stopil v dvorano št. 17, kjer je čakala na začetek dražbe zapuščina Aleksandra Staviskega.

Vse skupaj je napravljalo vtis žalostnega sejma. V dvorani je bilo nekaj stolov, pred njimi pa so bile razvrščene reči, ki so jih nabrali v sleparjevih stanovanjih. Zunanja slika dražbi namenjenih predmetov je očitovala slabega režiserja. Vse je bilo zmešano, obleke poleg kuhinjskega posodja, slike med perilom. Na prvi pogled se je tudi videlo, da interesentov ni zbralo skupaj zanimanje za dražbo, marveč želja po senzaciji. Med ljudmi je bilo nenavadno mnogo žensk, zlasti deklet. In med njimi tudi nekaj tucatov mrkih in temnih obrazov, o katerih je obiskovalec lahko takoj uganil, da niso prišli kupovat, marveč samo oprezovat, kdo bo kaj kupil... To je bila nekdanja garda Staviskega.

Pohištvo so prodali po sramotno nizki ceni, neko hladilno omaro in tri radijske aparate je dobil interesent skoro zastonj. Šele ko je prišlo na vrsto posodje, se je živahnost nekoliko stopnjevala, v element pa je prišla publika, ko so začeli izklicevati cene za vrhnjo in spodnjo obleko. Kravate in manšetni gumbi so dosegli najvišjo ceno. Veliko zanimanje so zbujale Staviskega smuči in kožuh, ki ga je imel na sebi, ko se je peljal v Chamonix. Otroške smuči sleparjevega sina in hčere je kupila bivša guvernanta otrok, Lefrancoiseva za 80 frankov. In izklicevalec je priložil še belo-rdeče popleskano ladjo, ki je ležala pod goro obleke in perila. Dejal je: »Nate še to povrhu, saj tega sploh ne bo mogoče prodati... »V dveh urah je bila dražba končana, nekdanji ponos Staviskega stanovanja raztepen na vse vetrove, izkupiček pa je dosegel komaj borih 10 tisoč frankov.

Avtomatičen policijski pes

Vankamoskop, nova priprava za izsledovanje zločincev

Londonske »Times« pišejo povsem resno da je neki kanadski policijski uradnik izumil pripravo, ki omogoča zasledovanje zločinca po njegovem osebnem duhu.

Doslej so razkrinkavali zločince pretežno na podlagi prstnih odtisov, kajti nista dva človeka na svetu, ki bi imela enake prstne odtise. Kanadčan pa je ugotovil, da diši tudi vsak človek drugače nego kakršenkoli drugi človek. Na tej ugotovitvi je zgradil svojo pripravo, ki jo imenuje »vankamoskop«. Kakor se pri iskanju prstnih odtisov potresejo sumljiva mesta s praškom, ki omogoča, da stopi prstni odtis jasno na dan, tako potresa kanaski kriminalist sumljiva mesta z drobnim kemičnim praškom, potem gre pa s svojo pripravo sem in tja in na stekleni plošči se pojavi »spektrum«, ki je vsakokrat drugačen, kakor pač človek diši. Po določenih črtah spektra se da sestaviti kriminalistični sistem, ki obsega na deset tisoče raznih kombinacij.

Policije ne bi imele po mnenju izumitelja druge naloge, nego da bi vodile v svojih arhivih te spektre vseh zločincev in tudi normalnih ljudi, kakor delajo to danes s prstnimi odtisi. Če bi se zgodil kje kakšen zločin, bi stopil na kraju dejanja v akcijo vankamoskop in v nekoliko trenutkih bi pokazal spektrum, ki bi zločinca izdal.

ANEKDOTA

Nekoč so v neki družbi trdili, da je nekatere Liebermannove slike napravil Lesser Ury. »To me nič ne zanima, če ljudje govoričijo, da so moje slike Lesser Uryjeve,« je izjavil Liebermann, »a če bi Lesser Ury trdil, da sem njegove napravil jaz, bi ga tožil.«

Rumunski Landru

V Bukarešti zbuja ogromno pozornost slučaj bivšega sodnika Bastie, ki je umoril svojo gospodinjo Viktorijo Boicu. Stvar se razvija v senzacijo, katere ni nihče pričakoval.

Bastia je priznal umor ter povedal, da je storil zločin v pijanosti. Toda ko so začeli raziskovati stvar, so našli na vrtu Boice truplo ženske, ki jo je bil ondu nekdo zakopal. Sodna komisija, ki je bila o tem obveščena in pozvana na kraj, da ugotovi podrobnosti, je dognala, da je ležalo truplo že kakšna štiri leta v zemlji. To odkritje je povzročilo velikansko razburjenje in v Rumuniji se splošno govori, da je Bastia navaden morilec, ki je spravljal ženske na drugi svet kakor francoski zločinec Landru. Sumijo, da ima mož na vesti še nekaj drugih žrtev, zaradi česar so oblasti uvedle natančno preiskavo.

Zaklad iz antike

Iz Taškenta poročajo, da so odkrili v Uzbekistanu v zemlji vrč iz žgane gline. Vrč je bil do roba napolnjen z zlatimi novci, ki jim cenijo starost na 450 do 480 let pred našim štetjem. Med zlatniki je tudi več kitajskih cekinov.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ

da je podlegel znani zračni kapitan Flemming, ki je vodil »Zeppelina« večkrat čez Ocean, v Friedrichshafnu operaciji v trebušni votlini;

da je cestna železnica na Dunaju znižala tarifo za kratke vožnje na vseh svojih progah;

da obhaja te dni 75 letnico rojstva baron Vladimir Giesl, nekdanji avstro-ogrski poslanik v Srbiji, ki je izročil v imenu izginole habsburške monarhije srbski vladi l. 1914. vojno napoved;

da bo bivši francoski generalissimus Weygand najbrže imenovan za generalnega rezidenta francoskega Maroka;

da je viharno morje te dni odtrgalo na obali Finske ledno grudo z 200 ribiči, za katerimi so poslali letala;

da se je ruski letalec Golubov izgubil med poletom nad rusko tundro;

da sta prispela Kentski vojvoda in princesa Marina na svojem poročnem potovanju na Haiti in da so mlado dvojico ob prihodu v Ameriko pozdravljala letala Zedinjenih držav.

Točno plačuj »Jutru« naročnino

Varuj svojcem zavarovalnino

VSAK DAN ENA

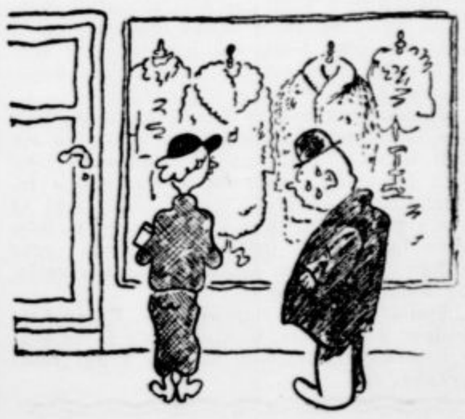

Žena: »Poglej, možiček, ta krasni plašč v izložbenem oknu! Ali nimaš občutka, da je danes zelo mrzlo?«

Mož: »Plašč vidim, toda občutka mraza nimam, prej bi dejal, da mi je vroče.«

Ponos

perice in gospodinje je lepo, belo perilo, ki ga dá le

Riviera- terpentinovo milo

Zahtevajte ga povsod!

SPORT

Kako je bilo na 18 km

Neugodno vreme — slabe maže — ostra konkurenca

Strbske Pleso, 15. februarja.

Danes se je tukaj izvedel tek na 18 km. Vreme je bilo skrajno neugodno. Brila je močna burja, ki je nosila droben gost sneg. Preko noči je zapadlo nad 30 cm novega snega, snežilo pa je tudi med tekmovanjem. Ob času starta, ki se je vršil ob 10. pod skakalnico, je bilo vreme še slabše. Mraz je dosegel 20 stopinj in burja je brila tako močno, da je bilo skoro nemogoče biti na prostem. Kljub vsemu temu smo startali. Prve številke so imele najslabše pogoje, ker je bila proga povsem zasuta.

Proga 18 km.

Proga je vodila okoli jezera Strbske Pleso pod letoviščem v strmih smukih in zopet na drugi strani doline po skoro 5 km dolgem vzponu do Popradskega Plesa, nato zopet po strmih smukih in velikem vzponu nazaj k skakalnici. Višinska razlika, ki jo je bilo treba naenkrat premagati, je znašala 350 m, skupno vse strmine pa približno 650 m. Proga je bila zaradi novega snega in velikih vzponov ter strmih smukov dokaj težka, ker je vzela vsakemu tekmovalcu prekomerno energije.

»Zamazali« so se.

Naši tekmovalci, 8 po številu, so startali po že objavljenem vrstnem redu. Največjo smolo s številko je imel Šramel (10), ki itak ni najboljši tekač. Sneg se je močno prijemal smuči, s čimer je bilo vse izgubljeno. Poleg tega je moral Šramel startati na novih smučeh, ki so bile težke in neelastične. Zelo velika umetnost je bilo današnje mazanje. V tem so slabo odrezali tudi Smolej, Bervar in Baebler. Drugi so šli v svoji običajni formi in tudi mazali so dokaj dobro. Da je bilo naše mazanje tako ponesrečeno, je bila krivda pač v slabih prometnih vozilih, ki so oskrbovali promet do Strbskega Plesa. Prispeli smo četrt ure pred startom v samo letovišče, a start se je izvedel pod skakalnico, ki leži deset minut daleč. Na »premazanje« odnosno izboljšanje maže ni bilo misliti.

Srednjeevropci uspešni.

Še pri nobenem tekmovanju FIS se niso Srednjeevropci tako lepo zrinili v plasmentu med severnjake, kot danes. Odlični Nemci Motz, Bogner, Leupold, vztrajni Čehoslovak Musil in Avstrijec Rudi Matt so severnjake povsem presenetili. Poudarjati moramo, da so se nekateri Norvežani dokaj »zamazali«, zaradi česar so se uvrstili šele po 17. mestu, odlični Finec Liikanen pa šele na 21. mesto za Nemcem Zellerjem in češkim Nemcem Berauerjem.

Jugoslovenski tekmovalci.

Naši so se kljub navedenim težkočam še dobro uvrstili, če pomislimo na močno in številno konkurenco. Prijavljenih je bilo 315, a startalo je 219 tekmovalcev. Smolej je kljub slabi maži ostal za 39 sekund za Knapom, ki je bil v odlični formi. Oba sta v tem teku prekosila dokaj dobrih tekačev, med njimi Šimunka, Lukeža, Bronislava Czecha, Stanislava Andreja Maruszaža itd. Tudi Dečman je absolviral enega svojih najboljših tekov in je bilo na cilju videti, da bi še veliko več zmogel. Nekoliko slabše je tekel Janša, kateremu je maža odpovedala. Zaostal je za Dečmanom 53 sekund. Jakopič, Baebler in Bervar so potrebovali manj od dveh ur, kar Šramlu ni uspelo.

Še nekaj rezultatov.

Glavne rezultate smo objavili že v svoji brzojavni vesti v soboto. Kot prvi Jugosloven se je plasiral na 54. mestu Knap v času 1:48, sledil mu je na 56. mestu Smolej 1:48:32. Prvi Rumun Kloeckner je zasedel s časom 1:49:21 62. mesto. Dvakratni jugoslovenski prvak František Šimunek je prišel šele na 77. mesto v času 1:52.09. Tretji Jugosloven je bil Dečman Polde na 87. mestu s časom 1:53.05, na 89. mestu pa mu je sledil Janša Jože 1:53.56 96. mesto je dosegel Jakopič Albin 1:54.39, drugo mesto po 100. tekmovalcu pa Baebler Leo 1:55.29. Kot 106. je rezal cilj Bervar Nani 1:56.45 in zadnji Jugosloven je bil Šramel Bogo na 151. mestu v času 2:07.35. Zadnji tekmovalec je potreboval za progo 3:07.29 in se je plasiral kot 211.

Točke za kombinacijo.

Istočasno se je teklo tudi za kombinacijo ter so dobili: 1. Hagen (Norveška) 240 točk, 2. Hoffbakken (Norveška) 225, 3. Motz (Nemčija) 214.5, 4. Roen (Norveška) 211.5, 5. Bogner (Nemčija) 201, 6. Valonen (Finska) 200.25, 7. Matt (Avstrija) 198, 8. Vinjarengen (Norveška) 195, 9. Berauer (HDW) 189, 10. Gorski (Poljska) 178.50, 11. Julen (Švica) 174, 12. Hauser (Avstrija) 171, **44. Dečman Tone 130.5, 47. Jakopič Albin 124.5, 52. Baebler Leo 121.5, 68. Šramel Bogo 72.** Za kombinacijo se je plasiralo 95 tekmovalcev.

Jutri bodo skoki za kombinacijo. Seveda je veliko vprašanje, ali se bo skakalo, ker po tem stanju vremena ni niti misliti na skoke. Skakalnica je zavita v gosto meglo, burja brije po njej, kakor le v visokih planinah. Ni mogoče videti 20 m daleč. Jutri zjutraj se bo sestala komisija, ki bo ugotovila, ali se bo skakalo ali ne. (V nedeljski številki smo prinesli brzojavno poročilo o teh skokih, ki so se vendarle vršili, toda ob zelo neugodnem vremenu. Op. ur.)

50 km šele danes

Tatranska Lomnica, 18. februarja, b. Zadnja točka FIS tekem tek na 50 km je postala žrtev vremena. Ponoči je divjal tak vihar, ki je ruval drevesa in napravil veliko škodo. Uničil je tudi električne vode, tako da je v hotelih nastala tema, kar je povzročilo celo nekaj panike med gosti. Zjutraj je vihar sicer ponehal, vendar pa na tekmovanje ni bilo misliti. Markacije na progi so vse izginile. Vodstvo tekem se je zaradi tega odločilo odgoditi tek na 50 kilometrov na jutri v torek. Prijavljenih je 136 tekmovalcev, startalo pa bo le 59.

LZSP (službeno). Sklepi 17. redne seje Verificirani so za SK Reko Mrzlikar Jakob, Tičar Marjan, Dular Anton za Sm. K. Ljubljano Lombar Franc in Dekleva Milan, za smuški odsek SPD Zagorje Priman Iv. JZSS je potrdil skakalnico v Zagorju. JZSS je izdal nekatere pravilnike v novi izdaji. Skupino teh pravilnikov, to je Pravila JZSS (verifikacijski, sodniški in učiteljski pravilnik), tekmovalni pravilnik za tek in skoke, tekmovalni pravilnik za smuk in slalom in tabele za kombinacijo in skoke naj si nabavijo vsi klubi, ki so člani saveza. Skupina stane 50 Din. Savez zahteva tudi, da si nabavi vsak savezni sodnik za tek, smuk in slalom po en pravilnik za te panoge in pravila, sodnik za skoke pa še tabele, sicer ne more dobiti legitimacije. Tekmovalcem, ki žele startati na prireditvah Sokola kraljevine Jugoslavije, bo JZSS dovolil start, vendar le tedaj, ako zaprosijo predhodno startno dovoljenje.

Gorenjski zimskosportni podsavez na Jesenicah razpisuje za 24. t. m. na Rožci nad Jesenicami prvenstveno podsavezno tekmovanje v alpski kombinaciji (smuk in slalom). Program: v nedeljo ob 9. slalom s startom in ciljem na Rožci, nato smuk. Slalom se oceni posebej, kakor tudi smuk posebej in oboje za kombinacijo. Splošna določila. Vsa tekmovanja se vrše po pravilih in pravilnikih JZSS. Prijavnina znaša Din 5 za tekmovalca, katero je skupno s prijavnico poslati na predpisanih saveznih prijavnicah najkasneje do 22. t. m. na naslov: Jože Činkovic, Jesenice (Gorenjsko). Žrebanje se vršil v petek 22. t. m. ob 20. v restavraciji g. Legata na Jesenicah. Delegate klubov pozivamo, da prisostvujejo pri žrebanju. Vsi tekmovalci morajo biti na Rožci najkasneje 24. t. m. ob 7. zjutraj. Razglasitev rezultatov in razdelitev priznanic ob 17. v hotelu »Paar« na Jesenicah. Prvak v alpski kombinaciji dobi poleg naslova »Alpski prvak GZSP« za sezono 1934-35 še diplomo. Istotako se podeli častni naslov prvaku GZSP v slalomu in smuku.

JZSS poziva sodnike na ozemlju ljubljanskega podsaveza, da dvignejo sodniške legitimacije med uradnimi urami v savezni pisarni. Istotam dobe tudi pravila in pravilnike JZSS proti plačilu Din 25.

ISSK Maribor (nogometni odsek) naproša vse klube, da pošiljajo vse dopise le na naslov: I. Konič, Maribor, Marijina ulica 24.

Koturaški podsavez Ljubljana. Seja upravnega odbora drevi ob 20. v gostilni pri »Amerikancu«. Na dnevnem redu je poročilo o savezni skupščini ter določitev občnega zbora.

Tekmo v smuškem teku na 18 km za prvenstvo Celja razpisuje SK Celje za nedeljo 24. t. m. Tekmuje se po pravilih JZSS in imajo pravico starta vsi verificirani člani JZSS, ki se izkažejo z verifikacijsko legitimacijo. Start in cilj pri Celjski koči. Start ob 10.30. Žrebanje startnih številk pol ure pred startom v Celjski koči. Prijave se sprejemajo do 23. t. m. na naslov SK Celje, Feri Pleteršek, Celje, katastrska uprava. Prijavnina 10 Din. Zmagovalec prejme naslov »Prvak Celja v smuškem teku na 18 km za l. 1935.« in častno rilo, drugi in tretji diplomo. Najboljši tekmovalec SK Celja prejme naslov prvaka kluba in častno darilo, drugi in tretji diplomo.

Smuška sekcija SK Celja. V torek 19. t. m. ob 19. bo v garderobi na Glaziji sestanek smuške sekcije. Opozarjajo se vsi člani, da se zanesljivo udeleže sestanka.

Skakalna tekma na dr. Kugyjevi skakalnici v Liscah pri Celju, ki je bila zaradi slabih snežnih razmer 10. t. m. odpovedana, bo v nedeljo 24. t. m. Posebni razpisi se ne bodo več razpošiljali. Ta tekma bo ena najzanimivejših, ker se je poleg celjskih prijavilo tudi lepo število tekmovalcev iz Ljubljane, Maribora in Gorenjske ter najboljši avstrijski skakači.

Smučarski klub Ljubljana razpisuje za 24. t. m. tradicionalno medklubsko tekmo v smuških skokih »Rovanov memorial« na skakalnici na Bledu. Tekmuje se po pravilniku JZSS ter opozarjamo, da tekmuje vsak tekmovalec na lastno odgovornost. Prvi trije premejo v trajno last pokale. Prijave sprejema do 23. t. m. g. Franjo Kopřiva, Ljubljana, Aleksandrova cesta 14, palača Trboveljske prem. družbe. S prijavo vred je poravnati prijavnino 10 Din za tekmovalca. Čas žrebanja in start se objavita naknadno.

ASK Primorje (nogometna sekcija): Danes ob 18.30 in 19.30 cross-country za ligo in rezervo.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 18.30 seja odbora v lokalu na glavnem kolodvoru. Pridejo naj Lazar, Lukežič, Bergant, Habiht, Roht, Kuret, Škrajnar, Lauš, Prešern. Pozivajo se vsi igrači na današnji trening ob 20. na igrišču. Oblak, Daneu, Ferjan, Kretič, Košenina, Zalokar, Peteln, Derenda, Brodnik, Kariž, Sočan, Loboda gotovo. Službo vršita g. Erlih in Žane. Igralci oddajte opremo.

SK Mars. Danes ob 20. seja odbora. Gotovo vsi v gost. Zajc Mar. na Poljanski cesti. Kdor še ni oddal opreme ali ni poravnal članarine, naj to nemudoma izvrši. Članstvo se opozarja, da se bodo začeli redni treningi.

SK Slavija. Danes ob 20. strogo obvezna odborova seja v restavraciji »Slon«.

SK Reka. Jutri ob 20. strogo obvezen trening igračev prvih dveh moštev v osnovni šoli na Viču.

Sokol

Jezdni odsek Ljubljanskega Sokola. Na izrednem občnem zboru 8. t. m. je podal stari odbor pod načelstvom br. Franketa iz utemeljenih razlogov ostavko. Občni zbor je soglasno izrekel staremu odboru zaupnico z zahvalo, posebno br. Franketu, ki je 25 let načeloval odseku. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji upravni odbor: načelnik: Muravec, podnačelnik Möchtig, tajnik Velepič, blagajnik Kačar, gospodar Cvetrežuk, zastavonoša Kumar, nam. Valentinčič, pregledniki Vodnik in Stupica. Na prvi seji novega odbora sta bila kot zastopnika v ŽJO določena načelnik br. Muravec in tajnik br. Velepič. Bratska društva naprošamo, da pošiljajo dopise na naslov načelnika br. Muravca Franja, davčna uprava, Ljubljana.

Radio

Torek, 19. februarja.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Moj vzpon na najvišji vrh Atlasa (dr. O. Reya). — 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Otroški kotiček (Gašprček — čudežni zdravnik (Gornikove lutke). — 18.20: Primorska kuhinja (ga. M. Žniderič). — 18.40: Nemščina (dr. Kolarič). — 19.10: Pravna ura (dr. Knaflič). — 19.30: Nacionalna ura: Duh znanosti in nacionalne kulture (dr. Albert Bazala — iz Zagreba). — 20: Čas, jedilni list, program za sredo. — 20.10: Glasbeno predavanje: O delih Händla (g. Škerjanc), Radio - orkester izvaja Händlove kompozicije, vmes plošče. — 21.15: Schumannove duete pojeta gdč. Rudolfova in Korenčanova. — 21.45: Čas, poročila, plošče.

ČITAJTE ŽIVLJENJE IN SVET TEDENSKA REVIJA 2 Din ŠTEVILKA

OGLAS

Oficirski dom u Mostaru počev od 1. maja 1935. godine izdaje se pod zakup.

Zainteresovani da se obrate za uslove Upravnom odboru u Mostaru najdalje do 10. marta ove godine.

Za uslove dostaviti 20 Din u novcu ili poštanskim markama.

UPRAVA.

Na križišču centra Ljubljane oddamo v prvem nadstropju

komfortno stanovanje

obstoječe: iz 5 velikih sob in dveh kabinetov, primerno tudi za poslovne lokale. Vprašati je v oglasnem oddelku »Jutra«

Semenski krompir „ONEIDA“

gorenjski, priznano najboljši ter roza krompir »Rožnik« dobavlja solidno in točno

Kmetijska okrajna zadruga KRANJ 1781

Ali trpite na tej bolezni nog?

Prvi znaki so vedno rdeča koža in občutljivost med prsti. Koža med prsti je vlažna, razpokana ali luskinasta z neugodno srbečico, ali pa je bela, odebelela in neprijetnega vonja. Premotrite noge takoj zvečer. Če najdete le enega od teh znakov, okrenite takoj potrebno. Vodi dodajte Saltrat Rodell. Soli izločujejo kisik ter dajo vodi videz neposnetega mleka. Ko pomočite noge v to mlečno kopelj Saltrata, prodre kisik v znojnice in naglo uniči parazite gnojnega lišaja, ki so povzročitelji te nevarne bolezni. Čudovite Saltrat kopeli umirijo in zdravijo utrujene noge in pa. noge, ki pečejo. Z uporabo Saltrat kopeli se omehčajo vsa trda mesta in žulji, ki jih lahko takoj odstranite s koreninami vred. Saltrat Rodell se prodaja z jamstvom uspeha v vseh lekarnah drogerijah in parfumerijah.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Občina Ljubljana — Mestni pogrebni zavod

Dotrpel je v nedeljo najin ljubljeni soprog, oziroma oče, gospod

Vinko Hrovat

sodni nadoficial v p.

Spremili ga bomo v sredo, dne 20. februarja 1935., ob ½3. uri popoldne iz hiše žalosti, Gledališka ulica štev. 12, na njegovo večno domovanje.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 22. t. m., ob ½8. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1935.

Soproga Suzana in hčerka Cenka.

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da je naša ljubljena, dobra mamica, stara mamica in gospa

Rozalija Koštomaj

gostilničarka in posestnica

v starosti 64 let dne 16. t. m. ob 22. uri po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v torek 19. t. m. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Tenarju.

Bukovžlak pri Celju, dne 16. februarja 1935.

Globoko žalujoči

otroci in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Za izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi naše nepozabne soproge, mamice, sestre, svakinje, tete, nečakinje, sestrične, tašče, gospe

Anice Novak

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni pevskemu društvu »Slogi«, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnico na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1935.

Žalujoči ostali

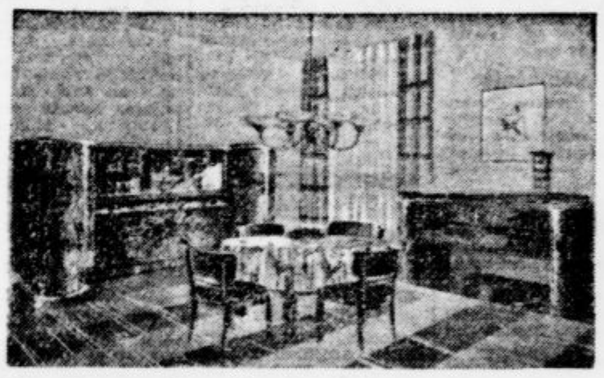

Tvrdka Ignac Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1

priporoča

VSAKOVRSTNO POHIŠTVO

izdelano iz zajamčeno suhega lesa po najnižjih cenah. Kvalitetna izdelava po lastnih in danih načrtih. 1803

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Zapustila nas je za vedno naša nad vse ljubljena mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Fani Battelino roj. Mihevc

dne 17. t. m. po kratki mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 19. februarja 1935., ob ½5. uri popoldne na pokopališče na Viču.

Ljubljana, dne 17. februarja 1935.

Žalujoči: BORIS, sin; BORKA, hčerka, in vse ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Tužnih src naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Lovrenc Pleško

drž. gozdar v pokoju

danes, dne 17. t. m., ob 4. uri zjutraj, v 78. letu starosti, po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 19. februarja 1935., ob ½3. uri popoldne iz hiše žalosti, Tržaška cesta štev. 11, na pokopališče na Viču.

Ljubljana, Cleveland, Bakar, Šibenik, 17. febr. 1935.

Žalujoče rodbine:

Pleško, Albanese, De Cola, Vreček.

L. WOLFF: 25

Pokonci glavo

»Tukaj d'Ormesson. Gospodična Šarlota?«

»Da,« je osupla odgovorila.

»Dober dan. Povejte, ljubo dete, ali ste drevi oddani?«

»Res ne razumem, kako —«

»Ali hočete drevi z menoj večerjati? Prosim, nikar ne recite ne! Kateri čas vam ustreza?«

»Motite se, gospod vikont,« je ogorčeno odvrnila Šarlota. »Z gospodi, ki jih ne poznam, ne večerjam.«

Obesila je slušalo in hitro odšla iz telefonske celice. A vendar, mar ni bilo nekoliko smešno, da je zaigrala užaljeno dvorno damo? Povsod na svetu je samoumevno, da lahko povabiš zalo manekenko na večerjo. Vikont torej ni bil poizkusil ničesar nenavadnega. Zadostovalo bi bilo, če bi bila mlademu Francozu prijazno odgovorila, da je drevi na žalost oddana. A da bi se bila povzpela do takega odgovora, pač ne bi bila smela biti hči pastorja Giseviusa iz Darkehmena.

Šarlota se je jezila na svoje nerodno in zaletelo vedenje.

Ko je pa zvečer odhajala iz trgovine, ji je stopil d'Ormesson naproti.

»Ne zamerite, prosim, da sem tu prežal na vas, gospodična Šarlota,« je rekel ponižno, s čudovito krotkim pogledom. »A moral sem brezpogojno še nocoj govoriti z vami.«

Šarlota je hotela popraviti svojo neprijaznost pri telefonu in ni branila mlademu možu, da je krenil z njo.

»Bojim se, da sem zakrivil majhen nesporazum, gospodična Šarlota.«

Molče je stopala dalje.

»Priznam, da sem bil nekoliko nespameten. Lahko bi si bil mislil, da imate prijatelja, gospodična Šarlota.«

Hotela je ogorčeno vzrojiti, a premagala se je in skoraj z nasmehom odgovorila:

»Nimam prijatelja, gospod vikont.«

»Moj Bog, to je pa krasno!« je navdušeno, čeprav nejeverno vzkliknil d'Ormesson. »A zakaj potem nočete večerjati z menoj, gospodična Šarlota? Ali sem vam tolikanj zoprn?«

»Da.«

Mladi vikont se je veselo zasmejal.

»Ni res, kar pravite, gospodična Šarlota. Zakaj naj bi vam bil zoprn? Zelo prijazen sem, res.« Mahoma se je zresnil. »In ljubim vas, gospodična Šarlota. Od prvega trenutka, ko sem vas zagledal. Bil je tisti znani coup de foudre.«

»Ali se vam ta napev ne zdi predolgočasen, gospod vikont? Meni je atonalna glasba ljubša.«

Francoz se je zamislil.

»Seveda imate prav, gospodična Šarlota. Neroden sem, da nikoli tega. Kdor ljubi, je zmerom smešen.«

»Lahko noč, gospod vikont,« je dejala Šarlota in obstala pred postajo podzemeljske železnice.

»Torej res nočete večerjati z menoj, gospodična Šarlota?«

»Res nočem večerjati z vami.«

»Čudno! A kako mislite porabiti ta lepi večer, dovolite, da vprašam?«

»Domov se popeljem. Lahko noč, gospod vikont.«

Živčno se je ugriznil v ustnico.

»Ali vas smem spremiti do doma, gospodična Šarlota?«

»Na žalost vam ne morem braniti, gospod vikont.«

Spet se je mahoma zasmejal.

»Moj Bog, kako ste smešni, gospodična Šarlota! Zakaj se branite? Ali res ne čutite, da sva namenjena drug drugemu?«

»Prisežem vam, gospod vikont, da ne čutim ničesar podobnega.«

»Lepo. Ali se morava zaradi tega voziti s podzemeljsko železnico? Berlin mi zelo ugaja, občudujem ga, ali njegova podzemeljska je nemogoča.«

»Jaz se peljem s podzemeljsko, gospod vikont.«

Vdal se je in krenil s Šarloto na postajni hodnik, kjer so čakali trudni, upehani, živčni ljudje, ki niso imeli časa. Vlak je prišel, in vse je planilo van.

Šarlota in d'Ormesson sta stala tesno drug ob drugem v nerazpletljivem klobčiču ljudi. Kako mučno je tako stati, je z občutkom sramu pomislila Šarlota in začutila, da ji pritiska rdečica v obraz.

»Ali ni poniževalno, da se ljudje takole premikajo s kraja na kraj?« je vprašal d'Ormesson.

»Če vam ne ugaja, peljite se z avtomobilom!« je očitajoče odvrnil gospod, ki je utegnil biti kak poštni ali finančni tajnik.

Vikont se je prijazno nasmehnil gospodu tajniku, ki je pričakoval krepilnega prepirčka in se je čutil zdaj osleparjenega za svoj up.

Šarlota se je oddahnila, ko so dospeli na Wittenberški trg in je smela zapustiti strupeno ozračje voza.

»Hudodelstvo je, da se vozite s podzemeljsko, gospodična Šarlota.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

GOSTILNIČARJI!

Nudite gostom najsijajnejše jugoslovensko

BERMET-VINO

Črnino iz Fruške gore.

V sodčkih od 50 litrov naprej ga pošilja

B. MARINKOV

Sremski Karlovci, Fruška gora.

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. Dijaki 12 Din

Francosko - nemško

konverzacijo z pravilno izgovorjavo daje gospod, ki je bival v obeh državah, eni ali več osebam, ki že nekaj govore. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Skromne zahteve«. 3313-4

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trg. pomočnico

s daljšo prakso, dobro prodajalko, s znanjem nemščine sprejmem v večjo galanterijsko trgovino. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3228-1

Kontoristinja

»močna vseh pisarniških del, slovenske, srbohrvaške in nemške korespondence, vodstva kartoteke, se sprejme. Nastop službe po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Tovarniško podjetje« 3227-1

Trgovski pomočnik

starejši, samo iz železninske stroke, dobi službo. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Železnina«. 3136-1

Daktilografinjo

ki perfektno obvlada slov., srbohrvaški in nemški jezik s stenografijo po diktatu, iščemo. Ponudijo naj se samo prvovrstne moči z navedbo plače na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Perfektna«. 3024-1

Natakarico

čedne, zgovorne, s kavcijo sprejmem takoj. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Takoj sprejmem«. 3296-1

Natakarico

mladostnih let, čedna, vljudna za boljše goste (boljšo gostilno), absolutno pošteno, samostojna in likvidna sprejmemo. Osebna predstavitev. Hrenova ulica 24, gostilna Tomšič. 3336-2

Natakarico

pridno in pošteno, čedne zunanjosti iščem za takoj v Ljubljani. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 3314-1

Natakarico

s kavcijo sprejmem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3313-1

Brivskega pomočnika

dobrega delavca sprejmem s 1. februarjem. August Del Bello, brivski salon, Domžale. 3307-1

Mlajšo kuharico

snažno, najraje iz dežele, ki kuha samostojno okusno domačo hrano in lepo lika, z večletnimi spričevali išče dobra rodbina v Ljubljani poleg hišne. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Stalna služba«. 3316-1

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tovorni avto

pettonski, samo modern voz z dvojnimi kolesi na zadnji osovini, kupim. Ponudbe pod »Teretnjak« na Publicitas, Zagreb, Ilica 9. 3057-10

Avto limuzino

malo rabljeno, ekonomično, ter 2 tonski tovorni avto poceni proda Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. 3330-10

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Kateri trgovec

bi sprejel mlajšega pomočnika zaneslivega in poštenega z dežele veščega železninske in špecerijske stroke. Naslov v ogl. odd. »Jutra« pod »Kjerkoli«. 3306-2

Mesto gospodinje

želi gospa k boljšemu, solidnemu gospodu. Cenj. ponudbe prosi pod šifro »Veselje do gospodinjstva 45« na ogl. odd. »Jutra«. 3335-2

Perica

sprejme perilo v pranje. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 3302-2

22 letni fant

vojaščine prost, pošten in marljiv išče kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Veselje do dela«. 3305-2

Fina šlivilja

gre takoj na dom po zelo nizki ceni. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3326-2

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ženini

črne suknje in obleke res poceni kupite pri Preskerju, Sv. Petra c. 14 31-6

Smučarske, gorske in športne čevlje

iz nepremočljivega krom-usnja, škornje, gamaše itd. izdeluje in razpošilja ročna čevljarna Ivan Zajc, Žiri. Prodajalna lastnih izdelkov, Ljubljana, Miklošičeva št. 36. 3174-6

Zlata Schafhausen ura

z verižico, še nova, naprodaj za polovično ceno. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 3319-6

»Reaktor« aparat

proti vlomu, popolnoma nov, še ne rabljen, se proda za polovično ceno. Eventuelno tudi na knjižice. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3312-6

1 amerik. rolo

pis. mize (hrast), 1 novo postelja, 1 radio aparat ugodno prodam. Naslov v vseh poslov. »Jutra«. 3335-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parafin za sode

kupim. Ponudbe na Ivan Krajnc, bačvar d. dom, Dankovgrad. 3322-7

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah ČERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posojila

na hranilne knjižice daje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10, telefon 3732. 3286-16

4000 Din odpis vloge

Mestne Ljubljana prodam. Tudi na obroke. Ponudbe pod »Mestna« na ogl. odd. »Jutra«. 3119-16

Vlogo Obrtne banke v Ljubljani

100.000 prodamo za 55.000 Din. Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praška ulica 6/II. — Telefon interurb. 38-38. 3062-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacije najsolidneje in najhitreje samo preko Poslovni zavod d. d. Zagreb Praška ulica 6/II Telefon interurban 38-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo promptno 3500-16

Izumel sem tri iznajdbe

I. Iznajdba za železnice. — II. Iznajdba za vodne naprave primerna za kmete, stoječe vode. Iz te naprave si lahko uredi posestnik pogonsko lastno električno luč, za mlatilnico, slamoreznico itd. — III. Izum za žage, kateri žene polnojarmenik brez parne, brez električne, brez vodne sile. Stroški teh naprav niso posebno veliki. Iščem kompanjona. Ponudbe: Fran Grebenc, Škofjarica 54, Trbovlje I. 3332-16

Din 40.000

posojila iščem proti vknjižbi na prvo mesto na posestvo. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3334-16

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 krasni parceli

ob Tyrševi in Celovški cesti poceni naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra 3003-20

Vilno parcelo

vogalno, 860 m² v centru mesta prodam. Del se plača tudi lahko s knjižico Kmetske posojilnice. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 3301-20

Posestvo z gostilno

prodam. Sajovic Ivan, Marija Reka, pošta Trbovlje II. 3323-20

Prodam hišo

novo, 4 sobe, kuhinja, klet in velik vrt. Zavodna št. 63, Celje. 3333-20

Oblačila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vaša garderoba

bo elegantna in bo trajala leta, če jo daste v likanje, čiščenje in popravo parobilkalnici, modnemu atelju Josipu Bocu, Kolodvorska ul. 6. Najboljša in najcenejša obnovljalnica oblačil 217-13

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal v Kranju

na prometnem kraju oddam takoj v najem za trgovino z meš. blagom. Cena ugodna. Natančni naslov na ogl. odd. »Jutra« v Ljubljani. 3298-19

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno pohištvo

izdelano iz zajamčeno suhega lesa, dobite po znatno snižanih cenah pri tvrdki Ig. Repše, zaloga pohištva, Ljubljana, Dvorni trg št. 1. 64-12

Več kompletnih spalnic

navadne in boljše vrste ugodno prodam. Tomšič, mizarstvo, Zg. Kašelj, D. M. v Polju. 3304-12

Rabljeno pohištvo

poceni prodam. Postojnska cesta 9, za Tobačno tovarno. 3303-12

Pohištvo

za 1 sobo in kuhinje prodam. Brod št. 19, p. št. Vid nad Ljublj. 3280-12

Stanovanje oddam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sezonsko stanovanje

za dobo 3 mesecev oddam v prijaznem kraju na Gorenjskem, obstoječe iz 3 opremljenih sob s kuhinjo in vso kuhinjsko opremo. A. Podloger, Florijanska 10. 3274-21

Dvosob. stanovanje

parketirano, s pritiklinami oddam maločlanski družini. Pod Rožnikom, Cesta XII., štev 11. 3310-21

Dvosob. stanovanje

na Karlovški cesti 8 oddam za 1. maj. 3300-21

Štirisob. stanovanje

z etažno kurjavo v centrumu za maj ali preje oddam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 3337-31

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje

s kopalnico in sobo za služkinjo, v bližini centra iščem z majem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sodnik«. 2877-21/a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

s posebnim vhodom oddam takoj ali s 1. marcem. Tavčarjeva ul. 1/ levo. 3311-26

Veliko sobo

s posebnim vhodom, prazno ali opremljeno sv. s souporabo kuhinje oddam s 1. marcem. Kolodvorska ulica 23/I. 3321-23

Sobo

lepo, poleg gimnazije na Poljanah takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3258-26

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Sobo

meblirano, strogo separirano samo ali pa enosobno stanovanje v bližini bolnice in mesta iščem. Pismene ponudbe in termin pod »Zdravnik-samec« na ogl. odd. »Jutra«. 3331-25a

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instrumente za godbo

na pihala proda Sokolska četa Sv. Urban pri Ptuju. Cena ugodna. 3297-26

Plačljivo Din 30.— mesečno

Leksikon Minerva tolmači okrog 40.000 pojmov iz vseh področij človeškega znanja, prinaša cca. 2000 slik, tabel in geografskih kart.

V redakciji DR. GUSTAVA ŠAMALAŠOVIĆA, red. prof. Višje ped. šole in docenta univerze v Zagrebu, in s sodelovanjem preko 100 prominentnih znanstvenikov.

Zahtevajte obširni ilustrirani prospekt.

LEKSIKON MINERVA PRIDE V TISK TA MESEC. TOČEN DATUM IZIDA OBJAVIMO V ČASOPISJU.

Izpolniti, izrezati, prilepiti na dopisnico ali v kuverti poslati na naš naslov!

MINERVI, NAKLADNOJ KNJIŽARI, D. D. ZAGREB, GUNDULIĆEVA 7.

NAROČILNICA

S tem naročam LEKSIKON MINERVA za izredno ugodno predplačno ceno 250 Din. Danes Vam nakažem 40 Din a ostanek 210 Din se obvežem, da ga izplačam v obrokih po 30 Din do najkasneje 16. vsakega meseca pričenši s prihodnjim prvim. Leksikon bom po izplačilu in izidu prejel franko. Vsa vplačila bočem nakazati na račun »Leksikon Minerva« br. 37.404 Poštne hranilnice v Zagrebu.

Ime: _____

Poklic: _____ Datum: _____

Kraj in naslov: _____

(Jutro 1—19 2. 35.)

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

»Pomagajte, pomagajte! Moje papigice, moje sinice!« je zakričal Peter, z grozo strmeč za perotnino, ki je letela kdo ve kam. Nato je skočil čez plot in planil za kokošmi, ki so jo bile ubrale na sosedov vrt. V svoji zbeganosti je zdirjal kar po sosedinih tulipanih in poteptal prekrasne cvetlice kakor slon ali vodni konj.

Občina Ljubljana — Mestni pogrebni zavod

Zapustila nas je za vedno naša nad vse ljubljena mati, babica, prababica in tašča, gospa

Marija Zabukovec roj. Ferkolj

zasebnica

danes, dne 18. t. m., po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 20. februarja 1935., ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti štev. 9., na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1935.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA

Vsem ki so mi ob smrti mojega nepozabnega in blagega soproga, očeta, starega očeta, tasta, svaka, strica

ANTONA MEHLETA

višjega sodnega oficiala v p.

stali ob strani in vsem, od katerih sem prejela ustne, kakor tudi pismene izraze sožalja, se najprisrčneje zahvaljujem.

Posebno zahvalo sem dolžna Akademskemu pevskemu zboru za prekrasne žalostinke, članstvu Sokola II. in vsem prijateljem ter znancem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Vsem ponovno — najprisrčnejša hvala.

Ljubljana, dne 18. februarja 1935.

Globoko žalujoča soproga z otroci

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 20 Din

Diskretnost 26

Pismo v oglasnem oddelku. Odgovorite nujno. 3324-24

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalni stroj

iščem na posodo proti plačilu za par mesecev. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Stroj«. 3308-29

Šivalni stroj

krojaški kupim. Žabkar Sv. Jerneja c. 53/I. 3318-29

Živali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mlad pes

»Tiger«, mešano volčje pasme, sivo črne barve je pobegnil. Vsa sporočila proti nagradi: Robežnik August, Vič 70, tel. 31-30. 3328-27

Izgubljeno

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Skunks boa

temnorjava je bila izgubljena na Goloveu v nedeljo popoldne. Najditelj je naprošen, da jo proti nagradi odda v ogl. odd. »Jutra«. 3317-28

Informacije

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Davčne pritožbe

prošnje za obročno plačevanje, nasvete: »Davčna poslovalnica«, Ljubljana, Miklošičeva 7, II. nad. 3329-31

Razno

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Telefon 2059

Premog Karbopakete drva in koks nudi

POGAČNIK

Bohoričeva ulica 5

100 uspehov na en oglas v »JUTRU«

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani